

MIASTO RYDUŁTOWY

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA
RYDUŁTOWY, DLA OBSZARU OZNACZONEGO SYMBOLEM MP/1-Z/3**

KATOWICE, LUTY 2022 R.

**PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWANIA, STUDIÓW,
USŁUG I REALIZACJI SPÓŁKA Z O.O.**

40-036 KATOWICE, ul. Wita Stwosza 6/lok.7,

tel./fax. (0 32) 206 52 69

KRS 0000121817

NIP 634-012-90-90

Sąd Rejonowy dla Katowic, Wydział VIII Gospodarczo - Rejestrowy

Kapitał spółki: 50.310,00 zł

Konto bankowe: ING B.Śl. VII O/K-ce 51 1050 1214 1000 0007 0000 9293

e-mail: terplan@terplan.com.pl

www.terplan.com.pl

ZAMAWIAJĄCY: MIASTO RYDUŁTOWY

UMOWA NR: UR/48/2020 Z DNIA 17 LUTEGO 2020 R.

Opracowanie prognozy

dr Kinga Mazurek-Matuszewska

Spis treści:

1.	Charakterystyka projektowanego dokumentu	4
1.1.	Podstawa prawna opracowania	4
1.2.	Cel opracowania.....	5
1.3.	Przedmiot i zakres prognozy oddziaływania na środowisko	5
1.4.	Metody sporządzania opracowania	7
2.	Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	8
2.1.	Obszar objęty opracowaniem, lokalizacja i aktualne zagospodarowanie	8
2.2.	Aktualnie obowiązujące ustalenia planistyczne	10
2.3.	Charakterystyka projektowanych zamierzeń planistycznych	11
2.4.	Powiązania projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami	14
3.	Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (określenie, analiza, ocena)	16
3.1.	Środowisko przyrodnicze i społeczno-gospodarcze.....	16
3.1.1.	Położenie geograficzne	16
3.1.2.	Warunki klimatyczne	16
3.1.3.	Ukształtowanie terenu	20
3.1.4.	Warunki geologiczne i tektonika	22
3.1.5.	Warunki hydrograficzne	25
3.1.6.	Warunki hydrogeologiczne	26
3.1.7.	Warunki glebowo-rolnicze	29
3.1.8.	Warunki przyrodniczo-krajobrazowe	30
3.1.9.	Biosfera	33
3.1.10.	Ochrona przyrody i korytarze ekologiczne	36
3.2.	Ocena potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	37
4.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	37
5.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	37
5.1.	Zagrożenie jakości powietrza atmosferycznego oraz zagrożenie topoklimatu	37
5.1.1.	Ocena skutków projektowanych ustaleń	40
5.1.2.	Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości	40
5.2.	Zagrożenie środowiska emisją hałasu	41
5.2.1.	Ocena skutków projektowanych ustaleń	42
5.2.2.	Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości	42
5.3.	Zagrożenie środowiska wibracjami	42
5.3.1.	Ocena skutków projektowanych ustaleń	43
5.3.2.	Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości	43
5.4.	Zagrożenie środowiska emisją niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego	43
5.4.1.	Ocena skutków projektowanych ustaleń	44
5.4.2.	Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości	44
5.5.	Zagrożenie powierzchni ziemi i pokrywy glebowej	44
5.5.1.	Ocena skutków projektowanych ustaleń	44
5.5.2.	Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości	45
5.6.	Emisja odpadów	45
5.6.1.	Ocena skutków projektowanych ustaleń	45
5.6.2.	Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości	45
5.7.	Emisja ścieków	46
5.7.1.	Ocena skutków projektowanych ustaleń	47
5.7.2.	Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości	47
5.8.	Zagrożenie wynikające z eksploatacji kopalni	47
5.8.1.	Ocena skutków projektowanych ustaleń	49
5.9.	Zagrożenie wód powierzchniowych	49
5.9.1.	Ocena skutków projektowanych ustaleń	50
5.9.2.	Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości	50
5.10.	Zagrożenie wód podziemnych	51
5.10.1.	Ocena skutków projektowanych ustaleń	51
5.10.2.	Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości	51
5.11.	Zagrożenie przyrody i krajobrazu	52
5.11.1.	Ocena skutków projektowanych ustaleń	52
5.11.2.	Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości	53

5.12.	Zagrożenie biosfery	53
5.13.	Zagrożenie obszaru NATURA 2000	54
5.14.	Zagrożenie korytarzy ekologicznych	54
5.15.	Zagrożenie dziedzictwa kulturowego	55
5.16.	Zagrożenie środowiska w sytuacji wystąpienia niebezpiecznych awarii	55
6.	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na całokształt środowiska obszaru oraz obszary Natura 2000	55
7.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	57
7.1.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	57
7.2.	Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	58
8.	Ocena możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	59
9.	Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	59
10.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	60
11.	Źródła informacji	63

Spis tabel:

Tabela 1. Bilans użytkowania terenu	9
Tabela 2. Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych dla wielolecia 1961-2000 odnotowane w Mieście Rydułtowy	17
Tabela 3. Dane systemu monitoringu jakości powietrza dla stacji Rybnik, ul. Borki	19
Tabela 4. Dane systemu monitoringu jakości powietrza dla stacji Wodzisław Śląski, ul. Gałczyńskiego (źródło: WIOŚ Katowice, dane za 2019 r.).....	20
Tabela 5. Uproszczona charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP).....	26
Tabela 6. Charakterystyka typów oddziaływań	56

Spis rysunków:

Rysunek 1. Lokalizacja terenu objętego opracowaniem.....	12
Rysunek 2. Rysunek obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	14
Rysunek 3. Wyrys z rysunek obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	15
Rysunek 4. Rysunek projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wersja grudzień 2021 r.	16
Rysunek 5. Wyrys z rysunku obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Rydułtowy	21
Rysunek 6. Wyrys z rysunku projektowanego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Rydułtowy – wersja listopad 2021 r.	22
Rysunek 7. Róża wiatrów dla Miasta Rydułtowy	24
Rysunek 8. Wybrane elementy z zakresu ukształtowania terenu i hydrografii Miasta Rydułtowy	30
Rysunek 9. Budowa geologiczna obszaru i występowanie złóż surowców naturalnych	32
Rysunek 10. Uwarunkowania górnicze przedmiotowego terenu (dane aktualne na dzień 19.01.2021 r.)	34
Rysunek 11. Uwarunkowania hydrogeologiczne przedmiotowego terenu.....	39
Rysunek 12. Lokalizacja osuwisk i obszarów zagrożonych osuwiskami	42

Spis zdjęć:

Fotografia 1. Koryto cieku Nacynka (Nacina, Nacyna) w południowej części Miasta Rydułtowy	35
Fotografia 2. Tereny zadrzewione w okolicy cieku przepływającego przez przedmiotowy teren	43
Fotografia 3. Tereny zadrzewione i trawiaste – nieużytki w centralnej części przedmiotowego terenu.....	43
Fotografia 4. Teren o charakterze produkcyjno-usługowym w północnej części przedmiotowego terenu.....	44
Fotografia 5. Opuszczony obiekt prawdopodobnie o charakterze usługowym we wschodniej części przedmiotowego terenu	44

Spis załączników:

Załącznik 1. Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 grudnia 2020 r. (znak pisma WOOŚ.411.193.2020.AB)	
Załącznik 2. Pismo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 11 stycznia 2021 r. (znak pisma NS/NZ-522-152-15959/20/21).	

Spis załączników mapowych:

Rysunek 1. Mapa prognozy oddziaływania na środowisko, 1: 1 000	
Rysunek 2. Sytuacja planistyczna, 1: 1 000	

Wszystkie rysunki, zdjęcia i załączniki mapowe zostały opracowane i wykonane przez zespół P.P.S.U. i R. „Terplan” Sp. z o. o.

1. Charakterystyka projektowanego dokumentu

1.1. Podstawa prawna opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko i zdrowie ludzi rozwiązań przyjętych w Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Miasta Rydułtowy, dla obszaru oznaczonego symbolem MP/1-Z/3.

Opracowanie uwzględnia regulacje wynikające z następujących ustaw wraz z rozporządzeniami wykonawczymi do nich:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.);
- Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.);
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098);
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1275);
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1326);
- Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 624 z późn. zm.);
- Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1420);
- Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 710 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020 r. poz. 258);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1609);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 25 czerwca 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1169);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 26);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1967);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 779 z późn. zm.).

Ustawy te dały podstawę do wydania szeregu dalszych rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia typów obszarów i obiektów, wprowadzenia ochrony organizmów żywych oraz bezpieczeństwa ludności. Stanowią one również podstawę do konstrukcji dokumentów planistycznych, m. in. planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

1.2. Cel opracowania

Celem prognozy jest analiza środowiska i identyfikacja zagrożeń oraz potencjalnych konfliktów (przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko), wskazanie zmian w środowisku mogących zajść w trakcie realizacji i po wdrożeniu projektu Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Rydułtowy, dla obszaru oznaczonego symbolem MP/1-Z/3. Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje obszar o powierzchni 9,46 ha.

1.3. Przedmiot i zakres prognozy oddziaływania na środowisko

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.) a także w piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 grudnia 2020 r. (znak pisma WOOŚ.411.193.2020.AB) oraz w piśmie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 11 stycznia 2021 r. (znak pisma NS/NZ-522-152-15959/20/21).

W związku z uzgodnieniami wskazanymi przez powyższe instytucje, prognoza analizuje, ocenia i uwzględnia:

- zgodność ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z wnioskami wynikającymi z opracowania ekofizjograficznego,
- charakteryzuje teren, na którym zmieni się sposób zagospodarowania z wskazaniem czy w jego granicach występują gatunki zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową,
- wpływ realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na wartości przyrodnicze, pod kątem zachowania terenów czynnych przyrodniczo oraz na możliwości utrzymania lub poprawy systemu terenów zieleni w miejscowości,
- możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem zmiany dotychczasowego przeznaczenia przedmiotowych terenów,
- propozycje dotyczące minimalizowania i ograniczania przewidywanych skutków realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze i krajobraz,
- opis siedlisk przyrodniczych, zbiorowisk roślinnych i gatunków roślin, zwierząt oraz grzybów, występujących na terenach, na których zmieni się sposób zagospodarowania, oparty na rozpoznaniu terenowym lub na podstawie rzetelnego opracowania ekofizjograficznego oraz na podstawie innych dostępnych, aktualnych źródeł,
- wpływ na ewentualną zmianę terenów zadrzewionych lub zakrzewionych, na inne cele, na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, w tym zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz czy nie skutkować to będzie obniżeniem walorów krajobrazowych oraz estetycznych, a także zachwianiem równowagi ekologicznej w obrębie tego obszaru i jego otoczenia,
- analizę i ocenę oddziaływania realizacji ustaleń dokumentu w zakresie możliwości naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów, określonych w rozporządzeniach Ministra Środowiska: z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów,
- analizę i ocenę wpływu na środowisko realizacji ustaleń dokumentu w zakresie: gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, hałasu,
- wpływ planowanego przeznaczenia terenów na obszary sąsiednie, w szczególności na tereny podlegające ochronie akustycznej,
- wzajemne oddziaływanie pomiędzy terenami o różnych funkcjach z uwzględnieniem terenów sąsiadujących, znajdujących się poza granicami opracowania,
- wyniki analizy kumulowanych oddziaływań na środowisko, wynikających z obecnego i planowanego zagospodarowania terenów, których przedmiotowy dokument dotyczy, jak i sposobu użytkowania obszarów przyległych.

Sporządzony dokument spełnia wymogi zawarte w art. 51 art. oraz art. 52 ust. 1 i 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.) dotyczące warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- informacje o możliwych skutkach realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

W związku z nowelizacją ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko zawiera oświadczenie autora o spełnianiu wymagań, o których mowa w art.74a ust. 2 ww. ustawy.

Prognoza oddziaływania na środowisko określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- ocenę stanu i funkcjonowania środowiska, odporności na degradację i zdolności do regeneracji środowiska przy realizacji ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz zmian w środowisku przy braku ich realizacji,

- skutki wynikające z realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla środowiska, krajobrazu czy ekosystemów,
 - przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko,
 - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
 - wyniki analiz i ocen w formie opisowej oraz kartograficznej w zakresie odpowiedniej do skali, w jakiej sporządzono rysunek projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- Prognoza oddziaływania na środowisko dostosowana jest do zakresu i stopnia szczegółowości projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Do opracowania załączono streszczenie w języku niespecjalistycznym.

1.4. Metody sporządzania opracowania

Punktem wyjścia dla określenia wpływu realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze jest rozpoznanie stanu jego zasobów biotycznych i abiotycznych na podstawie dostępnych materiałów. Analizę i ocenę środowiska naturalnego przeprowadzono na podstawie dostępnych materiałów (archiwalne opracowania studialne, materiały kartograficzne oraz dane uzyskane w trakcie inwentaryzacji terenowej) i opracowań, w szczególności opracowań ekofizjograficznych:

1. Opracowanie ekofizjograficzne Miasta Rydułtowy – Aktualizacja i dostosowanie do aktualnych standardów, P.P.S.U.i.R. Terplan Sp. z o. o., Katowice, 2020 r.,
2. Opracowanie ekofizjograficzne Rydułtowy, Biuro Rozwoju Regionu Sp. z o.o., Katowice, opracowanie 2012 r., aktualizacja 2013 r.
3. Aktualizacji planu gospodarki niskoemisyjnej Miasta Rydułtowy , 2020 r.,
4. Aktualizacji planu gospodarki niskoemisyjnej Miasta Rydułtowy , 2018 r.,
5. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Rydułtowy na lata 2017 – 2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 , 2017 r.,
6. Strategia Rozwoju Miasta Rydułtowy na lata 2016-2025 , 2016 r.,
7. Plan gospodarki niskoemisyjnej Miasta Rydułtowy, 2016 r.,
8. Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Rydułtowy, 2016 r.

Szczególne znaczenie mają tutaj dwie pierwsze pozycje (tj. Opracowanie ekofizjograficzne Miasta Rydułtowy – Aktualizacja i dostosowanie do aktualnych standardów oraz Opracowanie ekofizjograficzne Rydułtowy), z którymi opracowywana prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu powinna być spójna i kompatybilna. Opis środowiska przyrodniczego, uwarunkowań fizycznogeograficznych i społeczno-gospodarczych jest przytoczony za treścią powyższych opracowań.

W trakcie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko zastosowano metody opisowe, porównawcze, analityczne i waloryzacyjne. W zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi, natomiast w zakresie prognozowania oddziaływania na środowisko na etapie realizacji planu zastosowano prognozowanie przez analogię, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnym zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach. Zaznacza się, że aktualnie brak formalnie obowiązującego i znormalizowanego nazewnictwa.

Załącznikiem do prognozy jest mapa, na której wskazano ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego o przewidywanych pozytywnych i negatywnych skutkach oddziaływania na

środowisko i zdrowie ludzi, a także przedstawiono najważniejsze zapisy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ograniczające negatywne skutki realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko. Daje to podstawę do scharakteryzowania poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego oraz sformułowania wskazań dotyczących ochrony środowiska przed negatywnymi skutkami zmiany przeznaczenia terenu. W prognozie oceniono potencjalny wpływ ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na jakość środowiska przyrodniczego, a także poddano ocenie wielkość i charakter tego wpływu. Prognozę uzupełniono o sformułowane wnioski i zalecenia. Zróżnicowanie przestrzenne uwarunkowań środowiska przyrodniczego przedstawiono także na mapach tematycznych i rysunkach uzupełniających tekst niniejszego opracowania.

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Obszar objęty opracowaniem, lokalizacja i aktualne zagospodarowanie

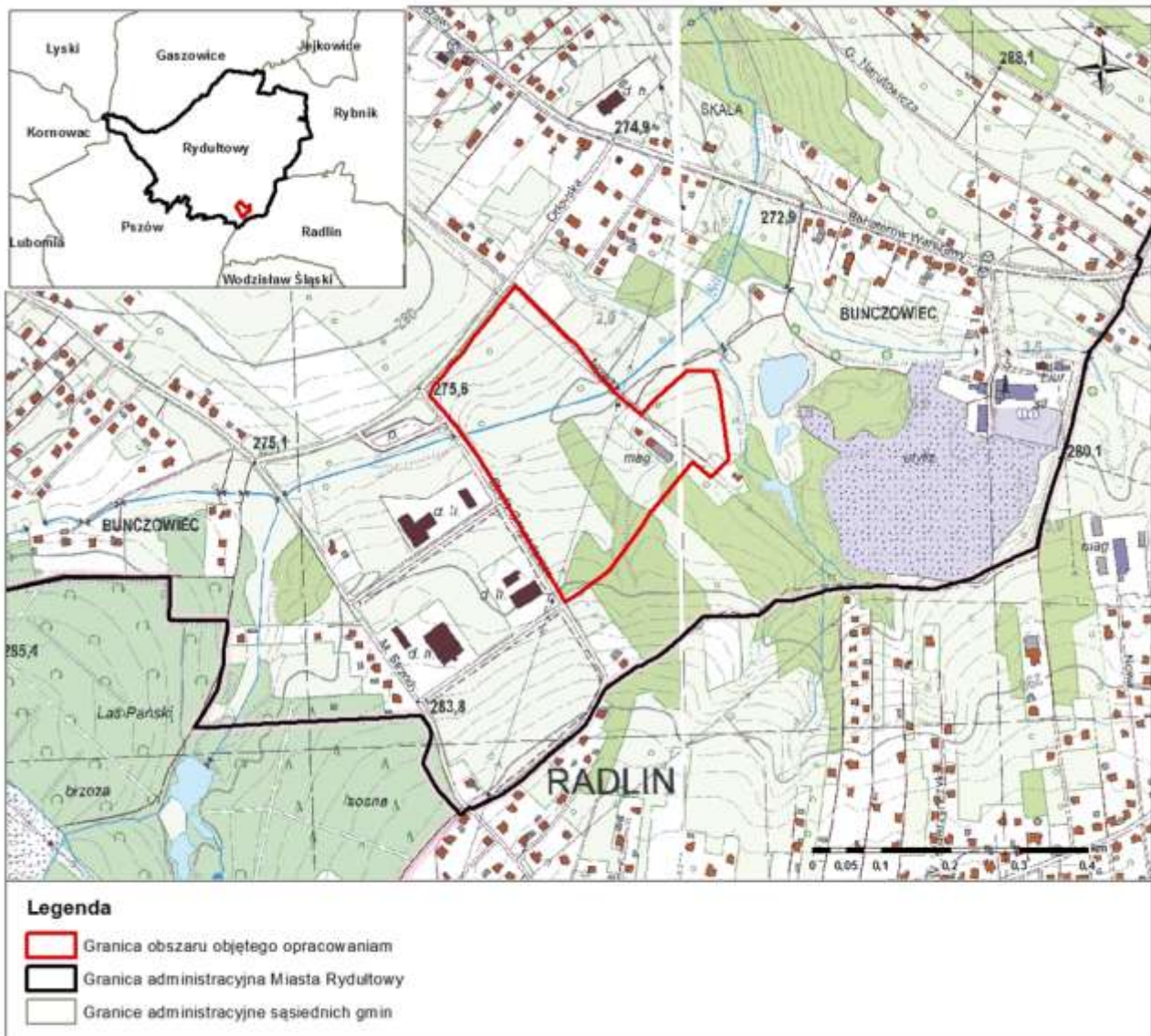
Miasto Rydułtowy jest położone w południowo-zachodniej części województwa śląskiego i w północnej części powiatu wodzisławskiego. Rydułtowy jako jednostka administracyjna graniczy z miastami: Pszów, Radlin, Rybnik oraz z gminami Gaszowice, Lyski i Kornowac. Miasto zajmuje powierzchnię ok. 14,92 km². W jego strukturze wyróżnia się obręby: Radoszowy, Rydułtowy Dolne i Rydułtowy Górne. Miasto Rydułtowy składa się z części: Bunczowiec, Kalwaria, Karol, Na Wzgórzu, Orłowiec, Pietrkowice, Radlik, Radoszowy i Skala. Dominującą osią komunikacyjną w układzie gminy jest droga wojewódzka nr 935 relacji Racibórz – Pszczyna, w ciągu ul. Raciborskiej oraz linia kolejowa.

Pod względem gospodarczym Miasto usytuowane jest w konurbacji rybnickiej. Rydułtowy są zaliczane jako miasto strefy wewnętrznej konurbacji rybnickiej. Ponadto Miasto znajduje się w granicach Rybnickiego Okręgu Węglowego.

Według danych Urzędu Miasta Rydułtowy w roku 2019, Miasto zamieszkiwało 20 330 osób, a średnia gęstość zaludnienia wynosiła około 1 360 os./km². W strukturze wieku i płci przeważają kobiety (51%) nad mężczyznami (49%). Zaznacza się istotny udział ludności w wieku 30 – 44 lat. Ta grupa wiekowa stanowi 23,4% ogółu mieszkańców Rydułtów.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Rydułtowy, dla obszaru oznaczonego symbolem MP/1-Z/3 obejmuje obszary o powierzchni ok. 9,5 ha. Jego granicę wyznaczają:

- od północy – ulica Nowa oraz tereny zadrzewione i zakrzewione powyżej ulicy Nowej,
- od zachodu – ulica Orłowska,
- od wschodu – tereny zadrzewione i zakrzewione,
- od południa – ulica Strefa Gospodarcza.

Rysunek 1. Lokalizacja terenu objętego opracowaniem

Obszar planu oznaczonym symbolem MP/1-Z/3 charakteryzuje się przewagą tereny zabudowy zieleni nieurządzonej (86,62%). W granicach opracowania brak zabudowy mieszkaniowej. Bilans użytkowania terenów przedmiotowego terenu zamieszczono poniżej.

Tabela 1. Bilans użytkowania terenu

Symbol	Opis	Powierzchnia [ha]	Udział w obszarze planu [%]
PU	Teren zabudowy produkcyjnej, składów, magazynów i usług	0,56	5,95
U	Teren zabudowy usługowej	0,39	4,1
RO	Teren sadów i ogrodów	0,03	0,36
ZN	Teren zieleni nieurządzonej	8,2	86,62
WS	Teren wód powierzchniowych	0,1	1,04
KDg	Teren drogi nieutwardzonej	0,18	1,94
Ogółem		9,47	100

Układ komunikacyjny przedmiotowego terenu to jedynie droga klasy dojazdowej – ulica Nowa. Ponadto przedmiotowy teren jest obsługiwany drogami przebiegającymi bezpośrednio za granicami opracowania – ul. Orłowska oraz ul. Strefa Gospodarcza.

Na terenie Miasta Rydułtowy transport zbiorowy realizowany jest przez Międzygminny Związek Komunikacyjny z siedzibą w Jastrzębiu-Zdroju, Zarząd Transportu Zbiorowego w Rybniku oraz Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. w Raciborzu (linia nr 14).

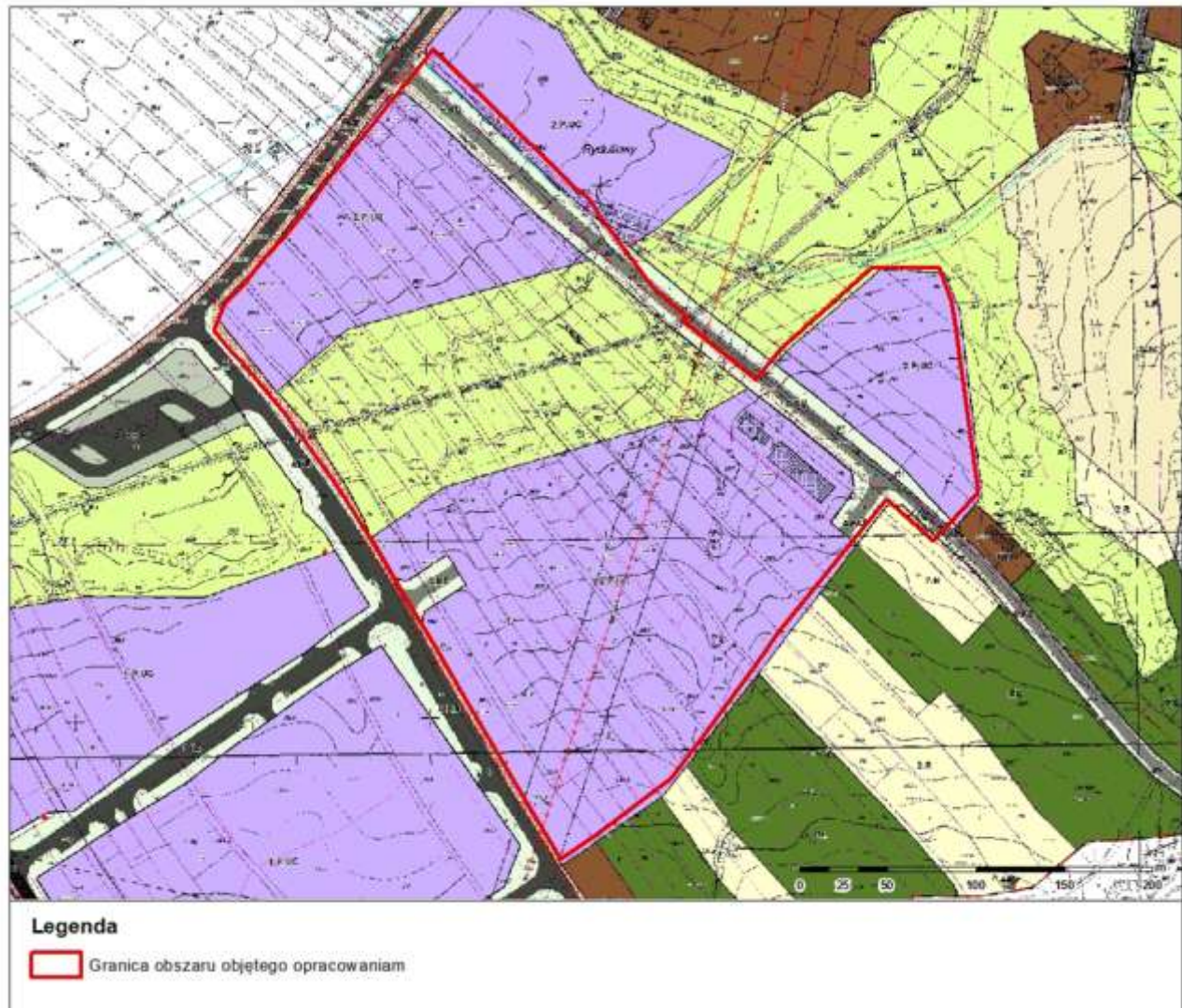
2.2. Aktualnie obowiązujące ustalenia planistyczne

W obszarze, dla którego sporządza się projekt planu oznaczonego symbolem MP/1-Z/3 obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony Uchwałą nr XI/67/03 Rady Miasta Rydułtowy z dnia 24 czerwca 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rydułtowy obejmującego obszar oznaczony symbolem MP/1, gdzie wskazano następujące przeznaczenia:

- P, UC – tereny produkcyjno – usługowe;
- ZE – tereny zieleni nieurządzonej, o funkcji bioklimatycznej;
- KD – tereny ulic publicznych -ulice klasy dojazdowej.

Rysunek 2. Rysunek obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Rysunek 3. Wyrys z rysunek obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

2.3. Charakterystyka projektowanych zamierzeń planistycznych

Główny cel projektowanego planu to utrzymanie na przedmiotowym obszarze terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, wyznaczenie terenów zieleni w dolinie cieku, terenów wód powierzchniowych a także utrzymanie terenów komunikacyjnych (tereny drogi publicznej klasy „dojazdowa” i drogi wewnętrznej). Ponadto celem jest realizacja zapisów umieszczonych w projektowanym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W przygotowanym projekcie planu proponowane jest następujące przeznaczenie terenu:

- a) **PU** – teren zabudowy produkcyjno-usługowej,
- b) **WS** – teren wód powierzchniowych,
- c) **ZWS** – teren zieleni w dolinie cieku,
- d) **KDD** – teren drogi publicznej klasy „dojazdowa”,
- e) **KDW** – teren drogi wewnętrznej.

Rysunek 4. Rysunek projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wersja grudzień 2021 r.

Przyjmując literalnie za treścią projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

§ 2. 1. Rysunek planu zawiera następujące oznaczenia graficzne będące ustaleniami planu:

- 1) granica obszaru objętego planem;
 - 2) linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub o różnych zasadach zagospodarowania;
 - 3) nieprzekraczalne linie zabudowy;
 - 4) granica obszaru wymagającego przeprowadzenia scażeń i podziałów nieruchomości;
 - 5) obszar rozmieszczenia urządzeń i obiektów wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100kW
 - 6) symbole identyfikujące przeznaczenie terenu:
 - a) PU – teren zabudowy produkcyjno-usługowej,
 - b) WS – teren wód powierzchniowych,
 - c) ZWS – teren zieleni w dolinie cieku,
 - d) KDD – teren drogi publicznej klasy „dojazdowa”,
 - e) KDW – teren drogi wewnętrznej.
2. Rysunek planu zawiera oznaczenia graficzne elementów obowiązujących na podstawie przepisów odrębnych:
- 1) granica złoża kruszyw naturalnych „Rydułtowy I” ID 12279;
 - 2) cały obszar objęty planem położony jest w granicach:
 - a) złoża węgla kamiennego:
 - „Anna” ID 376,
 - „Rydułtowy” ID 378,
 - „Rydułtowy 1” ID 18592,
 - b) obszaru górniczego „Rydułtowy II”,
 - c) terenu górniczego „Rydułtowy II”.

3. Rysunek planu zawiera oznaczenia graficzne elementów informacyjnych, nie będących ustaleniami planu:

- 1) napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV;
- 2) napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia 20kV;
- 3) wodociąg magistralny GPW S.A. DN 500;
- 4) granice i numery działek ewidencyjnych.

W zakresie istotnych ustaleń dotyczących ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zagadnień pokrewnych zwraca się uwagę na następujące zapisy zawarte w projekcie planu:

§ 5. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu

1. W zakresie ochrony środowiska ustala się:

1) zakaz:

a) realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem:

- inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej i drogowej, łączności publicznej,
- poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania złóż kopalin,
- zabudowy przemysłowej, w tym zabudowy systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowej, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą,

b) lokalizowania zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych,

c) lokalizacji składowisk odpadów,

d) gospodarowania odpadami:

medycznymi, bioodpadami, weterynaryjnymi, zielonymi, z wypadków i promieniotwórczymi, poza budynkami, z wyłączeniem odpadów komunalnych powstających w wyniku prowadzonej na działce działalności, o której mowa w ustaleniach szczegółowych dla terenów oznaczonych symbolami 1PU i 2PU, polegającego na unieszkodliwianiu odpadów, w sposób powodujący uciążliwość dla sąsiedniej zabudowy,

2) nakaz:

a) magazynowania odpadów w sposób zabezpieczający je przed infiltracją wód opadowych,

b) ochrony terenów oznaczonych symbolami ZWS przed zainwestowaniem z zastrzeżeniem ustaleń szczegółowych dla poszczególnych terenów oraz ustaleń §4 ust 3.

§ 6. Granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych

Cały obszar objęty planem położony jest w granicach:

złoża węgla kamiennego:

- „Anna” ID 376,
- „Rydułtowy” ID 378,
- „Rydułtowy 1” ID 18592,

obszaru górniczego „Rydułtowy II”,

terenu górniczego „Rydułtowy II”.

Obszar objęty planem położony jest w granicach złoża kruszyw naturalnych „Rydułtowy I” ID 12279.

W granicach terenu i obszaru górniczego, o których mowa w pkt 1 lit. b i c przy przebudowie istniejących i lokalizacji nowych obiektów budowlanych uwzględnia się:

informacje o aktualnych warunkach geologiczno-górniczych,

przepisy w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych;

prowadzenie eksploatacji złóż zgodnie z warunkami określonymi w koncesjach na ich wydobywanie.

§ 10. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej

1. W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustala się:

- 1) przebieg sieci infrastruktury technicznej należy realizować w liniach rozgraniczających ulic, z zastrzeżeniem pkt 2 lit. a;
- 2) dopuszczenie:
 - a) prowadzenia sieci infrastruktury technicznej inaczej niż określono w pkt 1, jeśli jest to technicznie uzasadnione i nie spowoduje ograniczenia realizacji przeznaczenia podstawowego terenu,
 - b) utrzymania istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej z możliwością rozbudowy, przebudowy, rozbiórki, wymiany oraz zmiany ich przebiegu w sposób nie ograniczający przeznaczenia podstawowego terenów;
2. W zakresie zaopatrzenia w wodę ustala się:
 - 1) obsługę z sieci wodociągowej;
 - 2) dopuszczenie możliwości rozbudowy i przebudowy funkcjonującego systemu zaopatrzenia w wodę dla pokrycia potrzeb bytowych, użytkowych i przeciwpożarowych.
3. W zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą ustala się dopuszczenie indywidualnych lub grupowych systemów grzewczych.
4. W zakresie zaopatrzenia w gaz ustala się zaopatrzenie z istniejącej i rozbudowywanej sieci gazowej;
5. W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną ustala się:
 - 1) dostawę energii elektrycznej w oparciu o istniejącą i rozbudowywaną sieć elektroenergetyczną;
 - 2) dopuszczenie rozbudowy i przebudowy funkcjonującego systemu zaopatrzenia w energię elektryczną, dla pokrycia potrzeb bytowych i użytkowych.
6. W zakresie odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych, przemysłowych ustala się:
 - 1) obsługę z istniejącego i rozbudowywanego systemu kanalizacji;
 - 2) dopuszczenie odprowadzania ścieków bytowych do bezodpływowego zbiornika do gromadzenia nieczystości lub przydomowej oczyszczalni ścieków.
7. W zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych ustala się:
 - 1) odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej;
 - 2) w przypadku braku możliwości odprowadzenia wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej dopuszcza się zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania przez odprowadzenie do ziemi na nieutwardzony teren działki do zbiorników infiltracyjnych lub infiltracyjno-odprowadzających, z zachowaniem przepisów ustawy Prawo wodne.
8. W zakresie obsługi systemami infrastruktury telekomunikacyjnej i radiokomunikacyjnej ustala się:
 - 1) dopuszcza się obsługę z sieci telekomunikacyjnych;
 - 2) dopuszcza się możliwość rozbudowy i przebudowy funkcjonującego systemu obsługi telekomunikacyjnej.
9. W zakresie postępowania z odpadami ustala się postępowanie zgodnie z przepisami ustawy o odpadach, przepisami ustawy prawo ochrony środowiska oraz przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
10. W zakresie odnawialnych źródeł energii ustala się:
 - 1) zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych;
 - 2) dopuszczenie lokalizacji:
 - a) urządzeń pozyskiwania energii w oparciu o systemy wykorzystujące odnawialne źródła energii, o mocy nie przekraczającej 100 kW, w oparciu o energię słońca i energię górotworu,
 - b) dla terenów PU: urządzeń pozyskiwania energii w oparciu o systemy wykorzystujące odnawialne źródła energii, o mocy przekraczającej 100 kW, w oparciu o energię słońca i energię górotworu, wraz ze strefą ochronną;
 - c) w zakresie energii wiatru: urządzeń wytwarzających energię o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych.

2.4. Powiązania projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rydułtowy zostało

przyjęte Uchwałą Nr 37.265.2013 Rady Miasta Rydułtowy z dnia 20 czerwca 2013 r.

Studium opracowane zostało na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Struktura przestrzenna Miasta dzieli się na jednostki (strefy funkcjonalne i obszary o skonkretyzowanej funkcji), zróżnicowane ze względu na kierunki przeznaczenia terenów położonych w ich obrębie, dla których w planach miejscowych należy przyjmować określone w dalszych ustaleniach studium kierunki przeznaczenia terenów i ograniczenia zmian w przeznaczaniu terenów.

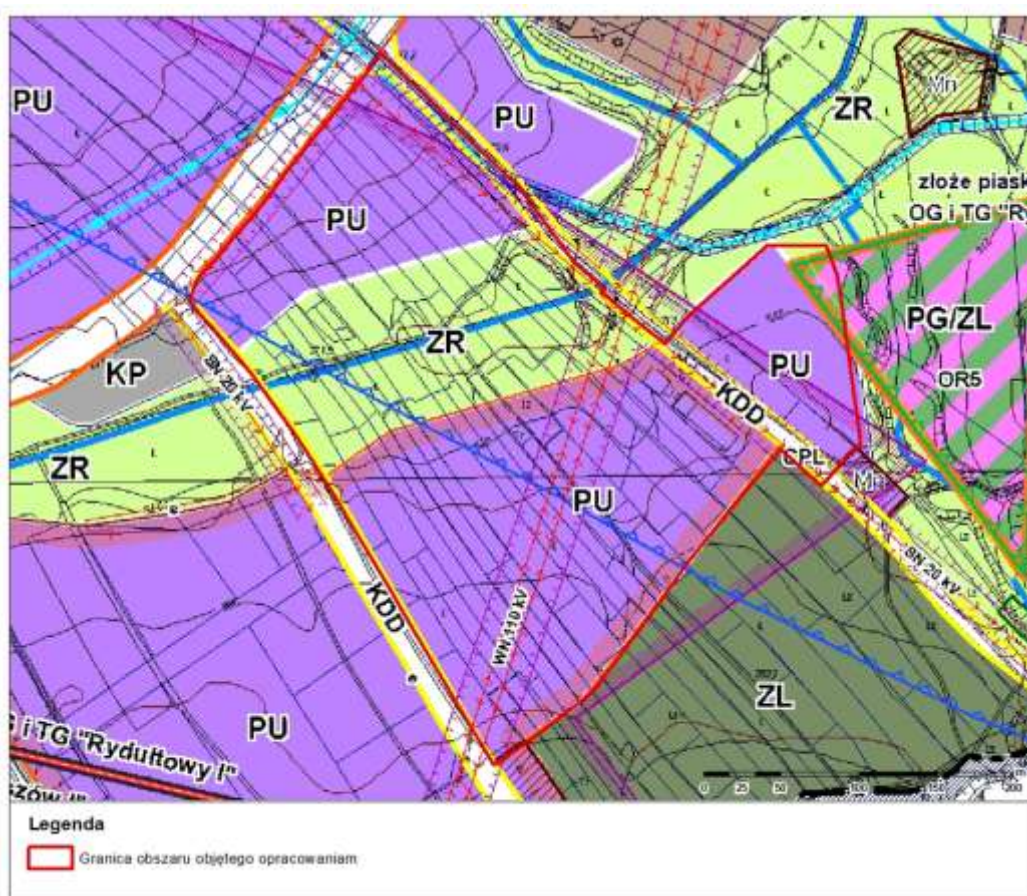
W granicach obszaru objętego opracowaniem wyróżnia się:

1. Strefy funkcjonalne:

- PU – produkcyjno – usługowa,
- ZR – terenów rolniczych, zieleni i wód;

2. Obszar o skonkretyzowanej funkcji:

- KDD – droga publiczna klasy dojazdowa.

Rysunek
z

5. Wyrys
rysunku

obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Rydułtowy

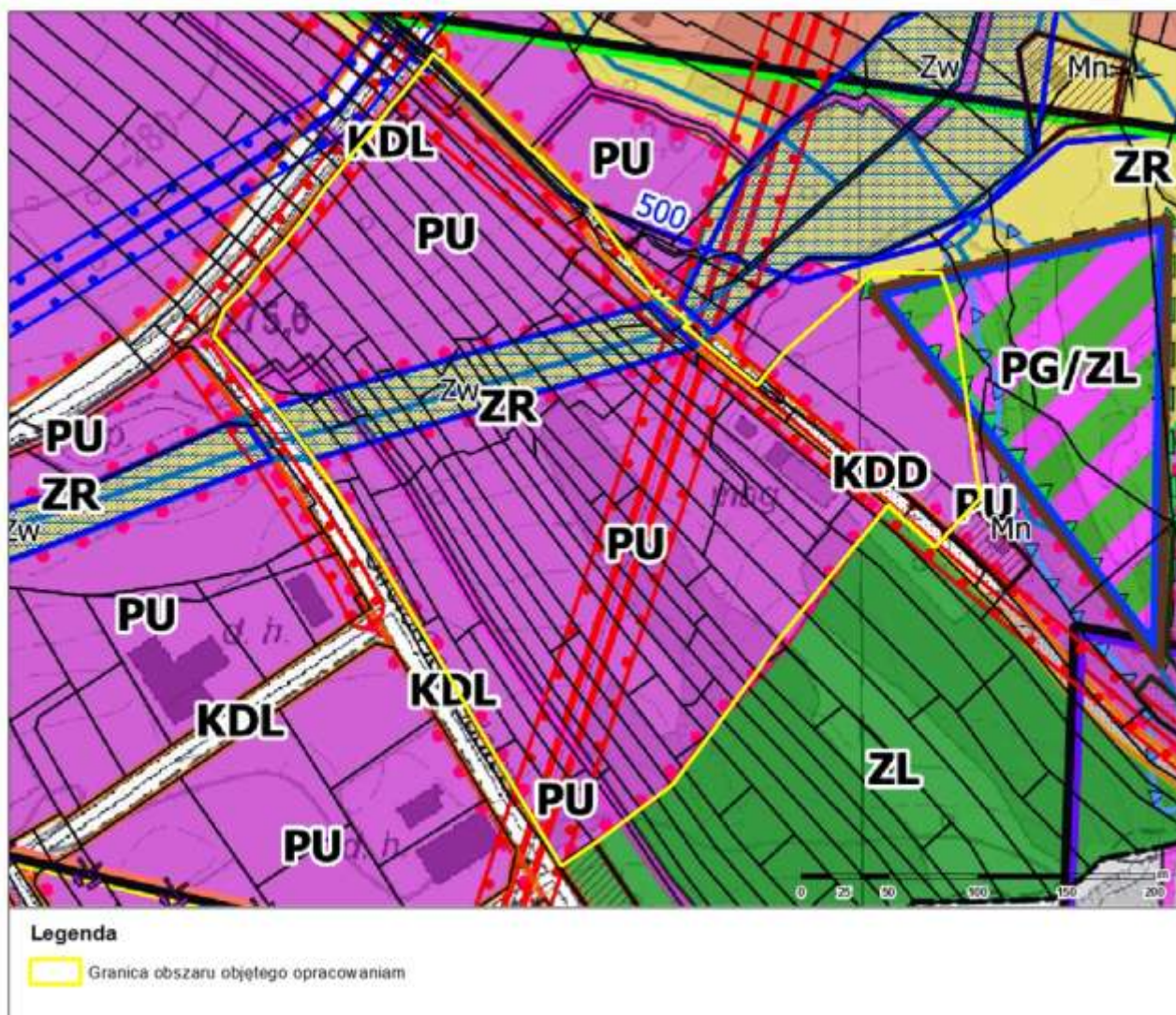
W trakcie opracowania jest nowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Rydułtowy. W zakresie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów objętych opracowaniem wskazano:

1. Strefy funkcjonalne:

- PU – strefa produkcyjno – usługowa,
- ZR – strefa terenów rolniczych, zieleni i wód;

2. Obszar o skonkretyzowanej funkcji:

- KDD – droga publiczna klasy dojazdowej.

Rysunek 6. Wyrys z rysunku projektowanego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Rydułtowy – wersja listopad 2021 r.

3. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (określenie, analiza, ocena)

3.1. Środowisko przyrodnicze i społeczno-gospodarcze

3.1.1. Położenie geograficzne

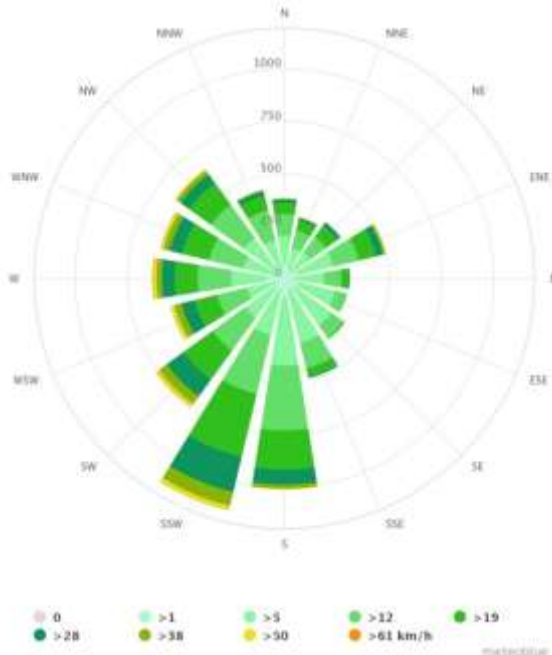
Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Miasto Rydułtowy zlokalizowane jest w prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko – Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1) i mezoregionie Płaskowyż Rybnicki (341.15). Uszczegóławiając w zachodniej części płaskowyżu.

3.1.2. Warunki klimatyczne

Klimat przedmiotowego terenu jest omawiany w odniesieniu do całej jednostki administracyjnej – miasta. Klimat występujący na Miasta Rydułtowy jest kształtowany przez ścierające się masy powietrza podzwrotnikowego – dochodzące z południa przez Bramę Morawską, arktycznego i podbiegunowego – napływające z północy, morskiego – znad Atlantyku i kontynentalnego – z Europy Wschodniej. Rydułtowy są położone w strefie klimatu umiarkowanego

ciepłego przejściowego, cechującego się dużą zmiennością i aktywnością atmosferyczną, z sezonowymi wpływami klimatu kontynentalnego i atlantyckiego.

Według klasyfikacji klimatyczno-rolniczej opracowanej Gumińskiego¹ obszar Miasta Rydułtowy położony jest we wschodniej części XVIII dzielnicy podsudeckiej. Istotne znaczenie ma bliskość Bramy Morawskiej i dominujący, południowo-zachodni kierunek wiatrów (25% czasu rocznego), sprzyjające napływowi ciepłych mas powietrza. Tworzy to korzystne warunki dla wegetacji roślin (długi okres wegetacyjny, około 210 – 230 dni w roku) oraz wpływa na stosunkowo krótki okres grzewczy (222 dni) i zalegania pokrywy śnieżnej (50 – 90 dni).

Rysunek 7. Róża wiatrów dla Miasta Rydułtowy (<http://www.meteoblue.com/>)

Przeważają wiatry bardzo słabe i słabe (średnio o prędkości 3,1 m/s) z dużym udziałem ciszy (35% czasu rocznego), co ogranicza możliwość wymiany mas powietrza. Średnia temperatura roczna w wieloleciu 1971 – 2000 wynosiła na najbliższych stacjach meteorologicznych od 8,6°C (Racibórz) do 8,0°C (Katowice). Najcieplejsze miesiące to lipiec i sierpień (17,7 - 17,8°C), najzimniejsze - luty i grudzień (w Katowicach: - 2,4°C, w Raciborzu: - 0,8°C). Średnia temperatura w okresie ogrzewania wynosi od 2,8°C (Katowice) do 3,4°C (Racibórz), poza okresem ogrzewania od 15,3°C do 15,7°C. Liczba dni pochmurnych w roku (110 - 120) jest blisko trzykrotnie większa od liczby dni pogodnych (40 - 45). Średnioroczny stopień zachmurzenia wynosi 5,1. Średnia wieloletnia opadów z okresu 1990 – 2000 wynosi 767,0 mm (od min. 553,7 mm w 1993 r. do 1098,2 mm w 1997 r.). Roczne sumy w roku najsuchszym wahały się od 531 mm do 549 mm, w roku najbardziej wilgotnym - od 1067 mm do 1138 mm. Najwyższe opady notuje się w okresie letnim (czerwiec - wrzesień) - średnio w poszczególnych miesiącach od 75,1 do 125,1 mm (lipiec), najniższe - w okresie zimowym (grudzień - luty) - od 42,8 mm w grudniu do 35,7 mm w styczniu. Możliwe jest występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych - przejściowa strefa klimatu cechuje się zwłaszcza dużą aktywnością burz, głównie w okresie od maja do września (średnio w roku notuje się 15 – 20 dni z burzą). Mogą występować także bardziej długotrwałe opady o dużym natężeniu (deszcze nawałne). Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych dla wielolecia 1961-2000 odnotowanych w posterunku opadowym (okolice ul. K. Przerwy-Tetmajera) zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych dla wielolecia 1961-2000 odnotowane w Mieście Rydułtowy

¹ Gumiński R., 1948: *Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce*, Przegł. Met Hydrolog., I, 1.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Średnia miesięczna suma opadów [mm]	40	41	43	53	76	90	110	81	63	50	55	48

Topoklimat

Najważniejszymi elementami meteorologicznymi kształtującymi warunki klimatyczne omawianego obszaru są: temperatura powietrza, opady atmosferyczne oraz stosunki anemologiczne. Wszystkie te ogólne czynniki klimatyczne modyfikowane są przez specyficzne czynniki lokalne, do których zalicza się głównie rzeźbę terenu (wysokość nad poziomem morza, nachylenie stoków, dolinny układ rzeźby, ekspozycję), charakter jego pokrycia oraz stopień zanieczyszczenia powietrza na tym obszarze.

Pod względem warunków meteorologicznych korzystnych bądź niekorzystnych dla człowieka, jego działalności oraz dla zwierząt i roślin, na przedmiotowym terenie można wyróżnić następujące warunki topoklimatyczne:

1. korzystne warunki topoklimatyczne występują na terenach, gdzie zachodzi wymiana ciepła uniemożliwiająca powstawanie inwersji temperatury powietrza i lokalnych przymrozków, dobrze przewietrzane, należą tu głównie obszary rolnicze, powierzchnie zadrzewione obszarów płaskich i wyniesionych o ekspozycji południowej. Wśród obszarów zabudowanych, w tej kategorii oceny, znalazły się tereny równinne o zabudowie rozproszonej;
2. mniej korzystne warunki topoklimatyczne mają tereny o ekspozycji północnej i spadkach powyżej 5°, dobrze przewietrzanych, lecz słabo nasłonecznionych w półroczu zimowym, ponadto płaskie tereny rolnicze podatne na powstawanie przymrozków oraz wyżej położone części szerokich dolin rzecznych i tafle zbiorników wodnych;
3. obszarami bardzo niekorzystnymi są powierzchnie szerokich dolin o podmokłych dnach jak i wąskich wąwozów, zamkniętych kotlin, wyrobisk, obniżen terenowych, itp., w których tworzą się zastoiska zimnego powietrza. Są to także obszary zabudowane o zabudowie zwartej jak i rozproszonej w dolinach rzecznych, gdzie wymiana ciepła jest utrudniona, a możliwość stagnacji zanieczyszczeń powietrza duża. Zalicza się tu także tereny na wzniesieniach o nachyleniu zboczy ponad 5° i ekspozycji północnej oraz zbiorniki wodne.

Warunki topoklimatyczne przedmiotowego terenu są w większości średnio- i małokorzystne. Niekorzystne warunki topoklimatyczne występują w obniżeniach terenu. Doliny i inne wklęsłe formy geomorfologiczne cechują się znaczną wilgotnością powietrza i relatywnie słabymi warunkami przewietrzania. Są narażone na częste tworzenie się zastoisk zimnego powietrza (w czasie pogodnych nocy), mgieł i występowanie przymrozków typu radiacyjno-adwekcyjnego oraz na koncentrowanie się zanieczyszczeń w powietrzu i na dłuższe niż przeciętnie utrzymywanie się podwyższonych stężeń tych substancji (zwłaszcza przy inwersji temperatury w dolnych warstwach atmosfery).

Szczególnie niekorzystne warunki panują w dolinie Nacyny, zwłaszcza w miejscach, gdzie dolina została przegrodzona nasypami utrudniającymi spływ chłodnego powietrza, a także w sąsiedztwie składowiska odpadów pogórnich. Rozległa, o znacznej wysokości bryła składowiska może lokalnie modyfikować siłę i kierunek wiatru. W okresach bezdeszczowych i przy silniejszych wiatrach jej sąsiedztwo jest narażone na zanieczyszczenie powietrza pyłem wywiewanym ze składowanych odpadów.

Negatywny wpływ na jakość topoklimatu, w szczególności na stan powietrza w warstwie przyziemnej ma niska emisja, zwłaszcza na terenach zabudowy jednorodzinnej w sezonie grzewczym (głównie nawiewane z terenów sąsiednich) oraz emisja spalin z silników samochodowych - na terenach położonych wzdłuż dróg o znacznym natężeniu ruchu.

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze.

Na kształtowanie się klimatu na przedmiotowym terenie oraz w granicach całej gminy ma również wpływ zapylenie i zadymienie atmosfery będące konsekwencją uprzemysłowienia regionu Śląska. Kierunek i prędkość wiatru decydują o napływie zanieczyszczeń z zewnątrz, natomiast cisze niekorzystnie wpływają na przewietrzanie terenu i powodują lokalny wzrost koncentracji zanieczyszczeń.

Uciążliwym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie Miasta jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw dla pokrycia potrzeb grzewczych, stanowiąca źródło niskiej emisji. Podstawowym nośnikiem energii cieplnej dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej, niepodłączonej do systemu ciepłowniczego jest paliwo stałe, przede wszystkim węgiel kamienny.

W Mieście funkcjonuje Aktualizacja planu gospodarki niskoemisyjnej Miasta Rydułtowy (Uchwała Nr 43.407.2018 Rady Miasta Rydułtowy z dnia 24 maja 2018 r.). Przyjmując za treścią dokumentu, celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest zinventaryzowanie emisji z poszczególnych sektorów występujących na terenie gminy a także wskazanie działań mających na celu obniżenie wyżej wymienionego poziomu emisji do roku 2020 w stosunku do roku bazowego.

Na stan atmosfery w gminie mają również wpływ zanieczyszczenia komunikacyjne. Oddziałują na środowisko w najbliższym otoczeniu drogi, a ich wpływ gwałtownie maleje wraz z odległością. Na znacznych odcinkach dróg występują zaniżone parametry techniczne ciągów układu drogowego w stosunku do pełnionych funkcji oraz nie najlepszy stan nawierzchni. Wpływa to na ograniczanie płynności ruchu i zwiększenie poziomu emisji spalin.

Podstawowych informacji dotyczących stanu jakości powietrza dostarcza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W ramach realizowanego systemu monitoringu jakości powietrza zbierane są dane dotyczące stężenia w powietrzu m. in. dwutlenku siarki i tlenku węgla. Ze względu na odległość posilkowano się danymi z dwóch stacji pomiarowych: Rybnik, ul. Borki i Wodzisław Śląski, ul. Gałczyńskiego. Dane zestawiono poniżej.

Tabela 3. Dane systemu monitoringu jakości powietrza dla stacji Rybnik, ul. Borki
(źródło: WIOŚ Katowice, dane za 2019 r.)

Rybnik, ul. Borki										
CZAS	SO ₂	NO ₂	NO _x	NO	O ₃	O ₃	CO	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀
	Dwutlenek siarki ³⁾	Dwutlenek azotu	Tlenki azotu	Tlenek azotu	Ozon	Ozon 8h ²⁾	Tlenek węgla	Tlenek węgla 8h ²⁾	Benzen ³⁾	Pył zawieszony PM10
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
Styczeń	21,0	27	45	12	32	67	703	3960	4,4	88
Luty	16,6	25	37	8	39	87	567	4245	3,7	69
Marzec	11,4	19	33	9	52	96	524	3077	2,7	59
Kwiecień	9,6	20	26	4	64	112	417	1620	1,6	41
Maj	5,1	16	23	4	61	124	345	1529	1,3	26
Czerwiec	3,7	14	17	2	81	147	231	448	0,6	25
Lipiec	4,1	14	20	3	60	127	235	642	0,5	20
Sierpień	3,9	17	20	2	58	118	256	-	0,6	21
Wrzesień	4,2	18	25	5	39	110	332	-	1,2	23
Październik	7,0	24	45	14	29	67	577	-	2,2	48
Listopad	11,5	27	45	12	16	46	676	3019	2,1	49
Grudzień	16,0	25	46	14	30	74	790	4071	2,6	60
wartość średnia	9,5 (poz. dop.: 20 µg/m ³)	20 (poz. dop.: 40 µg/m ³)	32 (poz. dop.: 30 µg/m ³)	7	47	-	471	-	2,0 (poz. dop.: 5 µg/m ³)	44 (poz. dop.: 40 µg/m ³)
minimum	3,7	14	17	2	16	46	231	448	0,5	20
maksimum	21,0	27	46	14	81	147	790	4245	4,4	88

Tabela 4. Dane systemu monitoringu jakości powietrza dla stacji Wodzisław Śląski, ul. Gałczyńskiego (źródło: WIOŚ Katowice, dane za 2019 r.)

Wodzisław Śląski, ul. Gałczyńskiego									
CZAS	SO ₂	NO ₂	NO _x	NO	O ₃	O ₃	CO	CO	C ₆ H ₆
	Dwutlenek siarki ³⁾	Dwutlenek azotu	Tlenki azotu	Tlenek azotu	Ozon	Ozon 8h ²⁾	Tlenek węgla	Tlenek węgla 8h ²⁾	Benzen ³⁾
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
Styczeń	24,8	27	39	8	37	74	596	3173	74
Luty	21	29	37	5	39	82	668	2226	66
Marzec	12,2	20	29	6	54	103	506	2792	47
Kwiecień	9,2	19	24	3	67	118	417	1834	42
Maj	6,2	12	22	6	57	113	381	1672	25
Czerwiec	4,6	11	15	2	77	136	238	831	24
Lipiec	4,2	12	15	2	63	122	218	841	21
Sierpień	4,3	14	16	2	64	125	282	892	19
Wrzesień	4,4	16	20	3	42	115	341	1056	23
Październik	7,9	19	34	10	32	80	611	2271	43
Listopad	10,9	27	43	10	21	57	685	2497	48
Grudzień	13,1	23	34	8	34	77	738	2120	54
wartość średnia	10,2	19	27	5	49	-	473	-	40
	(poz. dop.: 20 µg/m ³)	(poz. dop.: 40 µg/m ³)	(poz. dop.: 30 µg/m ³)						(poz. dop.: 40 µg/m ³)
minimum	4,2	11	15	2	21	57	218	831	19
maksimum	24,8	29	43	10	77	136	738	3173	74

3.1.3. Ukształtowanie terenu

Rzeźba terenu jest powiązana z budową geologiczną obszaru a także z zaszłyymi i obecnymi procesami geomorfologicznymi. Ostateczną determinantą jest natomiast czynnik ludzki, który intensywnie modeluje powierzchnię terenu.

Według podziału na jednostki geomorfologiczne Polski Południowej Klimaszewskiego (1972)² Miasto Rydułtowy zlokalizowane jest w następujących jednostkach geomorfologicznych: położone w prowincja Kotliny Podkarpackie, podprowincja Kotliny Podkarpackie Zachodnie, makroregion Kotlina Raciborsko-Oświęcimska, mezoregion Kotlina Oświęcimska, region Płaskowyż Rybnicki.

Z kolei zgodnie z regionalizacją geomorfologiczną autorstwa Gilewskiej (1999)³, przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w całości w prowincji Karpaty Zachodnie, podprowincji Kotliny Podkarpackie Zachodnie, makroregionie Kotlina Oświęcimska, mezoregionie Płaskowyż Rybnicki. Blisko pogranicza z makroregionem Nizina Śląska i mezoregionem Kotlina Raciborska.

Płaskowyż Rybnicki charakteryzuje się falistą powierzchnią, która wznosi się płaskowyżu na wysokość około 285 - 301 m n. p. m. Powierzchnia ta jest rozczłonkowana licznymi, na ogół krótkimi dolinami o znacznym nachyleniu. Dolinki rozcinają powierzchnie płaskowyżu sięgając około 28-30 m wgląd, są na ogół dość wąskie. Zasadniczo dwie formy dolinne na terenie Rydułtów (dolina Nacyny oraz dolny odcinek doliny Potoku Rydułtowskiego) mają odmienny charakter. Zaznaczają się jako doliny stosunkowo szerokie i płytkie.

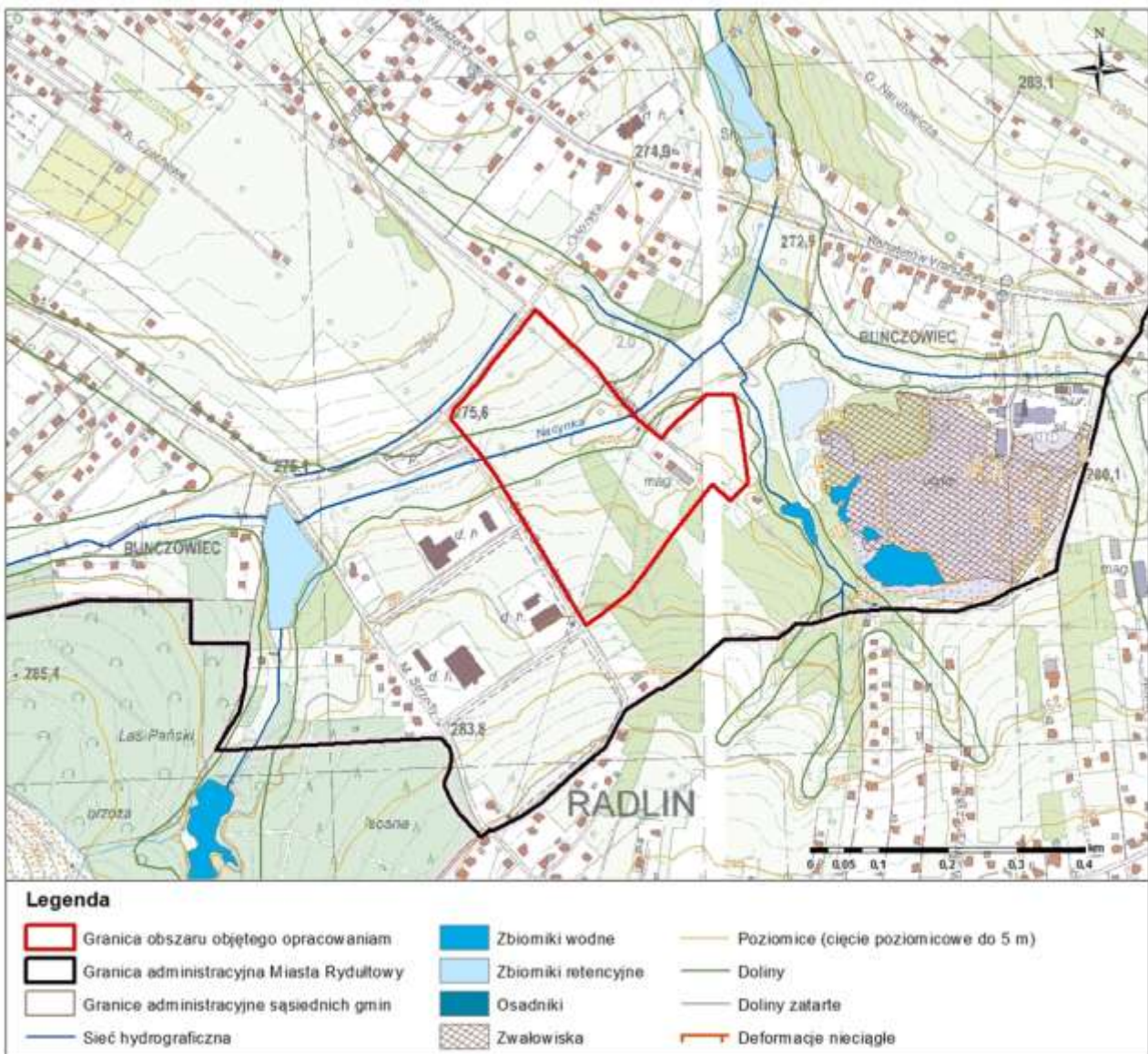
Południową część Miasta zajmuje łagodny garb, nachylony ku wschodowi. Doliny mają tu nieckowaty kształt, są szerokie i płytkie, o niewielkim nachyleniu podłużnym. Wzdłuż południowej granicy Miasta biegnie górny odcinek doliny Nacyny, od około 600 m poniżej źródła (Pszów). Dno doliny o szerokości 60 – 70 m jest płaskie, słabo wcięte w podłoże. Na odcinku około 1,5 km obniża się z 282 m do 270 m n. p. m. powyżej ul. Nowej. Podcięcia erozyjne zboczy doliny są na tym odcinku fragmentaryczne i nie przekraczają 0,5 - 1 m wysokości, wyżej płynnie przechodząc w łagodnie opadające stoki wysoczyzny. W przekroju ul. Marcina Strzody uchodzą z obu stron doliny dopływów o podobnych

² Klimaszewski M., 1972: Podział geomorfologiczny Polski Południowej, [w:] Klimaszewski M. (red.) Geomorfologia Polski t. I. Polska Południowa. Góry i wyżyny. PWN, Warszawa.

³ Gilewska S., 1999, Rzeźba [w:] L. Starkel (red.), Geografia Polski. Środowisko przyrodnicze, PWN, Warszawa, 243–288

parametrach, a wyżej, z prawej strony - dwie niewielkie dolinki prowadzące od hałdy Wrzosa. Nachylenia terenu wynoszą 2 - 5%, rzadziej 5 - 8%. Mniej więcej między ul. Nową i ul. Bohaterów Warszawy dolina skręca ku północy, przyjmując po drodze ujścia dolin trzech małych dopływów o długości około 700 m i szerokości den dolin 40 - 50 m. Doliny boczne są tu nieco głębiej wcięte w podłoże (do 2,0 - 2,5 m przy ujściu). Poza podcięciami zboczy dolin nachylenie terenu nie przekracza 8%. Poniżej ul. Bohaterów Warszawy dolina Nacyny nabiera cech doliny przełomowej. Płaskie dno zwęża się do 30 - 50 m, strome podcięcia zboczy sięgają 6 - 8 m wysokości, wyżej przechodząc w zbocza o nachyleniu do 8 - 15%. Szerokość doliny, wyraźniej wyodrębnionej, wynosi ponad 200 m. Prawe zbocze południkowego odcinka doliny przechodzi w stok o nachyleniu w granicach 2 - 5%, sięgając 294 m n. p. m. przy ul. Gabriela Narutowicza i 304 m n. p. m. przy ul. Barwnej. Wysoczyznę rozcina górny bieg doliny bocznej wciętej w podłoże o około 6 - 8 m (w tym strome podcięcia dolnej partii zboczy do około 3,5 m) i nachyleniach zboczy 8 - 20%.

Według Mapy form geomorfologicznych ze szczególnym uwzględnieniem form antropogenicznych woj. katowickie w skali 1:25 000, przedmiotowy teren stanowił pierwotnie obszar wysoczyzn polodowcowych z pokrywami utworów lessowych i lessopodobnych rozcięty doliną cieku określaną jako martwym odcinkiem doliny rzecznej bez naturalnego przepływu wód lub ze sztucznym przepływem wód ujętych w sieć kanałów.

Rysunek 8. Wybrane elementy z zakresu ukształtowania terenu i hydrografii Miasta Rydułtowy

Rzeźba powierzchni Miasta, jak również przedmiotowego terenu, jest w znacznym stopniu przekształcona antropogenicznie, w niektórych miejscach wielokrotnie. Obniżenia dolinne i rozdzielające je garby są zdeformowane wskutek długotrwałej podziemnej eksploatacji węgla kamiennego, jednak wielkopromienne odkształcenia nie spowodowały zaniku żadnego z naturalnych elementów rzeźby. Występują hałdy odpadów pogórnictwa - czynne i nieczynne, wyrobiska po eksploatacji odkrywkowej kopalni, w większości przypadków zasypane, nasypy i wkopy oraz powierzchnie zrównania.

3.1.4. Warunki geologiczne i tektonika

Na budowę geologiczną obszaru Miasta Rydułtowy składają się przede wszystkim utwory górnego karbonu, neogenu i czwartorzędu - neogeńskie ropy i piaski z syderytami, ropy piaszczyste i margliste oraz piaski, żwiry i łupki ilaste z gipsem i anhydrytem, a także górnokarbońskie ropy, mułowce, piaskowce i węgiel kamienny. W południowej części obszary zaznaczają się udziały neoplejstoceńskich lessów, piasków i żwirów wodnolodowcowych, glin zwałowych, piaski, żwiry i głązy kemów oraz mułki i piaski rzeczne.⁴

W granicach opracowania w budowie geologicznej przeważają osady czwartorzędowe, głównie lessy.

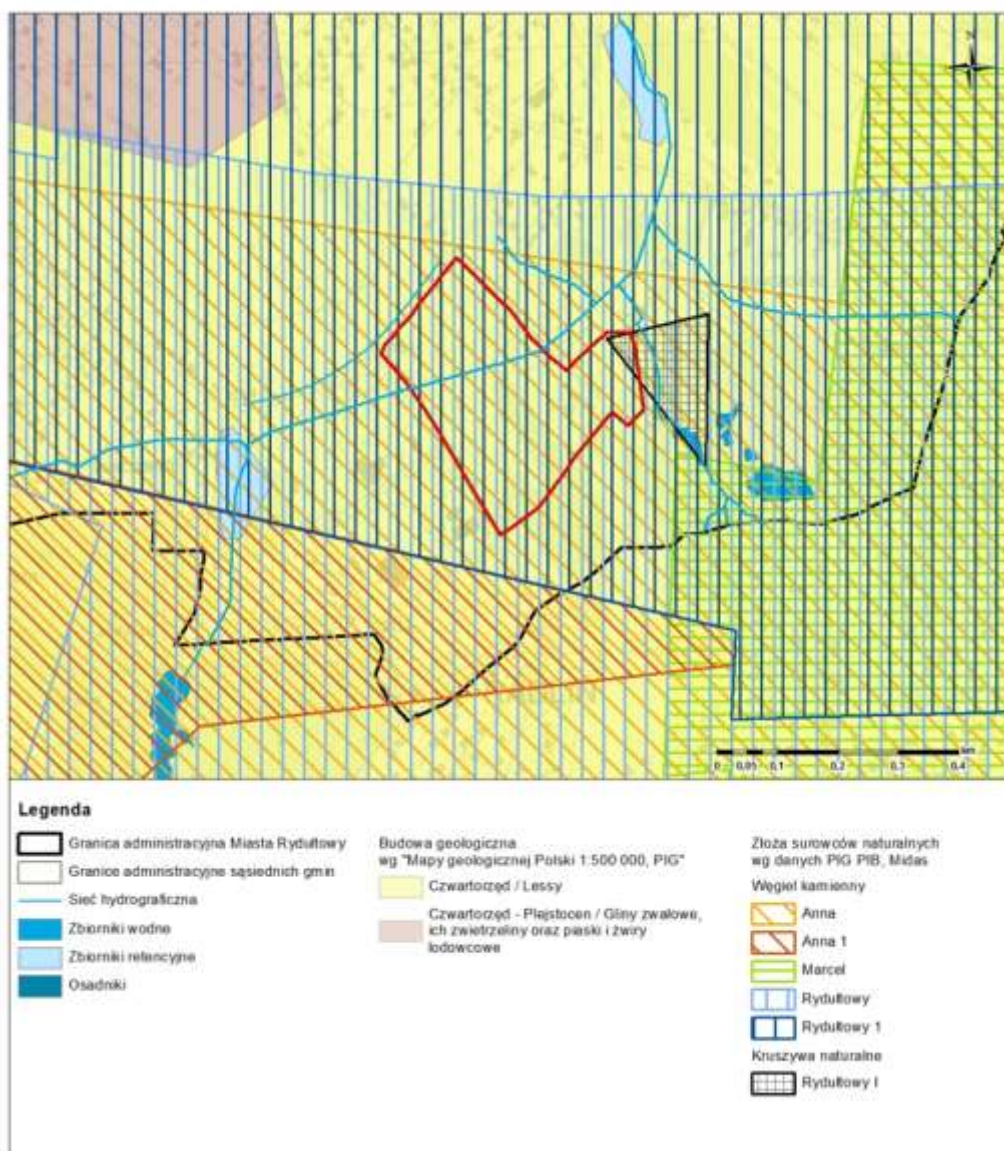
Czwartorzęd

Osady czwartorzędowe tworzą zwartą pokrywę na powierzchni terenu, z wyjątkiem wymienionych wyżej wychodni utworów starszych. Miąższość profilu czwartorzędu jest zmienna, najczęściej sięga od kilku do dwudziestu metrów, a maksymalnie około 40 m. Największą miąższość utwory te osiągają w dolinach większych cieków, z wyjątkiem górnych odcinków dolin.

Najstarsze osady czwartorzędowe stanowią piaski i żwiry wodnolodowcowe sypane na przedpolu nasuwającego się lądolodu. Wykształcone są jako naprzemianległe serie drobno-, średnio- i różnoziarnistych piasków z warstewkami żwiru z otoczkami skał karpaccich i skandynawskich. Odsłaniają się w dolnych partiach zboczy głębiej wciętych dolin.

Osady wodnolodowcowe dolne przykryte są przeważnie warstwą gliny zwałowej, szarozółtej lub szarej i poza zboczami dolin odsłaniają się w Rydułtowach na stoku wysoczyzny w rejonie ulic Szczerbickiej - Niewiadomskiej - Szybowej. Gлина zwałowa, w partii stropowej częściowo rozmyta, stanowi wierzchnią warstwę skalną w przeważającej części wierzchołków w północnej części Miasta. W rejonie Radoszów na glinie zalegają płyty piasków i żwirów wodnolodowcowych górnych, związanych z fazą deglacjacji lądolodu. Utwory wodnolodowcowe i lodowcowe związane są ze zlodowaczeniem odry (środkowopolskim), które w rejonie Rydułtów miało swój maksymalny zasięg. W południowej części Miasta glina zwałowa nie występuje. Osady wodnolodowcowe przykryte są pylastymi glinami lessopodobnymi lub lessami, związanymi z piętnem zimnym wisły (zlodowaczenie północnopolskie). Stanowią one zwartą pokrywę poza dolinami cieków, które są wypełnione holocenijskimi osadami rzeczno- - drobnymi piaskami i mułkami. Namuły spłukiwanych lessów deponowane są w dnach mniejszych, okresowo odwadnianych dolinek denudacyjnych.

⁴ Absalon D., Jankowski A. T., Leśniok M., Wika S., .1996: Komentarz do Mapy sozologicznej w skali 1:50 000, Arkusz M-34-61-D Wodzisław Śląski.

Rysunek 9. Budowa geologiczna obszaru i występowanie złóż surowców naturalnych (dane aktualne na dzień 19.01.2021 r.)

Złoże kopalin

Rodzaj występujących surowców mineralnych jest bezpośrednio związany budową geologiczną Miasta. Do bogactw naturalnych występujących pod terenem Miasta Rydułtowy należą węgiel kamienny i kruszywa naturalne.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w zasięgu trzech złóż węgla kamiennego i jednego złoża kruszyw naturalnych (w części) (według danych PIG PIB, Midas, stan na 19 stycznia 2021 r.):

- złoże węgla kamiennego Anna - ID 376 - eksploatacja złoża zaniechana, eksploatacja w latach 01.01.1832 r.- 30.04.2012 r., brak aktualnych obszarów górniczych, stratygrafia stopu i spagu karbon górny - namur, węgle kamienne typu 33, 34, 31+32;
- złoże węgla kamiennego Rydułtowy - ID 378 - eksploatacja złoża zaniechana, eksploatacja w latach 01.01.1792 r.- 31.01.2019 r., obszar górniczy Rydułtowy I (nr decyzji DGK-VI.4771.39.2018.TS.5), stratygrafia spagu karbon górny - namur, stratygrafia stropu czwartorzęd, węgle kamienne typu 33, 34, 31+32, węgiel sapropelowy (31);

- c) złożę węgla kamiennego Rydułtowy 1 - ID 18592 - złożę zagospodarowane, obszar górniczy Rydułtowy II (nr decyzji 8/2018, termin ważności 31.12.2042 r.), stratygrafia spągu karbon górny - namur, stratygrafia stropu czwartorzęd, węgle kamienne typu 33, 34, 31+32;
- d) złożę kruszyw naturalnych Rydułtowy I (jedynie wschodni kraniec obszaru objętego opracowaniem) - eksploatacja złoża zaniechana, forma pokładowa, sposób ułożenia: poziomy, wiek utworów otaczających złożę: czwartorzęd, rodzaj utworów budujących złożę: piaski, wiek utworów budujących złożę: czwartorzęd, rodzaj nadkładu: gleby, przewidywany sposób eksploatacji: odkrywkowy, przewidywany sposób wykorzystania złoża po zakończeniu eksploatacji i jego rekultywacji: urbanizacyjny.

Eksploatacja górnicza

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w zasięgu jednego obszaru górniczego oraz jednego terenu górniczego (według danych PIG PIB, Midas, stan na 19 stycznia 2021 r.):

- 1. obszar górniczny:
 - a) Rydułtowy II - status: aktualny, numer w rejestrze: 1/1/158, ID złoża: 18592, nazwa złoża: Rydułtowy 1, rodzaj kopaliny: METAN POKŁADÓW WĘGLI (MPW), WĘGLE KAMIENNE, numer decyzji: 8/2018, wydający decyzję: Minister Środowiska.
- 2. teren górniczny:
 - a) Rydułtowy II - status: aktualny, numer w rejestrze: 1/1/158, ID złoża: 18592, nazwa złoża: Rydułtowy 1, rodzaj kopaliny: METAN POKŁADÓW WĘGLI (MPW), WĘGLE KAMIENNE, numer decyzji: 8/2018, wydający decyzję: Minister Środowiska.

Rysunek 10. Uwarunkowania górnicze przedmiotowego terenu (dane aktualne na dzień 19.01.2021 r.)

3.1.5. Warunki hydrograficzne

Pod względem hydrograficznym Miasto Rydułtowy znajduje się w zlewni Odry. Wody powierzchniowe zasilane są w sposób naturalny przez opady atmosferyczne. Wielkości przepływów na ciekach są zmienne i uzależnione od intensywności opadów. Maksymalne przepływy występują w okresie wiosennym oraz w czasie wzmożonych opadów letnich - reżim śnieżno-deszczowy.

Rydułtowy stanowią obszar źródłiskowy, położony w górnych odcinkach Nacyny (źródła znajdują się na terenie Pszowa) z Potokiem Rydułtowskim, Suminy z Rowem Czernickim (I i II) oraz Potoku Gzel. Przez przedmiotowy teren przepływa ciek Nacynka (Nacina, Nacyna)⁵, który odprowadza wody z południowej części miasta w kierunku cieku Nacyna (środkowa część miasta).

Fotografia 1. Koryto cieku Nacynka (Nacina, Nacyna) w południowej części Miasta Rydułtowy

Cieki Rydułtów, w tym Nacynka, płyną często zdegradowanymi, w wyniku eksploatacji górniczej, dolinami rzecznyymi. Obserwowane są zaburzenia pierwotnych spadków terenu, zmiany bazy erozyjnej rzek, utrudnione zachowanie kierunku przepływu wody. Cieki na wielu odcinkach zostały przebudowane lub zyskały techniczną zabudowę koryta. Miejscami doliny rzek przyjmują formę koryt betonowych bądź są całkowicie skanalizowane (orurowane).

W granicach opracowania nie zidentyfikowano zbiorników wodnych.

Stosunki wodne w Mieście uległy przekształceniom antropogenicznym, takim jak:

- pogorszenie jakości wód powierzchniowych,
- zmiany morfologicznego charakteru koryt rzecznych,
- zmiany powierzchniowej sieci hydrograficznej spowodowane m.in. przełożeniem Nacyny,
- wzrost powierzchniowej retencji depresyjnej w postaci antropogenicznych zbiorników wodnych oraz proces zabagniania na terenach osiadających wskutek działalności górniczej,

⁵ Nazewnictwo - Problematiczne jest jednoznaczne określenie nazwy cieku przepływającego przez przedmiotowy teren. Autor opracowania powołuje się na następujące źródła informacji:

1) Mapa topograficzna arkusze M-34-61-D-d-1 oraz M-34-61-D-d-2 – na mapie topograficznej widnieje nazwa „Nacina”.

2) Mapa hydrograficzna arkusz M-34-61-D – na mapie hydrograficznej widnieje nazwa „Nacynka”.

3) Mapa sozologiczna arkusz M-34-61-D – na mapie widnieje nazwa „Nacynka”.

4) Dane BDOT10k – w tabeli atrybutów widnieje nazwa „Nacyna”

- zwiększenie ilości wody wchodzącej w lokalny obieg w wyniku jej przerzutów między zlewniami, co powoduje wzrost składowej antropogenicznej odpływu rzecznej,
 - antropogenicznego zaburzenia reżimu hydrologicznego cieków (Nacyny – w środkowej części Miasta).⁶
- Zgodnie z pismem Polskiego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz z Mapami zagrożenia powodziowego (MZP) i Mapami ryzyka powodziowego (MRP) obszar objęty opracowaniem znajduje się poza obszarami, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest:
- wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%),
 - średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%),
 - niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%).

Wszystkie wymienione obszary lokalizują się we wschodniej części Miasta, wzdłuż doliny Nacyny (w środkowej części Miasta).

Jednolite części wód powierzchniowych

Omawiany teren leży w zasięgu jednej Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP): RW60006115651 - Ruda do zbiornika Rybnik bez Potoków: z Przegędzy i Kamienia.

Stan jakościowy wód powierzchniowych

Uproszczona charakterystyka Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) na przedmiotowym terenie została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 5. Uproszczona charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP)

Numer JCWP	Nazwa JCWP	Lokalizacja	Charakterystyka
RW60006115651	Ruda do zbiornika Rybnik bez Potoków: z Przegędzy i Kamienia	przeważająca część Miasta Rydułtowy, część południowa, centralna i wschodnia	Region wodny: Górnej Odry, Status: naturalna część wód, Ocena stanu: zły, Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona, Derogacje: - Uzasadnienie derogacji: -

Jednolita Część Wód Powierzchniowych wykazuje zły stan oraz zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych. Zagrożeniem dla wód powierzchniowych stanowią zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych oraz eutrofizacja powodowana wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa. Znaczna ilość zanieczyszczeń produkowanych przez zakład górniczy trafia do sieci cieków i kanałów melioracyjnych. Ładunek zanieczyszczeń wprowadzany jest także do wód powierzchniowych z opadami atmosferycznymi, a związane jest to bezpośrednio z zanieczyszczeniem powietrza. Ponadto zanieczyszczenia wód powierzchniowych pochodzą ze splukiwania powierzchni utwardzonych, na których występują zanieczyszczenia substancjami ropopochodnych (paliwa, smary).

3.1.6. Warunki hydrogeologiczne

Według regionalizacji hydrogeologicznej słodkich wód podziemnych Polski⁷ obszar Miasta Rydułtowy znajduje się w makroregionie południowym, regionie XIII przedkarpackim, na pograniczu podregionów XIII1 kędzierzyńskiego (część północna) i XIII2 rybnicko - oświęcimskiego (część południowa). W górotworze obszaru Rydułtów występują trzy piętra hydrogeologiczne związane z przepuszczalnymi osadami czwartorzędu (piaski), neogenu (piaski pylaste miocenijskie) i karbonu (mułowce karbonu górnego).

Pierwszy poziom wodonośny występuje na różnej głębokości w zależności od budowy geologicznej, warunków litologicznych, rzeźby terenu oraz oddziaływania czynników antropogenicznych. Poziom ten jest ujmowany studniami gospodarskimi o drenowany siecią hydrograficzną. Poziom cechuje swobodne zwierciadło, które rozpoznaje się na

⁶ Absalon D., Jankowski A. T., Leśniak M., 1997: Komentarz do Mapy Hydrograficznej w skali 1:50 000. Arkusz M-34-61-D Wodzisław Śląski.

⁷ Paczyński B. (red.), 1995. Atlas hydrogeologiczny Polski 1:500000.

różnej głębokości w zależności od miejsca (między 1 a 2 m w obrębie dolin rzecznych oraz między 5 a 10 m na terenie wysoczyzn).⁸

Poziom wodonośny czwartorzędowy identyfikuje się na głębokości do 30 m. Mioceński poziomy wodonośny występuje na głębokości 30 - 80 m. Wydajność każdego z tych poziomów określa się na 10 - 30 m³/h. Istotne znaczenie dla zasobności poziomów wodonośnych ma działalność antropogeniczna ze szczególnym uwzględnieniem podziemnej eksploatacji surowców (węgiel kamienny) oraz realizowanym odwodnieniami górotworu.

Piętro czwartorzędowe

Wody podziemne piętra czwartorzędowego związane są z warstwami, płatami i soczewami piaszczysto-żwirowych utworów rzecznych lub wodnolodowcowych, a także z piaskami śródmorenowymi o różnym zasięgu i miąższości. Najczęściej występuje jeden, rzadziej dwa poziomy wodonośne, nieciągłe poza dolinami. Górny poziom znajduje się w stropowej partii osadów czwartorzędowych, często ma charakter wód zawieszonych na różnych głębokościach i podścielony jest półprzepuszczalnymi glinami czwartorzędowymi lub nieprzepuszczalnymi ilami trzeciorzędowymi. Drugi horyzont występuje na głębokości od około 10 m. Zalega w spągowej części osadów czwartorzędowych, zwykle bezpośrednio na ilach mioceńskich, a miejscami na ilowcach bądź piaskowcach karbońskich (w południowo-wschodniej części Miasta). Warstwy izolujące, w przeciwieństwie do warstw wodonośnych, mają charakter ciągły. Zwierciadło wody poziomów czwartorzędowych ma z reguły charakter swobodny, jedynie lokalnie bywa napięte. Poziomy wód w osadach czwartorzędu drenowane są przez ciekły powierzchniowe.

Piętro neogeńskie

W osadach tworzących piętro neogeńskie nie występują wyraźne poziomy wodonośne. Wody mogą gromadzić się w niewielkiej ilości w soczewach gipsu podścielonych nieprzepuszczalnymi ilami. W centralnej i zachodniej części Miasta stwierdzono lokalnie, w spągu osadów trzeciorzędowych, drobnoziarniste piaski i słabo zwięzłe piaskowce wodonośne. Zwierciadło wód w tym poziomie jest napięte.

Piętro karbońskie

Wody podziemne piętra karbońskiego związane są z piaskowcami stropowej części profilu warstw porębskich oraz piaskowcami i zlepieńcami warstw jejkowickich. Bezpośrednia infiltracja wód opadowych do warstw wodonośnych możliwa jest w rejonie odsłonięcia piaskowców przy ul. Skalnej oraz sąsiadującego szybu Szmidt, a także innych szybów, zwłaszcza tych o nieznanym sposobie likwidacji.

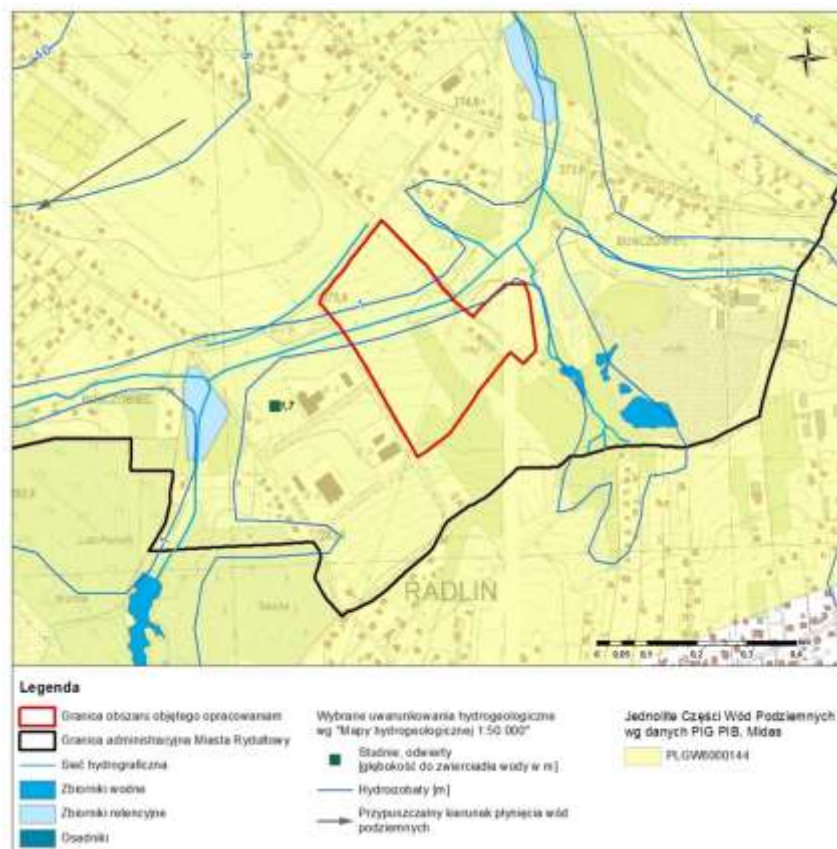
Zasoby wód podziemnych są stale degradowane:

- dochodzi do ubożenia zasobów podziemnych wód w wyniku ujmowania wody z różnych formacji geologicznych dla potrzeb bytowych (lokalnych) oraz prowadzenia prac odwodnieniowych w kopalniach węgla kamiennego,
- dochodzi do zanieczyszczenia wód podziemnych w związku z uprzemysłowieniem obszaru, a także lokalnie z deponowaniem materiału (składowiska, zwałowiska odpadów pogórnictwa, składowiska paliw stałych, płynnych, gazowych, czy też składowiskami odpadów komunalnych),
- zachodzi zmniejszenie zdolności infiltracji gruntu w wyniku zabudowywania terenu.

Główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP)

Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego (PIG-PIB) udostępnianymi przez system MIDAS (stan na 19 maja 2020 r.) przedmiotowy teren zlokalizowany poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

⁸ Absalon D., Jankowski A. T., Leśniok M., 1997: Komentarz do Mapy Hydrograficznej w skali 1:50 000. Arkusz M-34-61-D Wodzisław Śląski.

Rysunek 11. Uwarunkowania hydrogeologiczne przedmiotowego terenu

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w zasięgu jednej Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd): Jednolita Część Wód Podziemnych PLGW6000144 - centralna i wschodnia część Miasta:

- dorzecze - Odry,
- regionu wodnego RZGW - Górnej Odry RZGW Gliwice,
- główna zlewnia w obrębie JCWPd - Ruda,
- rząd zlewni - II,
- obszar bilansowania - GL-IV Górna Odra /Odra po Koźle/,
- region hydrogeologiczny Paczyńskiego (1995) - region przedkarpacki (XIII), region śląsko-krakowski (XII),
- w jednolitej części wód podziemnych wyróżniono 5 poziomów wodonośnych.

Stan ilościowy JCWPd oceniany jest jako dobry, a stan chemiczny jako dobry. Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych określana jest jako niezagrażona. Zasilanie poziomów czwartorzędowych następuje w wyniku infiltracji wód opadowych w zasięgu występowania piętra czwartorzędowego, bezpośrednio PPW lub poprzez przesączanie przez warstwy słabo przepuszczalne w zasięgu występowania GPU (Q). Starsze piętra wodonośne bezpośrednio zasilane są na wychodniach (w obszarze i poza obszarem jednolitej części wód podziemnych). Głębsze poziomy: neogeńskoczwartorzędowy (Q-Ng), neogeński (Ng), karbońsko-czwartorzędowy (Q-C3) i górnokarboński (C3) pośrednio zasilane są w wyniku przesączania oraz lateralnego przepływu na skutek wymuszonego zasilania spowodowanego drenażem górnym. W warunkach naturalnych lokalną podstawę drenażu stanowi dolina Rudy z dopływami, natomiast podstawę regionalną – Odra. Sztuczne centra drenażu to m.in. ujęcia wód komunalnych i ujęcia górnicze oraz wyrobiska

górnice kopalń węgla kamiennego (drenaż piętra karbońskiego i pośrednio pięter młodszych). Południowo-zachodnia część JCWPd znajduje się w regionalnym leju depresji kopalń Rybnickiego Okręgu Węglowego⁹.

Wśród przyczyn antropogenicznych wpływających na stan i jakość zasobów Jednolitej Części Wód Podziemnych wymienia się:

- drenaż górniczy wywołany eksploatacją węgla kamiennego czynnych i zlikwidowanych kopalń węgla kamiennego (w tym konieczne jest stałe odwadnianie ze względu na zagrożenie wodne czynnych kopalń),
- drenaż wymuszony ujęciami wód komunalnych (głównie w piętrze czwartorzędu, neogenu oraz karbonu),
- potencjalne ogniska zanieczyszczeń (punktowe, liniowe, obszarowe),
- intensywne użytkowanie rolnicze,
- zanieczyszczenia spowodowane przez wody opadowe - głównie w wyniku splukiwania obszarów rolnych i leśnych (nawozy, środki ochrony roślin) oraz powierzchni utwardzonych oraz ciągów komunikacyjnych (drogowych i kolejowych).

3.1.7. Warunki glebowo-rolnicze

Gleby występujące na terenie Miasta związane są bezpośrednio z budową geologiczną i rzeźbą terenu. Ponadto wpływ na stan i jakość gleb ma również pośrednio czynnik ludzki.

Gleby w Rydułtowach wytworzyły się na niejednorodnym podłożu. Na całym obszarze Miasta dominują gleby bielcowe i pseudobielcowe oraz gleby płowe. W części południowej i zachodniej Rydułtów przeważają nieznacznie gleby bielcowe.

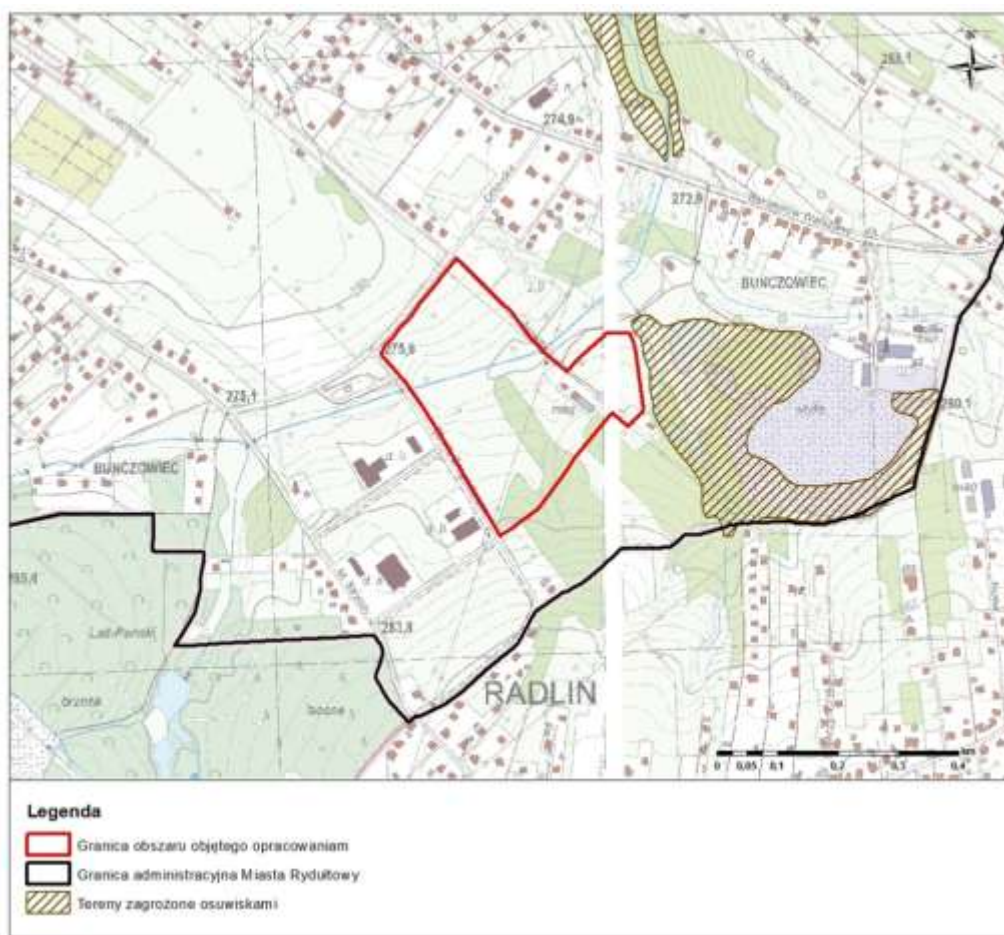
Gleby bielcowe i pseudobielcowe zostały rozpoznane na zróżnicowanym podłożu. Wykształciły się na piaskach: gliniastym, gliniastym mocnym (oraz odmianie pylastej), gliniastym lekkim (najczęściej podścielonych gliną lekką lub gliną średnią). W tym gatunku występują dość równomiernie wśród pokrywy gleby bielcowej. Gleby bielcowe i pseudobielcowe wytworzone z gliny lekkiej, lekkiej pylastej, a wyjątkowo średniej i podścielone najczęściej gliną: średnią, średnią pylastą lub ciężką, a podrzędnie piaskami, skupione są w większości w południowej i zachodniej części Rydułtów. Są najczęstszym gatunkiem w obrębie omawianego typu. Gleby bielcowe powstałe na podłożu pyłu, podścielone gliną średnią lub lekką pylastą występują sporadycznie - na południe od hałdy „Szarłota” oraz w rejonie Kalwarii.

Gleby płowe zidentyfikowano na bardzo różnorodnym podłożu. Gleby płowe wytworzone z gliny lekkiej, lekkiej pylastej lub średniej również występują powszechnie, lecz najczęściej na północy, a następnie na południowym wschodzie.

Pozostałe typy gleb reprezentowane w granicach Miasta występują na ograniczonej powierzchni, na ogół w miejscach o zwiększonym zawilgoceniu lub zawodnionych. Czarne ziemie zdegradowane powstały w górnych odcinkach den systemu dolin Potoku Rydułtowskiego i Nacyny, a także w dolinie Potoku Radoszowskiego oraz w głównej formie systemu parowód na wschód od Orłowca. Podłożem macierzystym są zróżnicowane gliny (od gliny lekkiej pylastej po glinę ciężką), pył, pył ilasty, a sporadycznie także piasek gliniasty mocny podścielony gliną. Gleby mułowo - torfowe wykształciły się fragmentarycznie w dnie doliny Nacyny, u wylotu parowu przy oczyszczalni ścieków oraz w dolinie Potoku Czernickiego. W ostatnim z wymienionych miejsc fragmentarycznie występuje także ciężka mada, której skałą macierzystą jest pył zwykły.

W granicach opracowania nie występują tereny osuwiskowe oraz tereny zagrożone osuwiskami (zgodnie z informacjami przekazanymi przez Starostę Wodzisławskiego jako właściwy organ administracji geologicznej). Natomiast zaznacza się, iż bezpośrednio za wschodnią granicą opracowania zlokalizowany jest teren zagrożony osuwiskami. Jego lokalizację wskazano za obrazowaniami dostępnymi w Systemie Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO).

⁹ <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-140-159/4521-karta-informacyjna-jcwpd-nr-144/file.html>

Rysunek 12. Lokalizacja osuwisk i obszarów zagrożonych osuwiskami

3.1.8. Warunki przyrodniczo-krajobrazowe

Krajobraz przedmiotowego terenu jest bardziej monotony – tworzą go w głównej mierze tereny zadrzewień i zakrzewień, tereny nieużytków oraz w części tereny o charakterze produkcyjno-usługowym (północna część przedmiotowego terenu) i tereny o charakterze usługowym (opuszczone, we wschodniej części przedmiotowego terenu). Dodatkowo w krajobrazie zaznaczają się formy liniowe: ciek Nacynka przepływający przez centralną część obszaru opracowania oraz drogi (ulica Nowa wzdłuż wschodniej granicy opracowania i droga gruntowa).

W środkowej i południowej części opracowania tereny biologicznie czynne porastają grupy drzew i krzewów. Jako ciekawszą strukturę ekologiczną wskazuje się pas roślinności o charakterze łągowym wzdłuż cieku Nacynka. Roślinność wizualnie ocenia się jako bujną, choć pojedyncze okazy drzew nie wykazują znacznych rozmiarów. W składzie gatunkowym wskazuje się głównie gatunki typowe takie jak: olcha, topola, wierzba. Ze względu na liniowy układ wzdłuż tej grupy zadrzewień wzdłuż cieku można tutaj wskazać lokalny układ korytarza ekologicznego, który ma swoją kontynuację poza granicami opracowania.

Pozostałe tereny porastają okazy drzew liściastych – brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), topola (*Populus L.*), olsza (*Alnus Mill.*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata Mill.*), wierzba biała (*Salix alba L.*), robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia L.*). Dodatkowo w północnej części obszaru zaznaczają się znaczne powierzchnie zajęte przez nawłoc pospolitą (*Solidago virgaurea*).

Fotografia 2. Tereny zadrzewione w okolicy cieków przepływających przez przedmiotowy teren

Fotografia 3. Tereny zadrzewione i trawiaste – nieużytki w centralnej części przedmiotowego terenu

Fotografia 4. Teren o charakterze produkcyjno-usługowym w północnej części przedmiotowego terenu

Fotografia 5. Opuszczony obiekt prawdopodobnie o charakterze usługowym we wschodniej części przedmiotowego terenu

W krajobrazie widoczne są liczne formy antropogeniczne (np. szlaki komunikacyjne, nasypy). W wyniku antropopresji szczególnym przeobrażeniem uległy doliny cieków, które wymagają regulacji, obwałowania, często zbliżając się formą do rowów.

Wśród terenów atrakcyjnych dla potrzeb turystyki i rekreacji na przedmiotowym terenie wskazać można głównie obszary kontaktowe, ekotonowe, położone na styku wody, terenów trawiastych i zadrzewionych oraz tereny o zróżnicowanej kontrastowości krajobrazowej. Tak więc najwyższe wartości estetyczne przypisuje się otoczeniu doliny cieku z roślinnością łągową. Teren ten charakteryzuje się zwiększonym zróżnicowaniem gatunkowym roślin i zwierząt, zwiększoną dynamiką procesów biocenotycznych, zmiennością krajobrazu, pozwalającą na odbiór pozytywnych wrażeń wzrokowych, słuchowych i zapachowych.

3.1.9. Biosfera

Flora

Na terenie Miasta Rydułtowy udział siedlisk przyrodniczych jest dość zróżnicowany, obejmując zarówno cenne siedliska przyrodnicze, nawiązujące do przybliżonych naturalnym, jak i tereny ubogie, antropogenicznie przekształcone.

Flora i fauna Rydułtów należy do regionu Środkowoeuropejskiego Niżowo-Wyżynnego, podregionu Środkowopolskiego (Szafer, 1972). Dalsza regionalizacja wskazuje na dział A - Bałtycki, poddział A4 - Pas Wyżyn Środkowych, krainę 14 - Wyżynę Śląską. Jest to obszar, gdzie widoczne są znaczne wpływy człowieka na stan i skład środowiska przyrodniczego. Obecnie zasoby żywe środowiska określane są jako zagrożone.

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne według Matuszkiewicza¹⁰ teren Miasta położony jest na obszarze Działu Wyżyn Południowopolskich (C), Krainy Górnos Śląskiej (C.3), Okręgu Rybnicko-Kędzierzyńskiego (C.3.2), Podokręgu Wodzisławskiego (C.3.2.d).

Potencjalną roślinność naturalną¹¹ powinny stanowić zbiorowiska leśne: żyznej i kwaśnejuczyny niżowej *Galio odorati-Fagetum*, *Luzulo pilosa-Fagetum*, grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum*, łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* oraz niżowej dąbrowy acydofilnej *Calamagrosti-Quercetum*.

Na przestrzeni lat pod wpływem czynników antropogenicznych pierwotne siedliska ulegały przekształceniom, co pociągało za sobą zmiany w fizjonomii i strukturze gatunkowej poszczególnych fitocenoz. Antropogeniczne przemiany szaty roślinnej przejawiały się przede wszystkim wylesianiem terenów na potrzeby rolnictwa, a także osadnictwa i przemysłu.

Do siedlisk występujących w granicach Miasta Rydułtowy należą: tereny otwarte o charakterze pól uprawnych, łąk czy nieużytków, zbiorowiska roślinności łąkowej i nawiązującej do łąkowej, roślinność towarzysząca zbiorowiskom wodnym (choć w składzie gatunkowym znacznie okrojonym, ze względu na antropogeniczny charakter użytkowania zbiorników) a także zbiorowiska zadrzewień i roślinności leśnej oraz siedliska typowo antropogeniczne takie jakie jak zieleń urządzona.

Zbiorowiska nieleśne

Nieużytki

Na odłogowanych gruntach rolnych i składowiskach odpadów pogórnicych występują zadrzewienia z samosiewu, głównie brzozy i dęby, a w miejscach bardziej wilgotnych - także wierzby i robinie.

Siedliska w dolinach

Wilgotne i podmokłe (m.in. w miejscu dawnych stawów w dolinie Nacyny na granicy z Pszowem, dolina Potoku Czernickiego) porastają zróżnicowane zbiorowiska szuwarowe, a w miejscach bardziej suchych miejscami występują szczytkowe zbiorowiska łąkowo - pastwiskowe oraz roślinność łąkowa.

Zbiorowiska segetalne

¹⁰ Matuszkiewicz, 2008: Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl)

¹¹ Matuszkiewicz, 2008: Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl)

Na użytkowanych gruntach ornych występują zbiorowiska segetalne, towarzyszące sezonowym uprawom zbożowym i okopowym, ze specyficznymi zbiorowiskami chwastów.

Na gruntach ornych wyłączonych spod użytkowania powszechny jest spontaniczny proces ich zarastania (wtórna sukcesja roślinności) - ze zbiorowiskami segetalnymi i ruderalnymi (trzcinnik piaszkowy, różne gatunki nawłoci), siewkami drzew, głównie brzozy, a w miejscach dłużej odłogowanych - z drzewostanami o różnym stopniu zwartości (kępy i pasma zadrzewień).

Zbiorowiska ruderalne

Miejsca silnie wydeptywane, przydroża, ścieżki, place oraz przydomowe podwórka, nieużytki. antropogeniczne zbiorowiska dywanowe zaliczane do fitosocjologicznego rzędu *Plantaginetales majoris*. Gatunki tworzące fitocenozy poszczególnych zespołów charakteryzują się szerokim spektrum tolerancji siedliskowej, odporne na wydeptywanie, uszkodzenia mechaniczne, niekorzystne stosunki gruntowo-wodne oraz tolerancyjne wobec niskiej zasobności gleby w składniki pokarmowe. Zbiorowiska te są szeroko rozpowszechnione na obszarze całego kraju; trzcinnik piaszkowy (*Calamagrostis epigejos*), bylica pospolita (*Artemisia vulgaris*), glistnik jaskółcze ziele (*Chelidonium majus*), wiechlina spłaszczona (*Poa compressa*), konyza kanadyjska (*Coryza canadensis*), żóltlica drobnokwiatowa (*Galinsoga parviflora*). W zbiorowiska ruderalne wkraczają niejednokrotnie gatunki łąkowe z klasy *Molinio – Arrhenatheretea*.

Fitocenozy roślin inwazyjnych

Monocenozy nawłoci (*Solidago sp.*) stanowią zagrożenie dla rodzimej flory, w związku z niskimi wymaganiami siedliskowymi a także z uwagi na szereg przystosowań (duża produkcja nasion, rozbudowany system kłączy) wygrywają one konkurencję o wolne nisze ekologiczne z gatunkami flory rodzimej. Zalicza się je do tzw. grupy *transformers*, czyli roślin inwazyjnych powodujących zmiany w środowisku, m. in. poprzez modyfikację parametrów fizyko-chemicznych środowiska glebowego.

Tereny zieleni urządzonej

Tereny zieleni urządzonej, towarzyszące głównie obiektom usługowym składają się przeważnie z powierzchni trawiastych i nasadzeń szpalerowych (głównie topoli, klonów i brzoź).

Roślinność zidentyfikowana podczas wizji terenowej

W środkowej i południowej części opracowania tereny biologicznie czynne porastają grupy drzew i krzewów. Jako ciekawszą strukturę ekologiczną wskazuje się pas roślinności o charakterze łąkowym wzdłuż cieków Nacynka. Roślinność wizualnie ocenia się jako bujną, choć pojedyncze okazy drzew nie wykazują znacznych rozmiarów. W składzie gatunkowym wskazuje się głównie gatunki typowe takie jak: olcha, topola, wierzba. Ze względu na liniowy układ wzdłuż tej grupy zadrzewień wzdłuż cieków można tutaj wskazać lokalny układ korytarza ekologicznego, który ma swoją kontynuację poza granicami opracowania.

Pozostałe tereny porastają okazy drzew liściastych – brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), topola (*Populus L.*), olsza (*Alnus Mill.*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata Mill.*), wierzba biała (*Salix alba L.*), robinia akacja (*Robinia pseudoacacia L.*). Dodatkowo w północnej części obszaru zaznaczają się znaczne powierzchnie zajęte przez nawłoc pospolitą (*Solidago virgaurea*).

Fauna

Zwierzęta występujące na obszarze Miasta Rydułtowy to głównie gatunki typowe dla niżu polskiego nawiązujące składem gatunkowym do uwarunkowań i charakteru siedlisk. W związku z powyższym skład gatunkowy fauny stanowią przede wszystkim gatunki leśne, jak i gatunki związane z terenami otwartymi (rolnymi) i zabudowaniami. Z uwagi na charakter omawianego terenu, można tu spotkać w dużej mierze gatunki synantropijne.

Bez wątpienia świat zwierzęcy najliczniej reprezentują bezkręgowce należące do takich grup jak mięczaki, owady i pajęczaki.

Obszary leśne i ich otoczenie

- Pająki i owady: trzyszczki piaskowe (*Cicindela hybrida*), łowiki (*Asilus* sp.), kusaki (*Staphylinidae*), grabarze pospolite (*Nicrophorus vespillo*), ścierwce (*Oecleoptoma thoracica*), kózkowatych (*Cerambycidae*), sprężykowatych (*Elateridae*), biedronkowatych (*Coccinellidae*), stonkowatych (*Chrysomelidae*), ryjkowcowatych (*Curculionidae*) i kornikowatych (*Scolytidae*).
- Motyle: zieleńczyk ostrężynowiec (*Callophrys rubi*), dostojek malinowiec (*Argynnis paphia*), zawisek borowiec (*Hyloicus pinastri*), plamiec (*Abraxas sylvatica*), latolistek cytrynek (*Gonopteryx rhamni*), rusalka pawik (*Inachis io*), rusalka admirała (*Vanessa atalanta*), rusalka pokrzywnik (*Agrias urticae*), zorzynek rzeżuchowiec (*Anthocharis cardamines*), rusalka żałobnik (*Nymphalis Antiopa*). Rzadko obserwowany jest mieniak tęczowiec (*Apatura iris*).
- Błonkówki (*Hymenoptera*): mrówki (*Formicidae*), osy (*Vespidae*), bzygi (*Syrphidae*), trzmiele (*Bombus* sp.). Wszyscy przedstawiciele trzmieli podlegają ochronie prawnej.
- Ssaki: jelenie szlachetne (*Cervus elaphus*), sarny (*Capreolus capreolus*), dziki (*Sus scrofa*), lisy (*Vulpes vulpes*), kuny domowe (*Martes foina*), ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*), łasice (*Mustela nivalis*), zające szaraki (*Lepus europaeus*), dzikie króliki (*Oryctolagus cuniculus*), wiewiórki (*Sciurus vulgaris*) i jeże europejskie (*Erinaceus europaeus*).
- Gady: padalec (*Anguis fragilis*), zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*), jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara*), zwinka (*Lacerta agilis*) - wszystkie znajdują się pod ochroną.
- Płazy: chronione żaby trawne (*Rana temporaria*), ropuchy zwyczajne (*Bufo bufo*), traszki zwyczajne (*Triturus vulgaris*).
- Ptaki (chronione): dzięcioły duże (*Picoides major*), sikorki sosnowki (*Parus ater*), świergotki drzewne (*Anthus trivialis*), pleszki (*Phoenicurus phoenicurus*), zięby (*Fringilla coelebs*), sójki (*Garulus glandarius*), sikory bogatki (*Parus major*), modraszki (*Parus careuleus*), trznadłe (*Emberiza citrinella*), kosy (*Turdus merula*) oraz ponadto bażanty (*Phasianus colchicus*), grzywacze (*Columba palumbus*).
- Zwierzęta wodne: ryby cierniki (*Gasterosteus aculeatus*), karasie srebrzyste (*Carassius auratus gibelio*) - odporne na zanieczyszczenie wód i brak tlenu. Rybostan zbiorników wód stojących to słonecznice (*Leucaspis delineatus*), karasie (*Carassius carassius*), liny (*Tinca tinca*), płocie (*Rutilus rutilus*), okonie (*Perca fluviatilis*) i inne. W strefie przybrzeżnej zbiorników występują przedstawiciele żab z grupy zielonych: żaba jeziorkowa (*Rana lessonae*) i wodna (*Rana esculenta*), a tylko wyjątkowo kumaki nizinne (*Bombina orientalis*).
- Ślimaki: błotniarka stawowa (*Lymnea stagnalis*), błotniarka otułka (*Lymnea glutinosa*), błotniarka moczarowa (*Lymnea (Galba) truncatula*), zatoczek pospolity (*Planorbis planorbis*) i zatoczek rogowy (*Planorbis cornutus*).
- Wążki (*Odonata*).
- Chrząszcze wodne: krętakowate (*Gyrinidae*), pływakowate (*Dytiscidae*) i flisakowate (*Halipidae*).

Tereny otwarte

- Owady: pluskwiaki (*Homoptera*), muchówki (*Diptera*), błonkówki (*Hymenoptera*) i chrząszcze (*Coleoptera*).
- Pająki.
- Ptaki: skowronek polny (*Alauda arvensis*), czajka (*Vanellus vanellus*), pliszka siwa (*Motacilla alba*), kuropatwa (*Perdix perdix*), kawka (*Corvus monedula*), gawron (*Corvus frugilegus*), wrona siwa (*Corvus corone cornix*), bocian biały (*Ciconia ciconia*), pustułka (*Falco tinnunculus*).
- Ssaki: zające szaraki (*Lepus europeus*), liczne gryzonie (*Rodentia*) i owadożerne (*Insectivora*), kret (*Talpa europaea*), sarny (*Capreolus capreolus*), myszy polne (*Apodemus agrarius*), norniki zwyczajne - polniki (*Microtus arvalis*).

Awifauna (ogółem)

bażanty (*Phasianus colchicus*), bociany białe (*Ciconia ciconia*), czajki (*Vanellus vanellus*), dymówki (*Hirundo rustica*), gawrony (*Corvus frugilegus*), jaskółki oknówki (*Delichon urbica*), jerzyki (*Apus apus*), kaczki (*Anatidae*) właściwe i grążyce, kaczki krzyżówki (*Anas platyrhynchos*), kawki (*Corvus monedula*), kopciuszkę (*Phoenicurus ochruros*),

kormorany (*Phalacrocorax carbo*), kosy (*Turdus merula*), kukułki (*Cuculus canorus*), kuropatwy (*Perdix perdix*), mewy śmieszki (*Larus ridibundus*), mewy zwyczajne (*Larus canus*), modraszki (*Cyanistes caeruleus*), pliszki siwe (*Motacilla alba*), pustułki (*Falco tinnunculus*), rudziki (*Erithacus rubecula*), rybitwy zwyczajne (*Sterna hirundo*), sierpówki (*Streptopelia decaocto*), sikorki bogatki (*Parus major*), skowronki polne (*Alauda arvensis*), sójki (*Garrulus glandarius*), sroki (*Pica pica*), szpaki (*Sturnus vulgaris*), wrony siwe (*Corvus corone cornix*), wróble domowe (*Passer domesticus*), zięby (*Fringilla coelebs*) a także puszczyki (*Strix aluco*) i uszatki (*Asio otus*).

Bogactwo i różnorodność okazów ptaków obserwowanych na terenie Miasta Rydułtowy wynika między innymi z położenia pomiędzy korytarzami ekologicznymi ornitologicznymi, które stanowią główne szlaki migracyjne gatunków oraz położenia w niedalekiej odległości od większych zbiorników wodnych i ich zgrupowań (zbiornik Rybnicki, zbiorniki i stawy na terenie miejscowości: Lyski, Pstrążna, oraz Krzyżanowice, Lubomia, Gorzyce).

Fauna rejonów zurbanizowanych Rydułtów ma typowy charakter fauny miejskiej i nie odbiega od fauny innych miast naszego regionu.

Zwierzęta zidentyfikowane podczas wizji terenowej

mrówki (Formicidae), osy (Vespidae), rusalka pawik (*Inachis io*), rusalka admirała (*Vanessa atalanta*)

3.1.10. Ochrona przyrody i korytarze ekologiczne

W granicach opracowania, jak i w granicach całego miasta, nie identyfikuje się układu korytarzy ekologicznych w ramach opracowania ECONET, jak również układu korytarzy ekologicznych województwa śląskiego¹².

Natomiast na przedmiotowym terenie można wskazać dwójaki układ lokalnych korytarzy ekologiczny, który wpasowuje się w układ miejskiego.

Korytarz pierwszy zarysowuje się na terenach biologicznie czynnych o charakterze zieleni łąkowej w środkowej części opracowania. W składzie gatunkowym wskazuje się głównie gatunki typowe dla zbiorowiska takie jak: olcha, topola, wierzba. Roślinność wizualnie ocenia się jako bujną, choć pojedyncze okazy drzew nie wykazują znacznych rozmiarów. Korytarz wskazuje się przede wszystkim na terenach o oznaczeniu w planie: 1ZWS i 2ZWS a także WS. Wskazane tereny biologicznie czynne mają układ zbliżony do równoleżnikowego a ich kontynuacja w kierunku zachodnim i wschodnim, poza granicami opracowania, co pozwala na efektywne przemieszczanie się organizmów i materii.

Drugi korytarz obejmuje środkową i południową część opracowania (2PU). Teren porastają głównie okazy drzew liściastych – brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), topola (*Populus L.*), olsza (*Alnus Mill.*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata Mill.*), wierzba biała (*Salix alba L.*), robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia L.*). Dodatkowo w północnej części obszaru zaznaczają się znaczne powierzchnie zajęte przez nawłóć pospolitą (*Solidago virgaurea*). Korytarz otwiera się w kierunku południowym, w kierunku terenów trawiastych. Obecnie również zapewnia efektywne przemieszczanie się organizmów i materii, a dodatkową funkcją tej struktury zielonej jest możliwość przewietrzania terenu. Jednak w przypadku tego obszaru w planie przewiduje się zagospodarowanie wskazanego terenu, co jednocześnie jest zgodne z ustaleniami planu obowiązującego.

3.1.11. Dziedzictwo kulturowe

W granicach przedmiotowego terenu nie wskazuje się obiektów zabytkowych:

- obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków,
- obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków,
- obiektów małej architektury,

¹² Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. 2008. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Ss. 113-120 (W:) Jędrzejewski W., Ławreszuk D. (red.) 2008. Ochrona łączności ekologicznej w Polsce. Materiały konferencji międzynarodowej „Wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych w Polsce”. Zakład Badania Ssaków PAN. Białowieża. Ss. 308. Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.). 2010. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Katowice. Ss. 280 [maszynopis].

- cmentarzy zabytkowych,
- stanowisk archeologicznych.

3.2. Ocena potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadza się zmiany względem obowiązujących dotychczas ustaleń, które jednocześnie stanowią modyfikacje w stosunku do aktualnego stanu użytkowania. Główny cel projektowanego planu, porównując z planem obowiązującym, to utrzymanie na przedmiotowym obszarze terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, wyznaczenie terenów zieleni w dolinie ciek, terenów wód powierzchniowych a także utrzymanie terenów komunikacyjnych (tereny drogi publicznej klasy „dojazdowa” i drogi wewnętrznej). Ponadto celem jest realizacja zapisów umieszczonych w projektowanym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Odnosząc się do aktualnego zagospodarowania przedmiotowego terenu, proponowane zmiany dotyczą przekształcenia przeważającej części terenu pod zabudowę produkcyjno-usługową, kosztem powierzchni biologicznie czynnych. Układ drogowy przedmiotowego terenu nie będzie podlegać istotnym zmianom. Zachowana ma zostać zieleń w dolinie ciek.

Proponowane w projekcie planu modyfikacje stanowią głównie kontynuację i poszerzenie funkcji istniejącej na przedmiotowych terenach, jednocześnie propozycje te stanowią spójny i uzasadniony ekonomicznie i urbanistycznie kierunek rozwoju przedmiotowego obszaru, zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Brak realizacji planowanej zmiany przeznaczenia terenu nie wpłynie na środowisko przyrodnicze. Tym samym brak realizacji ustaleń wynikających z opracowywanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie skutkować pogorszeniem się kondycji środowiska przyrodniczego, w żadnym z jego elementów składowych. Można uznać, że brak realizacji zamierzeń planistycznych, przy zachowaniu aktualnego stanu zagospodarowania terenów, jest korzystny dla środowiska przyrodniczego.

4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

W odniesieniu do istniejącej sytuacji planistycznej, głównym, zauważalnym kierunkiem przyjętym w ocenianym dokumencie jest utrzymanie na przedmiotowym obszarze terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, wyznaczenie terenów zieleni w dolinie ciek, terenów wód powierzchniowych a także utrzymanie terenów komunikacyjnych (tereny drogi publicznej klasy „dojazdowa” i drogi wewnętrznej).

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego Miasta Rydułtowy, jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając ograniczenia zawarte w zapisach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja projektu planu może być związana ze średnim oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

5.1. Zagrożenie jakości powietrza atmosferycznego oraz zagrożenie topoklimatu

Zagrożenia jakości powietrza atmosferycznego oraz zagrożenia topoklimatu, ze względu na charakter oddziaływania oraz zmienność w czasie i przestrzeni, zostały rozpatrzone kompleksowo w odniesieniu do całej jednostki administracyjnej ogółem – dla całego Miasta Rydułtowy.

Na kształtowanie się jakości powietrza na terenie Miasta wpływa zapylenie i zadymienie atmosfery będące konsekwencją uprzemysłowienia regionu Śląska. Kierunek i prędkość wiatru decydują o napływie zanieczyszczeń z zewnątrz, natomiast cisze niekorzystnie wpływają na przewietrzanie terenu i powodują lokalny wzrost koncentracji zanieczyszczeń.

Układ wiatrów jest przyczyną różnego kształtowania stanu sanitarnego powietrza w regionie. Rzeczywisty stan zanieczyszczenia atmosfery badany jest przez służby sanitarno-epidemiologiczne. Jakość powietrza w danym miejscu jest uzależniona od wielu czynników, o charakterze naturalnym i sztucznym. Podstawowych informacji dotyczących stanu jakości powietrza dostarcza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W ramach realizowanego systemu monitoringu jakości powietrza zbierane są dane dotyczące stężenia w powietrzu m.in. dwutlenku siarki i tlenku węgla. Ze względu na odległość posiłkowano się danymi z dwóch stacji pomiarowych: Rybnik, ul. Borki i Wodzisław Śląski, ul. Gałczyńskiego.

Szczegółowe informacje z zakresu rodzaju emisji zanieczyszczeń oraz wielkość emisji dla większych zakładów oraz instytucji na terenie Miasta Rydułtowy winny być zestawione w kartach korzystania ze środowiska, sporządzanych przez podmioty korzystające ze środowiska zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz. U. z 2010 r. nr 186 poz. 1249).

Zagrożeniem dla jakości powietrza atmosferycznego są lokalne źródła niskiej emisji z prywatnych i osiedlowych palenisk oraz układ komunikacyjny. Uciążliwym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie Miasta jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw dla pokrycia potrzeb grzewczych, stanowiąca źródło niskiej emisji. Podstawowym nośnikiem energii cieplnej dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej, niepodłączonej do systemu ciepłowniczego jest paliwo stałe, przede wszystkim węgiel kamienny. Nadal niewielki udział zapotrzebowania na energię pokrywany jest przez kotły gazowe. Olej opałowy, gaz płynny czy biomasa – należąca do grupy nośników energii odnawialnej – przyjmowane jako proekologiczne, wykorzystywane są sporadycznie. Poza wymienionymi źródłami energetycznymi na terenie Miasta zlokalizowanych jest szereg kotłowni lokalnych zaopatrujących w ciepło zakłady przemysłowe, obiekty użyteczności publicznej, obiekty strefy usług, wykorzystujące jako nośniki energii paliwo węglowe, olej opałowy lub sporadycznie gaz ziemny.

W Mieście funkcjonuje Aktualizacja planu gospodarki niskoemisyjnej Miasta Rydułtowy (Uchwała Nr 43.407.2018 Rady Miasta Rydułtowy z dnia 24 maja 2018 r.). Przyjmując za treścią dokumentu, celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest zinventaryzowanie emisji z poszczególnych sektorów występujących na terenie gminy a także wskazanie działań mających na celu obniżenie wyżej wymienionego poziomu emisji do roku 2020 w stosunku do roku bazowego.

Na stan atmosfery w Mieście mają również wpływ zanieczyszczenia komunikacyjne. Emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych ma charakter liniowy, a jej główne natężenie znajduje się w pobliżu szlaków komunikacyjnych oraz obszarów z zabudową mieszkaniową. Oddziałują na środowisko w najbliższym otoczeniu drogi, a ich wpływ gwałtownie maleje wraz z odległością. Na znacznych odcinkach dróg występują zaniżone parametry techniczne ciągów układu drogowego w stosunku do pełnionych funkcji oraz nienajlepszy stan nawierzchni. Wpływa to na ograniczanie płynności ruchu i zwiększenie poziomu emisji spalin.

Reasumując struktura zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery na terenie Rydułtów obejmuje głównie emisje ze źródeł energetycznych oraz takie zanieczyszczenia jak: pyły, dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla oraz benzoalfa-piren.

Dla kształtowania się topoklimatu analizowanego terenu duże znaczenie mają panujące warunki meteorologiczne, m.in.:

- 1) opad atmosferyczny, który na skutek wymywania zanieczyszczeń wpływa na poprawę jakości powietrza,
- 2) prędkość wiatru decydująca o prędkości przemieszczania się zanieczyszczeń i przewietrzaniu terenu,
- 3) temperatura przy powierzchniowej warstwy powietrza, warunkująca ilość emitowanych zanieczyszczeń ze źródeł grzewczych w okresie zimowym,

- 4) pionowy rozkład temperatury, który decyduje o rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń - inwersja temperatur, kiedy temperatura powietrza rośnie wraz z wysokością, co utrudnia przemieszczaniu się zanieczyszczeń do góry, zanieczyszczenia gromadzą się wówczas w przy powierzchniowej warstwie atmosfery,
- 5) promieniowanie słoneczne – przemiana związków obecnych w powietrzu, powstanie zanieczyszczeń wtórnych.

Odnawialne źródła energii

Według Programu ochrony środowiska Miasta Rydułtowy niezbędne jest zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo energetycznym (m.in. budowa kolektorów słonecznych i rozwój upraw roślin energetycznych).

Możliwości wykorzystania odnawialnych zasobów paliw i energii są w Rydułtowach nieznaczące (brak możliwości wykorzystania energii: wiatru - ze względu na zbyt niską średnioroczną prędkość wiatru, geotermalnej - brak potencjału, biomasy - możliwość wykorzystania drewna w małych i średnich kotłowniach oraz biogazu - mały potencjał wykorzystania biogazu z biogazowni rolniczych).

W zakresie warunków do wykorzystania kolektorów słonecznych na terenie Miasta określa się je na średnio dogodne i dogodne. W pełni uzasadnione jest stosowanie instalacji solarnych do przygotowania ciepłej wody użytkowej i podgrzewania powietrza. W Mieście Rydułtowy istnieją lokalne instalacje solarne wykorzystywane na cele przygotowania ciepłej wody użytkowej (c.w.u.) oraz ogniwa fotowoltaiczne. Dodatkowo, zlokalizowane są również instalacje z pompami ciepła (powietrzne i gruntowe). W 2014 roku na budynkach użyteczności publicznej (Zespół Szkół w Rydułtowach, Publiczne Przedszkola nr 2, 3, 4) zainstalowane zostały instalacje solarne na potrzeby przygotowywania ciepłej wody użytkowej. Ponadto Miasto posiada jedną instalację fotowoltaiczną generującą energię elektryczną z promieniowania słonecznego na obiekcie Gimnazjum nr 1 przy ul. Strzelców Bytomskich 13. Zaprojektowany układ generuje moc szczytową na poziomie 21,76 kW i składa się z dwóch układów cienkowarstwowych paneli montowanych na południowej elewacji budynku oraz układu polikrystalicznych ogniw krzemowych zamontowanych na dachu budynku. Aktualnie całość energii wyprodukowanej wykorzystywana jest na bieżące funkcjonowanie budynku.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego sporządzanego Studium wprowadzają możliwość rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (OZE), przy czym wyrażanie zaznaczono, iż mogą to być wyłącznie urządzenia fotowoltaiczne wytwarzające energię z słońca. Na terenach wskazanych w Studium dla lokalizacji farm lub innych urządzeń fotowoltaicznych instalacje i urządzenia mogą być sytuowane w poziomie terenu i na dachach budynków.

Na terenie Miasta począwszy od listopada 2016 r. wykorzystywany jako paliwo jest metan, pochodzący z procesu odmetanowania pokładów węgla. Inwestycję w postaci zabudowy agregatu prądotwórczego na gaz z odmetanowania kopalni wraz z budową nowego gazociągu łączącego stację odmetanowania z silnikiem gazowym prowadziła PGG Oddział ROW Ruch „Rydułtowy”. Efektem gospodarczego wykorzystania metanu jest produkcja energii elektrycznej i ciepłej. W zakresie energii metanu istnieje niewykorzystany potencjał tego gazu z odmetanowania pokładów węgla, odprowadzanego obecnie do atmosfery. Ciepłownia Rydułtowy Sp. z o.o. rozważa możliwość energetycznego wykorzystania metanu z pokładów węgla.

Ciekawą alternatywą jest ponadto możliwość wykorzystania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych.

Miasto Rydułtowy uzyskało dofinansowanie :

1. na projekt związany z poprawą jakości powietrza w konkursie nr RPSL.04.01.03-IZ.01-24-199/17 z poddziałania 4.1.3. Odnawialne źródła energii. Projekt dotyczy 341 instalacji odnawialnych źródeł energii (252 wniosków mieszkańców – nabór odbył się w roku 2018). Instalacje obejmują 166 instalacji fotowoltaicznych, 29 instalacji solarnych, 21 pompy ciepła c.w.u. i 125 kotłów na biomasę;
2. na projekt „Łączymy z energią” - montaż instalacji OZE dla budynków mieszkalnych na terenie Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego”. Projekt „Łączymy z energią” w zakresie Miasta Rydułtowy dotyczy 179 instalacji odnawialnych źródeł energii. W ramach tego projektu na terenie miasta Rydułtowy realizowane są 133 wnioski mieszkańców, w ramach których zostaną zamontowane:
 - 92 instalacje fotowoltaiczne,

- 18 pomp ciepła do cwu,
- 96 kotłów na pellet.

5.1.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na warunki aerosanitarnie na przedmiotowym terenie wpływ będą mieć między innymi zanieczyszczenia pochodzące z emitorów punktowych i liniowych.

W związku z utrzymaniem i poszerzeniem na przedmiotowym obszarze terenów zabudowy produkcyjno-usługowej a także utrzymaniem terenów komunikacyjnych (tereny drogi publicznej klasy „dojazdowa” i drogi wewnętrznej) na terenach dotychczas wolnych od zabudowy może dojść do zwiększenia ilości punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego emitujących szkodliwe związki powstające w procesie grzewczym i podczas użytkowania. Obszar obsługiwać będą drogi publiczne i wewnętrzne, które stanowią mogą liniowe źródła emisji zanieczyszczeń w postaci spalin samochodowych. W związku z obserwowaną tendencją do ciągłego wzrostu liczby pojazdów należy się liczyć z tym, że obszary zlokalizowane przy ciągach komunikacyjnych mogą być narażone przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych na ponadnormatywne stężenia zanieczyszczeń takich jak NO₂, SO₂, pył, CO, węglowodory alifatyczne i aromatyczne. Zanieczyszczenia mogą tutaj być również nawiewane z terenów przyległych zgodnie z dominującym kierunkiem wiatrów (głównie południowego i południowo-zachodniego).

Ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mogą wpłynąć na zmianę topoklimatu analizowanego obszaru. Wprowadzenie (intensyfikacja) zabudowy na terenach do tej pory wolnych od zabudowy oraz wzrost powierzchni utwardzonych, kosztem zmniejszenia powierzchni pokrytej roślinnością, będzie powodować zmianę warunków mikroklimatycznych w kierunku typowym dla terenów zabudowanych. W wyniku realizacji ustaleń projektu planu przewiduje się dalsze:

- obniżenie wilgotności powietrza,
- zmniejszenie prędkości wiatru, przy jednoczesnej tendencji do występowania miejsc o zwiększonej porywistości wiatru,
- zmniejszenie amplitudy temperatur dnia do nocy,
- zwiększenie tempa spływu powierzchniowego,
- lokalne obniżenie wilgotności gruntu.

Sezonowo, w okresie grzewczym może dochodzić do podwyższenia stężeń zanieczyszczeń energetycznych związanych z indywidualnym system grzewczym budynków. Wpływa to na charakterystyczne dla okresu zimowego pogorszenie warunków sanitarnych powietrza. Spalanie w paleniskach domowych materiałów gorszej jakości oraz korzystanie z kotłów, pieców niższej klasy efektywności energetycznej może wpływać na emisję wielu groźnych związków organicznych, w tym głównie dioksyn i furanów. Niska emisja powoduje wzrost stężeń dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego w sezonie grzewczym.

W granicach opracowania wskazano tereny, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW zlokalizowane są w ocenianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach jednostek: 1PU, 2PU i 3PU. Ustala się, że na terenach wskazanych w studium dla lokalizacji farm lub innych urządzeń fotowoltaicznych mogą być sytuowane w poziomie terenu i na dachach budynków.

5.1.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

Poszerzeniem istniejących obszarów i wprowadzeniem nowych obszarów zainwestowanych: terenów produkcyjno-usługowych na terenach dotychczas wolnych od zabudowy stanowi modyfikację w stosunku do aktualnego użytkowania terenu. W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości a tym samym poprawiające stan powietrza wymienia się:

- zachowanie standardów w zakresie ilości i jakości emitowanych spalin,

- korzystanie z lepszych jakościowo paliw spalanych w domowych, osiedlowych kotłach, piecach i kotłowniach,
- wyeliminowanie uciążliwych lub wadliwych urządzeń grzewczych na rzecz niskoemisyjnych kotłów,
- przyłączenie i korzystanie z lokalnej sieci zaopatrującej w ciepło,
- stosowanie proekologicznych źródeł energii dla wszystkich obiektów kubaturowych,
- termomodernizację obiektów,
- właściwą utylizację odpadów,
- modernizację, unowocześnienie szlaków komunikacyjnych.

5.2. Zagrożenie środowiska emisją hałasu

Hałasem jest każdy niepożądany, nieprzyjemny, dokuczliwy, a nawet szkodliwy dźwięk, który praktycznie towarzyszy każdej działalności człowieka. Powszechność występowania hałasu powoduje wiele negatywnych skutków, szczególnie dla jakości życia i zdrowia człowieka.

Ochrona przed hałasem dotyczy metod i sposobów zarówno w strefie emisji (powstawania), jak i imisji (odbioru) hałasu. Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska*, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie oraz zmniejszenie poziomu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Dopuszczalne poziomy hałasu muszą stanowić bezwzględnie przestrzegana normę w odniesieniu do terenów chronionych określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. 2014 poz. 112). Są one zależne od funkcji urbanistycznej, jaką spełnia dany teren oraz od pory doby.

Na terenie objętym opracowaniem głównymi źródłami hałasu są:

- a) działalność produkcyjna i usługowa o większej uciążliwości akustycznej

Istotnym źródłem hałasu na przedmiotowym obszarze może być górnictwo, działalność produkcyjna i usługowa związana z funkcjonującymi obiektami. Tutaj poziom hałasu jest kształtowany w głównej mierze przez charakter procesu technologicznego, stosowanych materiałów oraz wygłuszenie obiektów. Zagrożenia akustyczne o niskim natężeniu nie stanowią obciążenia dla środowiska. Istniejące w granicach opracowania obiekty mają głównie wpływ ograniczony do granic władania terenem lub maksymalnie od najbliższego sąsiedztwa. Obserwuje się jednak odseparowanie powierzchniowe dużych terenów wydobywczych, przemysłowych i produkcyjnych (bądź ich części będących głównym emitentem hałasu) od obszarów zwartej zabudowy mieszkalnej czy też istotniejszych obiektów użyteczności publicznej, co jest zjawiskiem bardzo pozytywnym w zakresie ochrony przed hałasem.

- b) komunikacja drogowa - liniowe źródło hałasu

Hałas komunikacyjny związany z komunikacją kołową. Głównym emitentem hałasu są pojazdy poruszające się do dróg utwardzonych. Największy wpływ na kształtowanie poziomu hałasu drogowego mają parametry źródła, tj. parametry ruchu drogowego, natężenie ruchu, udział pojazdów ciężkich oraz prędkość pojazdów. Bardzo duży wpływ odgrywa stan techniczny pojazdów oraz stan nawierzchni drogi. Poza wymienionymi czynnikami dodatkowy wpływ na poziom emitowanego hałasu ma też płynność ruchu i styl jazdy. O wielkości natężenia hałasu decydują również: ukształtowanie terenu, odległość odbiorcy od jezdni, kształt i sposób pokrycia terenu (asfalt, beton, roślinność itp.), sposób jego zagospodarowania oraz ewentualne przeszkody. Zwiększone natężenie ruchu drogowego na terenie opracowania, poza ruchem tranzytowym, występuje w godzinach porannych i popołudniowych, w czasie dojazdów do miejsc pracy czy nauki.

Reasumując, należy stwierdzić, iż głównym źródłem wzmożonego hałasu i pogorszenia warunków akustycznych w granicach opracowania są działalność produkcyjno-usługowa (głównie w granicach władania terenem) oraz sieć dróg i związany z nią ruch pojazdów kołowych (powodujący lokalnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu).

W granicach opracowania nie identyfikuje się terenów podlegających ochronie akustycznej.

5.2.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzonym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie warunków akustycznych na przedmiotowym terenie znaczenie będzie mieć charakter działalności prowadzonej na poszczególnych terenach. Natężenie hałasu i jego rodzaj będzie ściśle związane z charakterem działalności realizowanej na danej jednostce przestrzennej.

W związku z poszerzeniem istniejących obszarów i wprowadzeniem nowych obszarów zainwestowanych: terenów produkcyjno-usługowych na terenach dotychczas wolnych od zabudowy może dojść do nieznacznego zwiększenia ilości istotnych emiterów akustycznych. Głównymi źródłami hałasu i pogorszenia warunków akustycznych w granicach opracowania mogą być następujące obszary: działalność produkcyjno-usługowa (głównie w granicach władania terenem) oraz sieć dróg i związany z nią ruch pojazdów kołowych (powodujący lokalnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu).

Jako czasowe wzmoczone źródła hałasu wskazać można okres realizacji szczegółowych zamierzeń planistycznych.

5.2.2 Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

Poszerzeniem istniejących obszarów i wprowadzeniem nowych obszarów zainwestowanych: terenów produkcyjno-usługowych na terenach dotychczas wolnych od zabudowy stanowi modyfikację w stosunku do aktualnego użytkowania terenu.

Należy zachować standardy w zakresie ochrony przed hałasem, w tym metod i sposobów zarówno w strefie emisji (powstawania), jak i imisji (odbioru) hałasu. Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska*, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie oraz zmniejszenie poziomu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości związane z warunkami akustycznymi na przedmiotowym terenie wymienia się:

- realizację działalności produkcyjno-usługowej w oparciu o technologie i system pracy, dzięki którym obiekty będą mieć wpływ ograniczony do granic władania terenem lub maksymalnie od najbliższego sąsiedztwa,
- wprowadzenie roślinności o charakterze izolacyjnym, która pozwoli na odseparowanie terenów potencjalnie uciążliwych akustycznie od terenów związanych ze stałym bądź czasowym pobytom ludności (poza granicami opracowania),
- poprawę parametrów nawierzchni dróg na przedmiotowym obszarze i ewentualne wprowadzenie ograniczeń prędkości (w zależności od odpowiednich organów), co poprawi komfort akustyczny w związku z ograniczeniem hałasu komunikacyjnego.

5.3. Zagrożenie środowiska wibracjami

Źródła wibracji można podzielić na dwa główne rodzaje:

- a) Wibracje pochodzące od narzędzi i urządzeń;
- b) Wibracje przenoszone z podłoża, np. z drgających platform, podłóg, siedzeń w pojazdach mechanicznych itp.

W granicach opracowania wskazuje się ogólne źródła wibracji, jakie mogą oddziaływać budynki i przebywającą w niej ludność oraz infrastrukturę:

ruch pojazdów kołowych, w szczególności pojazdów ciężarowych, transportujących ładunki o znacznej wadze i gabarytach,

działalność produkcyjno-usługowa, w technologii której maszyny generują drgania i wibracje na poziomie odczuwalnym poza granicami zakładu.

Nie wskazuje się jednoznacznie szczególnie uciążliwych źródeł wibracji, które będą wprowadzone w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto nie wskazuje się istotnych źródeł wibracji w bezpośrednim otoczeniu przedmiotowego terenu.

5.3.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wskazuje się jednoznacznie istotnych źródeł wibracji na przedmiotowym terenie oraz w jego bezpośrednim otoczeniu.

5.3.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie określa rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących lub ograniczających negatywne uciążliwości projektowanych ustaleń w zakresie zagrożeń środowiska wibracjami.

5.4. Zagrożenie środowiska emisją niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego

Promieniowaniem niejonizującym nazywamy takie promieniowanie, którego energia oddziałuje na każde ciało materialne (w tym także na ciało człowieka) nie powodując w nim procesu jonizacji. Związane jest ściśle ze zmianami pola elektromagnetycznego.

Promieniowanie niejonizujące obecnie uważa się za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Promieniowanie powstaje przede wszystkim w wyniku działania sieci i urządzeń elektroenergetycznych, instalacji radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych oraz innych instalacji elektrycznych. Negatywny wpływ energii elektromagnetycznej przejawia się tak zwanym efektem termicznym, który, w przypadku silnych źródeł, może powodować zmiany biologiczne (np. zmianę właściwości koloidalnych w tkankach).

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości od 1 Hz do 10^{16} Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe na przykład linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe - urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300 000 MHz, do których należą:

- stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020 r. poz. 258) określa dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową odrębną wartość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego 50 Hz w wysokości 1kV/m. Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludności jest dozwolone bez ograniczeń ww. rozporządzenie określa wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m. Dla pól elektromagnetycznych w zakresie

częstotliwości 300 MHz do 300 GHz (zakres częstotliwości sieci telefonii komórkowej) dopuszczalna wartość składowej elektrycznej wynosi 7 kV/m, natomiast gęstość mocy 0,1 W/m².

W odniesieniu do przedmiotowego terenu źródłami promieniowania elektromagnetycznego są: linie przesyłowe energii elektrycznej (głównie wysokiego napięcia - 110 kV) zlokalizowane we wschodniej części przedmiotowego terenu.

5.4.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach opracowania są zlokalizowane potencjalne źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego - linie przesyłowe energii elektrycznej (głównie wysokiego napięcia - 110 kV).

5.4.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości związane z emisją niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego wymienia się ogólne zasady postępowania:

- ochronę przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,
- uwzględnienie zagadnień promieniowania niejonizującego i wynikających z tego ograniczeń na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji lokalizacyjnych dla procesów inwestycyjnych związanych z obiektami będącymi źródłem tego promieniowania,
- kształtowanie funkcji w sposób eliminujący lokalizowanie zabudowy w granicach pól elektromagnetycznych od linii średniego i wysokiego napięcia oraz stacji elektromagnetycznych.

5.5. Zagrożenie powierzchni ziemi i pokrywy glebowej

Gleby związane są bezpośrednio z budową geologiczną i rzeźbą terenu. Ponadto wpływ na stan i jakość gleb ma również pośrednio czynnik ludzki. Gleby w Rydułtowach wytworzyły się na niejednorodnym podłożu. Na całym obszarze Miasta (wśród gleb o genezie naturalnej) dominują gleby bielcowe i pseudobielcowe oraz gleby płowe.

Powierzchnia ziemi i pokrywa glebowa uległy znacznym przekształceniom w wyniku działalności człowieka. Zaznacza się udział obszarów o glebach przekształconych mechanicznie (o wymieszanych profilach genetycznych i/lub o skróconym profilu) oraz gleb antropogenicznych i terenów bezglebowych. Na obszarach znacznie przeobrażonych, silnie zainwestowanych bądź zabudowanych występują grunty antropogeniczne, a gleby wskutek deformacji powierzchni, zmiany stosunków wodnych i zanieczyszczeń atmosferycznych zostały przekształcone (zawodnione, zakwaszone, osuszone). Występują ponadto twory typologicznie zaliczone do urbisoli i ekranosoli (gleb przykrytych). Powierzchnie przykrywające mają tu zazwyczaj postać asfaltu, bruku lub litego betonu.

W granicach opracowania nie występują tereny osuwiskowe oraz tereny zagrożone osuwiskami (zgodnie z informacjami przekazanymi przez Starostę Wodzisławskiego jako właściwy organ administracji geologicznej). Natomiast zaznacza się, iż bezpośrednio za wschodnią granicą opracowania zlokalizowany jest teren zagrożony osuwiskami.

5.5.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na zagrożenie powierzchni ziemi i pokrywy glebowej wpływ będzie mieć zwiększająca się presja antropogeniczna.

W związku z poszerzeniem istniejących obszarów i wprowadzeniem nowych obszarów zainwestowanych: terenów produkcyjno-usługowych i terenów dróg na terenach dotychczas wolnych od zabudowy poszerzeniu ulegną powierzchnie o charakterze antropogenicznym, zurbanizowanym. Morfologia powierzchni terenu wraz z pokrywą glebową mogą zostać przekształcone w związku z niwelacją terenu pod budowę obiektów kubaturowych.

Przekształcenia przejawiać się mogą m. in. w częściowym lub całkowitym zdarciu poziomów genetycznych, ich wymieszaniu między sobą lub wymieszaniu z materiałem obcym, zasypaniu, zagęszczeniu itp. Dodatkowo zmniejszeniu

ulegą powierzchni biologicznie czynne skutkujące ograniczeniem możliwości infiltracji wód w głąb ziemi i równocześnie jest związane ze wzrostem spływu wód deszczowych z terenów utwardzonych.

5.5.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości związane z zagrożeniem powierzchni ziemi i pokrywy glebowej wymienia się:

- ustanowienie i zachowanie właściwego współczynnika powierzchni biologicznie czynnych, niebędących obszarami nieprzepuszczalnymi dla infiltrującej wody,
- rozsądne gospodarowanie gruntami przeznaczonymi na przekształcenie na tereny o charakterze antropogenicznym, zurbanizowanym,
- zabiegi zmierzające do zachowania bądź odtwarzania pokrywy glebowej,
- ograniczenie zabiegów niwelacyjnych jedynie do koniecznych bądź zachowanie stosunkowego urozmaicenia rzeźby terenu nawiązującej do form naturalnych, charakterystycznych dla lokalizacji obszaru.

5.6. Emisja odpadów

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 779 z późn. zm.) narzuciła na gminy obowiązek przejęcia odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz obiektów usługowych i produkcyjnych, a więc od dnia 1 lipca 2013 roku, gmina jest odpowiedzialna za cały proces gospodarowania odpadami. gmina wybiera w drodze przetargu jedną firmę, której zadaniem jest odbieranie odpadów komunalnych zmieszanych (pojemniki) i segregowanych (worki) z nieruchomości zamieszkałych.

W Mieście Rydułtowy wytwarza się rocznie około 9 tys. ton odpadów (bez odpadów wydobywczych), w tym około 15 ton odpadów niebezpiecznych. Na terenie Miasta nie funkcjonują instalacje do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne są przekazywane do instalacji komunalnej zlokalizowanej w Knurowie.

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych znajduje się przy ul. Jesionowej i funkcjonuje od września 2015 r. Do PSZOKu mieszkańcy mogą oddawać odpady t.j. papier, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale, szkło, odpady niebezpieczne, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone, z wyłączeniem odpadów kuchennych ulegających biodegradacji oraz przeterminowane leki oraz odpady niebezpieczne. Od listopada 2019 w PSZOKu przyjmowane są również odpady tekstyliów i odzieży oraz odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek.

5.6.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zwiększy się ilość wytwarzanych odpadów pochodzących głównie z obiektów produkcyjno-usługowych, które powstaną na przedmiotowym terenie w wyniku realizacji zamierzeń planistycznych, w związku z poszerzeniem istniejących obszarów i wprowadzeniem nowych obszarów zainwestowanych: terenów produkcyjno-usługowych na terenach dotychczas wolnych od zabudowy.

5.6.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości wskazuje się segregację i recykling odpadów zgodnie z obowiązującym w tym zakresie ustawodawstwem oraz obowiązującym w gminie systemem.

5.7. Emisja ścieków

Odbiór ścieków z nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej eksploatowanej przez PWiK Sp. z o.o. znajdującej się na terenie Miasta jest możliwe poprzez przyłącza kanalizacyjne grawitacyjne o przekroju nie mniejszym niż \varnothing 160 mm lub przyłącza tłoczne.

Część Miasta jest położona w Aglomeracji Wodzisław Śląski w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków (Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego rok 2016 poz. 3803, Uchwała nr VI/25/34/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie wyznaczenia Aglomeracji Wodzisław Śląsk). Aglomeracja, o równoważnej liczbie mieszkańców 94 334 RLM, z dwoma oczyszczalniami ścieków komunalnych: „Karkoszka II” w Wodzisławiu Śląskim przy ul. Czyżowickiej 131 oraz „Rydułtowy” w Rydułtowach przy ul. Obywatelskiej 97.

Jedynie część Miasta jest objęta systemem zbiorczej kanalizacji sanitarnej o długości blisko 42 km (przeważa kanalizacja rozdzielcza, ok. 37 km, pozostałą część stanowi kanalizacja ogólnospławna). Kanały ogólnospławne i częściowo sanitarne są w znacznym stopniu zdekapitalizowane (ze względu na materiał, z którego zostały wykonane, rodzaj ścieków oraz wpływy eksploatacji górniczej).

Ścieki bytowo-gospodarcze z sieci kanalizacyjnej odprowadzane są na oczyszczalnię ścieków Rydułtowy (ul. Obywatelska). Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest ciek Nacyna.

Przesył ścieków z nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej eksploatowanej przez PWiK Sp. z o.o. w Wodzisławiu Śląskim znajdującej się na terenie miasta jest możliwy poprzez przyłącza kanalizacyjne grawitacyjne o przekroju nie mniejszym niż \varnothing 160 mm lub przyłącza tłoczne.

Na terenach nieskanalizowanych ścieki są gromadzone w zbiornikach bezodpływowych (około 1,6 tys. zbiorników) i wywożone do oczyszczalni ścieków lub oczyszczane w 189 przydomowych oczyszczalniach ścieków, bądź odprowadzane są bezpośrednio do gruntu i cieków. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Rydułtowy (Uchwała Nr 26.255.2017 Rady Miasta Rydułtowy z dnia 19 stycznia 2017 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Rydułtowy wraz z późniejszymi zmianami uchwały w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Rydułtowy) przewiduje, że w przypadku braku kanalizacji sanitarnej oraz gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie i ekonomicznie nieuzasadniona, należy wyposażyć nieruchomość w bezodpływowy zbiornik nieczystości ciekłych lub przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych spełniającą wymogi techniczne i ekologiczne. Mycie pojazdów samochodowych można przeprowadzać poza myjniemi i warsztatami naprawczymi pod warunkiem, iż powstające ścieki będą gromadzone w sposób umożliwiający ich usunięcie zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ścieków pochodzących z mycia pojazdów samochodowych nie można odprowadzać do zbiorników wodnych lub do ziemi.

W części Miasta położonej ze względów technicznych i ekonomicznych poza aglomeracją (gdzie ustanowienie centralnego systemu zbierania i oczyszczania ścieków nie jest uzasadnione technicznie i ekonomicznie) przewiduje się budowę przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków i bezodpływowych zbiorników nieczystości ciekłych (szamb).

Budowa lub modernizacja sieci kanalizacji deszczowej jest realizowana w ramach budowy lub przebudowy dróg. Istotny problem stanowią sieci kanalizacji ogólnospławnej o niepewnej lokalizacji, służące częściowo do odprowadzania ścieków bytowych z budynków mieszkalnych, a częściowo do odwodnienia ulic. Rozpatruje się uporządkowanie, w porozumieniu z Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji w Wodzisławiu Śl., stanu technicznego i majątkowego tych odcinków kanalizacji. Zakłada się, że część z tych sieci, w przypadku ich odpowiedniego stanu technicznego i zaprzestania odprowadzania nimi ścieków bytowych, będzie mogła pełnić rolę kanalizacji deszczowej.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Rydułtowy na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 (Uchwała Nr 31.290.2017 Rady Miasta Rydułtowy z dnia 27 kwietnia 2017 r.) zakłada konieczność poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych (w tym zapewnienie mieszkańcom wody do picia wysokiej jakości) poprzez eliminację zrzutu nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych do wód, budowę kanalizacji deszczowej z podczyszczaniem wód deszczowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, a także inwentaryzację studni kopanych i ich zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem.

Odrębny system odprowadzania wód slonych posiada KWK ROW Ruch Rydułtowy. W kopalni funkcjonuje układ wodno-mułowy, stanowiący element systemu przeróbki odpadów wydobywczycch w Zakładzie Przeróbki Mechanicznej Węgla. Okresowo, w zależności od potrzeb albo w stanach awaryjnych dokonywane są zrzuty wód popłuczkowych na ziemne osadniki mułowe (o łącznej pojemności 125 tys. m³).

5.7.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się możliwość zwiększenia liczby wytwórców ścieków bytowo-gospodarczych w związku z poszerzeniem istniejących obszarów i wprowadzeniem nowych obszarów zainwestowanych: terenów produkcyjno-usługowych na terenach dotychczas wolnych od zabudowy.

Przy podłączeniu do prawidłowo funkcjonującej sieci kanalizacyjnej oraz przy korzystaniu z odpowiednich bezodpływowych, szczelnych wbudowanych szamb, z których ścieki i osady będą systematycznie wypompowywane i wywożone przez uprawnione pojazdy asenizacyjne, nie przewiduje się możliwości zanieczyszczenia środowiska wskutek niekontrolowanej emisji ścieków bytowo-gospodarczych, jak i przemysłowych.

5.7.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości zaleca się:

- jeżeli dostępna jest odpowiednia infrastruktura właściwym jest podłączenie do lokalnej sieci kanalizacyjnej,
- wbudowanie szamba bezodpływowego, szczelnego, do którego odprowadzane będą ścieki z domowych urządzeń kanalizacyjnych (na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie), z którego ścieki i osady będą systematycznie wypompowywane i wywożone przez uprawnione pojazdy asenizacyjne,
- korzystanie z oczyszczalni ścieków zbudowanych na potrzeby obiektów usługowych/produkcyjnych oraz w zależności czy wymaga tego proces technologiczny.

Zabrania się odprowadzania ścieków do gleby, wód powierzchniowych, wód gruntowych, kanałów melioracyjnych, gdyż stanowią one zagrożenie dla środowiska.

5.8. Zagrożenie wynikające z eksploatacji kopalni

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w zasięgu jednego obszaru górniczego oraz jednego terenu górniczego (według danych PIG PIB, Midas, stan na 19 stycznia 2021 r.):

- obszar górnicy: Rydułtowy II - status: aktualny, numer w rejestrze: 1/1/158, ID złoża: 18592, nazwa złoża: Rydułtowy 1, rodzaj kopaliny: METAN POKŁADÓW WĘGLI (MPW), WĘGLE KAMIENNE, numer decyzji: 8/2018, wydający decyzję: Minister Środowiska.
- teren górnicy: Rydułtowy II - status: aktualny, numer w rejestrze: 1/1/158, ID złoża: 18592, nazwa złoża: Rydułtowy 1, rodzaj kopaliny: METAN POKŁADÓW WĘGLI (MPW), WĘGLE KAMIENNE, numer decyzji: 8/2018, wydający decyzję: Minister Środowiska.

Szczegółowe warunki geologiczno-górniczne udostępniła na potrzeby niniejszego opracowania Polska Grupa Górnicza Oddział KWK ROW (znak pisma 71/50-TMG/MGD-RM/ZKB-621/88-9560/20 z dnia 13.03.2020 r.):

Prognoza wpływów docelowej eksploatacji górnicy węgla w zakresie odkształceń i obniżeń wraz z uwzględnieniem wstrząsów górnicznych

Eksploatacja pod terenami Miasta Rydułtowy kontynuowana będzie do roku 2042 (tj. do końca koncesji). Z uwagi na znaczną głębokość eksploatacji w większości poniżej 1000 m i zaleganie w warstwach nadkładu plastycznych ilów mioceńskich oraz wielokrotne naruszanie górotworu wcześniejszą eksploatacją, pokładów wyżej zalegających,

zakłada się, że deformacje powierzchni przebiegać będą w sposób łagodny i ciągle nie powodując tworzenia się uskoków terenowych oraz lejów.

Na terenie Miasta Rydułtowy powstaną 3 lokalne niecki osiadań z których największa o wartości nie przekraczającej 2,25 m powstanie w rejonie ul. Radoszowskiej, gdzie powstanie teren górniczy II kategorii. Druga niecka o wartości osiadań nie przekraczającej 1,25 m i II kategorii terenu górniczego powstanie w rejonie ul. Plebiscytowej. Trzecia o osiadaniu nieznacznie przekraczającym o wartości 1,25 m oraz terenie górniczym II kategorii w rejonie skrzyżowania ul. Szpaków, Obywatelskiej.

W rejonach prowadzonej eksploatacji (bezpośrednio po) a także w okresie kilkudziesięciu lat po niej mogą wystąpić nieciągłe deformacje liniowe.

Kopalnia w zakresie wpływów dynamicznych posiada opracowanie pt. „Prognoza wstrząsów górniczych na powierzchnię terenu w PGG S.A. KWK ROW Ruch Marcel i Rydułtowy na lata 2019-2021 i perspektywnie do wyczerpania złoża”. (...) Zgodnie z wynikami prognozy maksymalne wartości przyspieszeń drgań gruntu mogą wynieść około 1500 mm/s², natomiast maksymalne prędkości drgań gruntu 0,053 m/s. Drgania o maksymalnych prognozowanych parametrach można zaliczyć do IV stopnia

intensywności, biorąc pod uwagę prędkości oraz przyspieszenia drgafi, zgodnie ze skalami GSI_{GZWKW}-2012-V i GSI_{GZWKW}-2012-A (GIG, 2013).

Wpływ eksploatacji na zmiany ukształtowania terenu

Planowana eksploatacja na terenie miasta Rydułtowy spowoduje wystąpienie trzech lokalnych niecek osiadań, z których największa o wartości nie przekraczającej 2,25 m powstanie w rejonie ul. Radoszowskiej, gdzie powstanie teren górniczy II kategorii.

Druga niecka o wartości osiadania nie przekraczającej 1,25 m i II kategorii terenu górniczego powstanie w rejonie ul. Plebiscytowej.

Trzecia o osiadaniu nieznacznie przekraczającym wartość 1,25 m oraz terenie górniczym II kategorii w rejonie skrzyżowania ul. Szpaków i Obywatelskiej.

W rejonach prowadzonej eksploatacji (bezpośrednio po) a także w okresie kilkudziesięciu lat po niej mogą wystąpić nieciągłe deformacje liniowe.

Charakterystyka powstania deformacji nieciągłych

Polska Grupa Górnicza Oddział KWK ROW udostępniło obszerną odpowiedź w tym zakresie. Przyjmując za pismem zidentyfikowano następujące deformacje:

1. lej w rejonie skrzyżowania ulicy Raciborskiej i Sportowej,
2. pęknięcia, szczeliny i garby w rejonie ulicy Kordeckiego,
3. deformacja nieciągła w postaci progu na ulicy Krzywoustego,
4. garb poprzeczny na ulicy Św. Jacka,
5. deformacja profilu poprzecznego nawierzchni z asfaltobetonu - ulica Piecowska,
6. deformacja profilu poprzecznego nawierzchni z asfaltobetonu - ulica Bema (Rymer),
7. próg terenowy na ulicy Sportowej,
8. poprzeczne pęknięcia z lekką, deformacją asfaltu drogowego na ulicy Jacka (w pobliżu skrzyżowania ulicy Jacka z ulicy Kordeckiego),
9. deformacja nieciągłą o zrzucie h=0,2 m przy ulicy Orzechowej 14H,
10. deformacje nieciągłe na ulicy Niewiadomskiej oraz ulicy Niwki,
11. cztery poprzeczne deformacje nieciągłe na ulicy Bohaterów Warszawy,
12. deformację nieciągłą przy ulicy Kordeckiego,
13. dwie deformacje nieciągłe w rejonie ulicy Kordeckiego,
14. deformacja nieciągła na ulicy Rydułtowskiej,
15. deformacja nieciągła w rejonie ulicy Osiedle na Wzgórzu.

Potrzeba ustanowienia filarów ochronnych dla wybranych obiektów

Na terenie Miasta Rydułtowy nie ustanowiono filarów ochronnych dla obiektów infrastruktury powierzchniowej takich jak:

- budownictwo sakralne,
- budownictwo jednorodzinne i osiedlowe,
- sieć wodociągowa, energetyczna, gazowa,
- szlaki komunikacyjne.

Powyższe obiekty w większości zostały zabezpieczone na wpływy eksploatacji górniczej, bądź też zostaną profilaktycznie zabezpieczone przed ujawnieniem się wpływów.

Filarami ochronnymi objęto ustalone obiekty dla zabezpieczenia szybów i wytypowanych obiektów na powierzchni oraz dla głównych wyrobisk kopalni na dole o podstawowym znaczeniu dla ruchu zakładu.

5.8.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie określa się skutków projektowanych ustaleń w tym zakresie. Natomiast wskazuje się na Koncesjodawcę, Spółkę zarządzającą prowadzoną działalnością górniczą bądź Okręgowy Urząd Górniczy jako na najwłaściwsze podmioty dysponujące danymi z zakresu wystąpienia możliwych skutków prowadzonej eksploatacji.

5.8.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

Zabudowa na terenach położonych w obszarach o znacznych wpływach eksploatacji węgla kamiennego musi być zrealizowana z zastosowaniem odpowiednich zabezpieczeń w zależności od prognozowanej kategorii szkód górniczych. Przy ustalaniu nowego przeznaczenia terenu, należy uwzględnić możliwość występowania i zasięgu skutków eksploatacji surowców naturalnych. Właściwa jest ochrona wartości przyrodniczych miasta poprzez przeciwdziałanie degradującym skutkom eksploatacji górniczej węgla kamiennego. Przy czym każdorazowo należy zwrócić szczególną uwagę na dokumentację, którą winni dostarczyć Koncesjodawcy.

5.9. Zagrożenie wód powierzchniowych

Zagrożeniem dla stanu czystości wód powierzchniowych (całego miasta – trudno tu mówić o jedynie niewielkim fragmencie) jest przede wszystkim eutrofizacja powodowana wpływem sektora bytowo-komunalnego, produkcyjnego, przemysłowego i rolniczego. Ładunek zanieczyszczeń wprowadzany jest także do wód powierzchniowych z opadami atmosferycznymi, a związane jest to bezpośrednio z zanieczyszczeniem powietrza. Ponadto zanieczyszczenia wód powierzchniowych pochodzą ze splukiwania powierzchni utwardzonych, na których występują zanieczyszczenia substancjami ropopochodnych (paliwa, smary).

O zagrożeniach wód powierzchniowych trudno mówić w ujęciu dla niewielkiego wycinka przestrzeni, ponieważ zanieczyszczenia, które przedostały się do środowiska wodnego nawet w oddalonej lokalizacji oddziałują na nie na całej długości cieku bądź na całej powierzchni zbiornika wodnego oraz w jego otoczeniu.

Główny ciek – Nacyna - stanowi odbiornik oczyszczonych ścieków z oczyszczalni „Rydułtowy” - stanowią one znaczną, często przeważającą część wód cieku. Z kolei rowy melioracji szczegółowej odprowadzają zlewniowo wody deszczowe z powierzchni szczelnych, nieoczyszczone ścieki oraz wody z użytków rolnych.

Wody Nacyny wykazują znaczne zanieczyszczenie, co niekorzystnie wpływa na jakość wód Rudy poniżej Zbiornika Rybnickiego. Z kolei rzeka Sumina (przepływająca na północ od granic Miasta Rydułtowy, głównie w okolicy Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich), która odwadnia głównie obszary rolnicze i leśne w zachodniej części Miasta również prowadzi wody pozaklasowe. Wynika to przede wszystkim z niekontrolowanego odprowadzania do wód powierzchniowych ścieków z terenów zabudowanych, zanieczyszczeń spływających z powierzchni terenu oraz zanieczyszczeń opadowych.¹³

¹³ Absalon D., Jankowski A. T., Leśniok M., 1997: Komentarz do Mapy Hydrograficznej w skali 1:50 000. Arkusz M-34-61-D Wodzisław Śląski.

Zgodnie z pismem Polskiego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz z Mapami zagrożenia powodziowego (MZP) i Mapami ryzyka powodziowego (MRP) obszar objęty opracowaniem znajduje się poza obszarami, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest:

- wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%),
- średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%),
- niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%).

Wszystkie wymienione obszary lokalizują się we wschodniej części Miasta, wzdłuż doliny Nacyny.

Omawiany teren leży w zasięgu jednej Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP): RW60006115651 - Ruda do zbiornika Rybnik bez Potoków: z Przegędzy i Kamienia.

5.9.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stan czystości wód płynących powierzchniowych i gruntowych jest zagrożony ze względu na wpływ działalności antropogenicznej. W tym zakresie istotne znaczenie mają zanieczyszczenia związane z nieprawidłowo funkcjonującą siecią kanalizacyjną bądź niewłaściwie funkcjonującym zbiornikiem wbudowanym na ścieki (szambo), bezprawnym wprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub gruntu, zanieczyszczenia powstające ze splukiwania powierzchni utwardzonych, stosowanie nawozów naturalnych i chemii w rolnictwie (poza granicami opracowania), zanieczyszczaniem składnikami biogennymi pochodzenia rolniczego prowadzące do eutrofizacji (wzrostu żyzności wód), a także metalami ciężkimi wskutek stosowania nawozów nieorganicznych oraz fosforanami, azotanami i pestycydami.

W związku z poszerzeniem istniejących obszarów i wprowadzeniem nowych obszarów zainwestowanych: terenów produkcyjno-usługowych i terenów dróg na terenach dotychczas wolnych od zabudowy należy liczyć się z utrzymaniem opisanych powyżej zjawisk bądź ich kumulacją. Pełna realizacja zamierzeń planistycznych może pośrednio przyczynić się do pogorszenia istniejącego stanu wód powierzchniowych i gruntowych.

W sporządzanym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, z którym oceniany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ma być zgodny, w ramach doliny Nacynki wskazano dodatkowo oznaczenie ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów – Zw – jako obiekty służące ochronie przeciwpowodziowej (zbiorniki retencyjne do chwilowego zatrzymania wód deszczowych). Oznaczenie to pozwala na zachowanie efektywnej rezerwy terenów biologicznie czynnych, istotnych dla właściwej retencji terenu miasta. Wskazanie to ocenia się jako korzystne z punktu widzenia ochrony środowiska.

5.9.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości zaleca się:

- wskazanie cieków Nacynka, wzdłuż którego należy utworzyć pasy ochronne, chroniące biologiczną otulinę wód,
- korzystanie z lokalnej sieci kanalizacyjnej (jeżeli dostępna jest odpowiednia infrastruktura właściwym jest podłączenie do lokalnej sieci),
- wbudowanie szamba bezodpływowego, szczelnego, do którego odprowadzane będą ścieki z domowych urządzeń kanalizacyjnych (na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie),
- korzystanie z oczyszczalni ścieków zbudowanych na potrzeby obiektów usługowych/produkcyjnych/przemysłowych oraz w zależności czy wymaga tego proces technologiczny,
- właściwe przechowywanie odpadów powstających na terenach usługowych, produkcyjnych, przemysłowych, ich segregację i przekazywanie odpadów podmiotom odpowiedzialnych za ich wywóz,
- ujęcia i oczyszczenia ścieków (w tym wód opadowych i roztopowych z powierzchni zagrożonych zanieczyszczeniem) do poziomów określonych w przepisach z zakresu ustawy Prawo wodne,

- wykonania nawierzchni terenów komunikacji, w tym terenów dróg i ulic oraz obiektów i urządzeń obsługi komunikacji, jako szczelnych, w sposób uniemożliwiający przenikanie zanieczyszczeń ropopochodnych do podłoża i wód gruntowych.

Zabrania się odprowadzania ścieków do gleby, wód powierzchniowych, wód gruntowych, kanałów melioracyjnych, gdyż stanowią one zagrożenie dla środowiska.

5.10. Zagrożenie wód podziemnych

Do zagrożeń wpływających na stan i jakość zasobów jednolitych części wód podziemnych (ogólnie) należą następujące przyczyny, źródła i typy zanieczyszczeń:

1. powierzchniowe:
 - głównie nieskanalizowane obszary zabudowy z odprowadzaniem ścieków bytowych do gruntu (skażenia wód charakteryzują się podwyższoną zawartością związków azotowych, chlorków i podwyższonego stężenia metali ciężkich),
 - intensywne użytkowanie rolnicze (poza granicami opracowania).
2. punktowe:
 - składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych (podwyższone stężenia związków azotu, fosforu, metali ciężkich i wysokie BZT5 i ChZT7),
 - oczyszczalnie ścieków i fermy hodowlane są również źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych,
 - magazyny i stacje paliw – nieszczelność zbiorników powoduje przesiąkanie produktów ropopochodnych,
 - drenaż wymuszony ujęciami wód komunalnych (głównie w piętrze czwartorzędu, neogenu oraz karbonu),
 - drenaż górniczy wywołany eksploatacją węgla kamiennego czynnych i zlikwidowanych kopalń węgla kamiennego (w tym konieczne jest stałe odwadnianie ze względu na zagrożenie wodne czynnych kopalń).
3. liniowe:
 - ciekii powierzchniowe, zasilające wody podziemne w obszarze drenażu górniczego,
 - transport drogowy – źródłem zanieczyszczeń są głównie spływy powierzchniowe i roztopowe z dróg oraz zrzuty substancji niebezpiecznych, związane z wypadkami i uszkodzeniami pojazdów,
 - splukiwania obszarów rolnych i leśnych (nawozy, środki ochrony roślin - poza granicami opracowania).

5.10.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stan jakościowy i ilościowy wód podziemnych jest zagrożony ze względu na wpływ działalności antropogenicznej. Kluczowe znaczenie ma poszerzenie istniejących obszarów i wprowadzeniem nowych obszarów zainwestowanych: terenów produkcyjno-usługowych i terenów dróg na terenach dotychczas wolnych od zabudowy .

Potencjalne zanieczyszczenia obszarowe powodowane mogą być przez:

- niedostatecznie rozwinięty, nieszczelny system kanalizacji i oczyszczalni ścieków,
- nieodpowiednie, nieszczelne zbiorniki przydomowe na ścieki,
- odprowadzanie do wód powierzchniowych i gruntu nieoczyszczonych ścieków,
- infiltrację do gruntu wód ze spływu powierzchniowego z terenów dróg,
- niewłaściwe składowanie odpadów.

5.10.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości zaleca się:

- wskazanie ciekii Nacynka, wzdłuż którego należy utworzyć pasy ochronne, chroniące biologiczną otulinę wód,

- korzystanie z lokalnej sieci kanalizacyjnej (jeżeli dostępna jest odpowiednia infrastruktura właściwym jest podłączenie do lokalnej sieci),
- wbudowanie szamba bezodpływowego, szczelnego, do którego odprowadzane będą ścieki z domowych urządzeń kanalizacyjnych (na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie),
- korzystanie z oczyszczalni ścieków zbudowanych na potrzeby obiektów usługowych/produkcyjnych/przemysłowych oraz w zależności czy wymaga tego proces technologiczny,
- właściwe przechowywanie odpadów powstających na terenach usługowych, produkcyjnych, przemysłowych, ich segregację i przekazywanie odpadów podmiotom odpowiedzialnych za ich wywóz,
- ujęcia i oczyszczenia ścieków (w tym wód opadowych i roztopowych z powierzchni zagrożonych zanieczyszczeniem) do poziomów określonych w przepisach z zakresu ustawy Prawo wodne,
- wykonania nawierzchni terenów komunikacji, w tym terenów dróg i ulic oraz obiektów i urządzeń obsługi komunikacji, jako szczelnych, w sposób uniemożliwiający przenikanie zanieczyszczeń ropopochodnych do podłoża i wód gruntowych.

Zabrania się odprowadzania ścieków do gleby, wód powierzchniowych, wód gruntowych, kanałów melioracyjnych, gdyż stanowią one zagrożenie dla środowiska.

5.11. Zagrożenie przyrody i krajobrazu

Obszar Rydułtowy stale podlega presji antropogenicznej. Identyfikuje się tutaj krajobraz kulturowy. Wykazuje on zróżnicowane wartości przyrodnicze i krajobrazowe.

Krajobraz przedmiotowego terenu jest bardziej monotony – tworzą go w głównej mierze tereny zadrzewień i zakrzewień, tereny nieużytków oraz w części tereny o charakterze produkcyjno-usługowym (północna część przedmiotowego terenu) i tereny o charakterze usługowym (opuszczone, we wschodniej części przedmiotowego terenu). Dodatkowo w krajobrazie zaznaczają się formy liniowe: ciek Nacynka przepływający przez centralną część obszaru opracowania oraz drogi (ulica Nowa wzdłuż wschodniej granicy opracowania i droga gruntowa). W krajobrazie widoczne są liczne formy antropogeniczne (np. szlaki komunikacyjne, nasypy). W wyniku antropopresji szczególnym przeobrażeniem uległy doliny potoków, cieków, które wymagają regulacji, obwałowania, często zbliżając się formą do rowów.

Wśród terenów atrakcyjnych dla potrzeb turystyki i rekreacji na przedmiotowym terenie wskazać można głównie obszary kontaktowe, ekotonowe, położone na styku wody, terenów trawiastych i zadrzewionych oraz tereny o zróżnicowanej kontrastowości krajobrazowej. Charakteryzując się one zwiększonym zróżnicowaniem gatunkowym roślin i zwierząt, zwiększoną dynamiką procesów biocenotycznych, zmiennością krajobrazu, pozwalają na odbiór pozytywnych wrażeń wzrokowych, słuchowych i zapachowych. Obszary najatrakcyjniejsze to wszystkie wymieniane wcześniej doliny rzeczne oraz obszary roślinności leśnej, cechujące się dużą dostępnością do penetracji turystycznej pieszej i rowerowej.

5.11.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zauważalnym kierunkiem przyjętym w ocenianym dokumencie jest rozwój istniejących obszarów i wprowadzeniem nowych obszarów zainwestowanych: terenów produkcyjno-usługowych i terenów dróg na terenach dotychczas wolnych od zabudowy.

Teren biologicznie czynny o charakterze zbiorowiska łąkowego wzdłuż cieku zostanie zachowany w projekcie planu i będzie funkcjonować w stopniu efektywnym. Zaznacza się jednak, że teren ten, o oznaczeniu w projekcie planu 1ZWS, 2ZWS, WS, będzie zawężony w stosunku do stanu, który prezentuje obecnie obowiązujący plan miejscowy. Zwraca się uwagę na fakt, iż taki szerokość terenu zieleni łąkowej wzdłuż Nacynki został wrysowany w projektowanym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz zaopiniowany pozytywnie przez Regionalną

Dyrekcję Ochrony Środowiska w Katowicach (pismo nr WOOŚ.410.407.2021.MM z dnia 25 października 2021 r.).

Natomiast na terenach biologicznie czynnych w południowej części przedmiotowego obszaru, zgodnie z zamierzeniem sporządzanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ma zostać wprowadzony teren 2PU, co wynika wprost z obowiązującego obecnie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego Miasta Rydułtowy, jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając ograniczenia zawarte w zapisach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja projektu planu może być związana ze średnim oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

Zmiana przeznaczenia terenu spowoduje ograniczenia zasobów przyrodniczych w stopniu średnim, ponieważ wprowadzane przeznaczenia są częściowo spójne z przeznaczeniem już występującym na obszarach sąsiednich i stanowią będą kontynuację i rozwinięcie dotychczasowych funkcji.

Pogorszenie warunków środowiska naturalnego i jakości krajobrazu określa się zatem w stopniu średnim. Zmniejszeniu może ulec powierzchnia biologicznie czynna, szata roślinna zostanie wymieniona lub silnie zmodyfikowana, naturalny spływ powierzchniowy będzie odbywał się po nawierzchniach szczelnych, przewiduje się dodatkowe wytwarzanie odpadów.

Wprowadzanie pozaprzyrodniczych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem porastającej jej roślinności. Lokalnie realizacja ustaleń planu może być związana z koniecznością wycinku zieleni (drzew i krzewów). Wraz z zajęciem terenów biologicznie czynnych, potencjalnie zamieszkująca je fauna zostanie częściowo wyparta na tereny przyległe. Występują tu jednak głównie gatunki zsynantropizowane, a zatem realizacja ustaleń planu nie będzie stwarzała istotnego zagrożenia dla ogólnego stanu lokalnych populacji gatunków chronionych.

5.11.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości wskazuje się na:

- powszechne i wzajemne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w dokumentach planistycznych,
- ochronę różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych,
- ustanowienie i zachowanie właściwego współczynnika powierzchni biologicznie czynnych,
- umożliwieniu migracji organizmów,
- przeprowadzanie koniecznych wycinek roślinności poza okresami lęgowymi,
- ograniczeniu nadmiernej emisji zanieczyszczeń do środowiska (zanieczyszczeń powietrza, ścieków komunalnych, odpadów komunalnych, emisji hałasu),
- monitoring stanu środowiska w jego komponentach takich jak stan zanieczyszczeń atmosfery oraz wód powierzchniowych.

5.12. Zagrożenie biosfery

W trakcie wizji terenowej zidentyfikowano następujące gatunki roślin: olcha, topola, wierzba, brzoza brodawkowata, lipa drobnolistna, robinia akacja. Dodatkowo w północnej części obszaru zaznaczają się znaczne powierzchnie zajęte przez nawłóć pospolitą. Fauna była jedynie reprezentowana przez mrówki (Formicidae), osy (Vespidae), rusałka pawik (*Inachis io*), rusałka admirała (*Vanessa atalanta*).

Wprowadzanie pozaprzyrodniczych form zagospodarowania na przedmiotowym terenie będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem porastającej jej roślinności. Lokalnie realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może być związana z koniecznością wycinku zieleni wysokiej. Wraz z zajęciem terenów biologicznie czynnych, potencjalnie zamieszkująca je fauna kręgowców zostanie wyparta na tereny przyległe.

Zważywszy na charakter przedmiotowego terenu, jego postępujące zagospodarowanie oraz otoczenie nie przewiduje się zagrożenia dla chronionych gatunków fauny i flory. Gatunków takich nie zaobserwowano, jak również materiały źródłowe, w tym geoserwis GDOŚ, nie wskazuje, aby w granicach opracowania siedliska miały organizmy

chronione.

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości wskazuje się na:

- ochronę różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych,
- ustanowienie i zachowanie właściwego współczynnika powierzchni biologicznie czynnych,
- umożliwieniu migracji organizmów,
- przeprowadzanie koniecznych wycinek roślinności poza okresami lęgowymi.

5.13. Zagrożenie obszaru NATURA 2000

W granicach przedmiotowego terenu nie są zlokalizowane obszary NATURA 2000, jak również inne formy ochrony przyrody w myśl Ustawy o ochronie przyrody.

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, na terenie opracowania, jak również w jego bezpośrednim sąsiedztwie, nie występują obszary Natura 2000. W związku z powyższym oraz mając na uwadze charakter zmian wprowadzanych w projekcie planu oraz dotychczasowe przekształcenie obszaru nie stwierdza się zagrożenia dla obiektów NATURA 2000.

5.14. Zagrożenie korytarzy ekologicznych

W graniach opracowania, jak i w granicach całego miasta, nie identyfikuje się układu korytarzy ekologicznych w ramach opracowania ECONET, jak również układu korytarzy ekologicznych województwa śląskiego¹⁴.

Natomiast na przedmiotowym terenie można wskazać dwójaki układ lokalnych korytarzy ekologiczny, który wpasowuje się w układ miejskiego.

Korytarz pierwszy zarysowuje się na terenach biologicznie czynnych o charakterze zieleni lęgowej w środkowej części opracowania. W składzie gatunkowym wskazuje się głównie gatunki typowe dla zbiorowiska takie jak: olcha, topola, wierzba. Roślinność wizualnie ocenia się jako bujną, choć pojedyncze okazy drzew nie wykazują znacznych rozmiarów. Korytarz wskazuje się przede wszystkim na terenach o oznaczeniu w planie: 1ZWS i 2ZWS a także WS. Wskazane tereny biologicznie czynne mają układ zbliżony do równoleżnikowego a ich kontynuacja w kierunku zachodnim i wschodnim, poza granicami opracowania, co pozwala na efektywne przemieszczanie się organizmów i materii.

Drugi korytarz obejmuje środkową i południową część opracowania (2PU). Teren porastają głównie okazy drzew liściastych – brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), topola (*Populus L.*), olsza (*Alnus Mill.*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata Mill.*), wierzba biała (*Salix alba L.*), robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia L.*). Dodatkowo w północnej części obszaru zaznaczają się znaczne powierzchnie zajęte przez nawłóć pospolitą (*Solidago virgaurea*). Korytarz otwiera się w kierunku południowym, w kierunku terenów trawiastych. Obecnie również zapewnia efektywne przemieszczanie się organizmów i materii, a dodatkową funkcją tej struktury zielonej jest możliwość przewietrzania terenu. Jednak w przypadku tego obszaru w planie przewiduje się zagospodarowanie wskazanego terenu, co jednocześnie jest zgodne z ustaleniami planu obowiązującego.

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lokalny korytarz ekologiczny (pierwszy) wzdłuż cieku zostanie zachowany w projekcie planu i będzie funkcjonować w stopniu efektywnym. Zaznacza się jednak, że teren wskazany jako ten korytarz (1ZWS, 2ZWS, WS) będzie zawężony w stosunku do stanu, który prezentuje obecnie obowiązujący plan miejscowy. Zwraca się uwagę na fakt, iż taki zawężony przebieg korytarza wzdłuż Nacynki został wrysowany w projektowanym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz zaopiniowany pozytywnie przez Regionalną Dyрекcyj Ochrony

¹⁴ Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. 2008. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Ss. 113-120 (W:) Jędrzejewski W., Ławreszuk D. (red.) 2008. Ochrona łączności ekologicznej w Polsce. Materiały konferencji międzynarodowej „Wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych w Polsce”. Zakład Badania Ssaków PAN. Białowieża. Ss. 308. Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.). 2010. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Katowice. Ss. 280 [maszynopis].

Środowiska w Katowicach (pismo nr WOOŚ.410.407.2021.MM z dnia 25 października 2021 r.).

W odniesieniu do korytarza w południowej części przedmiotowego terenu, zgodnie z zamierzeniem sporządzanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ma być tam wprowadzony teren 2PU, co wynika wprost z obowiązującego obecnie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

5.15. Zagrożenie dziedzictwa kulturowego

W granicach przedmiotowego terenu nie wskazuje się obiektów zabytkowych.

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzonym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, na terenie opracowania, jak również w jego bezpośrednim sąsiedztwie, nie występują obiekty zabytkowe. W związku z powyższym oraz mając na uwadze charakter zmian wprowadzanych w projekcie planu nie stwierdza się zagrożenia dziedzictwa kulturowego.

5.16. Zagrożenie środowiska w sytuacji wystąpienia niebezpiecznych awarii

W granicach opracowania nie zidentyfikowano zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w związku z czym nie stwierdza się zagrożenia środowiska w sytuacji wystąpienia niebezpiecznych awarii.

6. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na całość środowiska obszaru oraz obszary Natura 2000

Ustalenia zawarte w sporządzonym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmują wprowadzenie (intensyfikację) zabudowy produkcyjno-usługowej na terenach do tej pory wolnych od zabudowy, co spowoduje wzrost powierzchni utwardzonych, kosztem zmniejszenia powierzchni pokrytej roślinnością.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego proponowane są modyfikacje w stosunku do aktualnego stanu użytkowania. Częściowo propozycje zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stanowią kontynuację dotychczasowych funkcji, natomiast zmianie ulegnie udział terenów przeznaczonych pod poszczególne funkcje. Powstaną nowe obiekty kubaturowe i tereny o nawierzchniach szczelnych, utwardzonych, a zmniejszeniu ulegnie udział powierzchni biologicznie czynnych.

Aktualnie w granicach opracowania występuje już stałe oddziaływanie istniejącego zagospodarowania na środowisko, które jest powodowane przez istniejącą zabudowę (głównie o funkcji produkcyjno-usługowej), infrastrukturę komunikacyjną i techniczną oraz szeroko pojętą działalność człowieka. Realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie związana głównie z pogłębieniem się oddziaływań występujących na przedmiotowym terenie.

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu, jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając ograniczenia uwzględnione w zapisach projektu planu oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może być związana z istotnym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze. Zmiana przeznaczenia terenu spowoduje ograniczenia zasobów przyrodniczych w stopniu średnim, ponieważ wprowadzane przeznaczenia są częściowo spójne z przeznaczeniem już występującym na obszarach sąsiednich i stanowić będą kontynuację i rozwinięcie dotychczasowych funkcji.

Oddziaływanie krótkotrwale polegać będzie między innymi na emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza związanych z budową (których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane), przebudową bądź rozbiórką obiektów. Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, bo związany z realizacją poszczególnych zadań założonych w projekcie planu (ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji).

Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe czy infrastrukturę komunikacyjną. Wprowadzanie pozaprzyrodniczych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem porastającej jej roślinności. Lokalnie realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego może być związana z koniecznością wycinku zieleni wysokiej. Ponadto oddziaływanie trwale będzie również związane ze zmianą gospodarki wodnej terenu poprzez zastosowanie profilaktyki odwodnieniowej w monocie wprowadzenia terenów zabudowy mieszkaniowej na obszary wody stagnującej czy tereny podmokłe. Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych, potencjalnie zamieszkująca je fauna kręgowców zostanie wyparta na tereny przyległe.

Aktualnie istniejące na przedmiotowym terenie ciągi komunikacyjne oddziałują na tereny przyległe między innymi w zakresie emisji hałasu. Możliwe zatem będzie wystąpienie wzmożonego oddziaływania akustycznego ciągów komunikacyjnych na obszary podlegające ochronie akustycznej (głównie poza obszarem opracowania), co ma jednak miejsce już w chwili obecnej.

Nieuniknione jest to, że opisane wyżej oddziaływania będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Kumulacji podlegać będzie przede wszystkim hałas, a także emitowane zanieczyszczenia atmosferyczne i zanieczyszczenia środowiska wodno-glebowego. O efekcie kumulacji w skali lokalnej można mówić również w przypadku zajmowania przez zabudowę powierzchni biologicznie czynnych. Szczegółowe zestawienie typów oddziaływań zamieszczono w poniższej tabeli.

Opisane wpływy zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji będą ograniczane zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także przepisami zawartymi w obowiązującym ustawodawstwie, dotyczącymi między innymi dopuszczalnych poziomów hałasu i sposobu ograniczenia jego wpływu, a także gospodarki odpadami i gospodarki wodnościekowej.

Można stwierdzić, iż realizacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska.

Tabela 6. Charakterystyka typów oddziaływań

TYP ODDZIAŁYWAŃ	ETAP BUDOWY	ETAP EKSPLOATACJI
BEZPOŚREDNIE	- wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy tworzeniu nowych obiektów kubaturowych; - pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowych materiałów sypkich i obiektów w budowie; - zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach; - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i wycinka zieleni - drzew i krzewów.	- wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych; - wzrost ilości wytwarzanych odpadów; - wzrost emisji hałasu bytowego; - przekształcenie powierzchni ziemi w ramach prowadzenia niwelacji pod nowe obiekty budowlane i towarzyszące im zagospodarowanie.
POŚREDNIE	- nie przewiduje się.	- intensyfikacja ruchu pojazdów.
WTÓRNE	- nie przewiduje się.	- dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy.
SKUMULOWANE	- krótkotrwała kumulacja hałasu pochodzącego z prac budowlanych oraz hałasu komunikacyjnego; - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych (zielonych).	- zmiana jakości powietrza w wyniku nakładania się emisji z poszczególnych emitorów; - kumulacja hałasu komunikacyjnego oraz bytowego.
KRÓTKOTERMINOWE	- hałas budowlany; - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi; - powstawanie odpadów budowlanych.	- nie przewiduje się.
DŁUGOTERMINOWE	- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej; - zmniejszenie powierzchni zadrzewionych.	- zmiany morfologii terenu (lokalnych warunków krajobrazowych) związane z powstawaniem nowych zabudowań; - dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy.
STAŁE	- zmiany ukształtowania powierzchni terenu; - zmiana lokalnego krajobrazowych.	- lokalne zmiany mikroklimatu; - zwiększenie powierzchni terenów utwardzonych.
CHWILOWE	- hałas budowlany; - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi; - powstawanie odpadów budowlanych.	- zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

7.1. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Biorąc pod uwagę analizę uwarunkowań środowiskowych przedmiotowego terenu jako potencjalne obszary problemowe wskazuje się: współwystępowanie obszarów zabudowy produkcyjno-usługowej oraz terenu górniczego, w którym realizowana jest eksploatacja.

Zestawiając projektowany dokument planu miejscowego z projektowanym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazuje się ponadto, iż:

- w sporządzonym studium w ramach doliny Nacynki wskazano dodatkowo oznaczenie ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów – Zw – jako obiekty służące ochronie przeciwpowodziowej (zbiorniki retencyjne do chwilowego zatrzymania wód deszczowych). Oznaczenie to pozwala na zachowanie efektywnej rezerwy terenów biologicznie czynnych, istotnych dla właściwej retencji terenu miasta. Wskazanie to ocenia się jako korzystne z punktu widzenia ochrony środowiska.
- w sporządzonym studium wyznacza się obszary, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, oznaczone na rysunku studium symbolem „OZE”. Wszystkie oddziaływania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych muszą zawierać się w granicach wyznaczonych stref. Ustala się, że na terenach wskazanych w studium dla lokalizacji farm lub innych urządzeń fotowoltaicznych mogą być sytuowane w poziomie terenu i na dachach budynków. Wskazane w studium tereny, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW zlokalizowane są w ocenianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach jednostek: 1PU, 2PU i 3PU.
- jednostka 3PU (teren zabudowy produkcyjno-usługowej) wskazana w projektowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jest zlokalizowana w projektowanym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w jednostkach PU oraz PG/ZL. O ile w przypadku lokalizacji wskazanej jednostki na obszarze PU (strefa produkcyjna-usługowa) sytuacja jest oczywista, to w odniesieniu do obszaru PG/ZL (obszar górniczy dla wydobywania kopaliny metodą odkrywkową (po zakończeniu wydobywania – rekultywacja w kierunku leśnym) należy wskazać, iż:
 - kierunek zagospodarowania przestrzennego wskazany w projektowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wynika z ustaleń obowiązującego dokumentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – jest to warunek sine qua non uniknięcia wystąpienia roszczeń z tytułu obniżenia wartości nieruchomości na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2021 r. poz 741 z późn. zm.),
 - ustalenia zawarte w projektowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nie zakazują realizowania eksploatacji złoża (§ 5. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, ust. 1, pkt 1, lit. a.),
 - wyznaczony w projektowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego niewielki fragment złoża został celowo włączony do terenu 3PU w celu umożliwienia realizacji zaplecza technicznego, tworzącego spójną całość z przylegającymi terenami złoża. Wydzielenie fragmentu w studium oznaczonego jako PG/ZL jako samodzielnej jednostki w projektowanym MPZP mogłoby skutkować rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody, gdyż tak małe wydzielenie nie byłoby możliwe do zabudowy.

7.2. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Celem ochrony środowiska z punktu widzenia projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie potencjalnego zagrożenia dla środowiska i określenie możliwej intensywności ich występowania. Zapisy przedstawione w prognozie mają na celu wykluczenie lub zminimalizowanie negatywnego wpływu proponowanych zmian lub inwestycji na środowisko przyrodnicze.

Jak wynika z niniejszego opracowania, nie przewiduje się istotnych, znacząco wpływających, negatywnych oddziaływań na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wprowadzane ustalenia wpłyną częściowo na zmianę sposobu użytkowania terenów w stosunku do ich obecnych funkcji. Biorąc pod uwagę stan środowiska przedmiotowego terenu najważniejszymi przedsięwzięciami ograniczającymi zagrożenia dla środowiska byłoby:

- wprowadzenie właściwych parametrów dotyczących nowej zabudowy,
- ustalenie właściwego współczynnika powierzchni biologicznie czynnych,
- prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów umożliwiającą ich recykling,
- ograniczanie niskiej emisji,
- korzystanie ze zorganizowanej, lokalnej sieci kanalizacyjnej,
- bezwzględny zakaz odprowadzania ścieków komunalnych i gospodarczych do gleb, wód powierzchniowych, kanałów melioracyjnych,
- bezwzględny zakaz spalania śmieci,
- utrzymanie obszarów zadrzewień.

Powyższe ma częściowo swoje odzwierciedlenie w ocenianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto należy każdorazowo brać pod uwagę zalecenia zawarte w Opracowaniu ekofizjograficznym Miasta Rydułtowy – Aktualizacja i dostosowanie do aktualnych standardów, 2020:

- zaleca się wydzielenie stref ekotonowych w miejscach, gdzie zabudowa będzie bezpośrednio sąsiadowała z terenami biologicznie czynnymi;
- zaleca się uwzględnianie możliwości wystąpienia skutków działalności górniczej na powierzchni w postaci szkód górniczych oraz obowiązujących kategorii górniczych określonych przez zakład prowadzący eksploatację na przedmiotowym obszarze;
- zaleca się zapewnić istniejącym i nowopowstającym budynkom dostęp do zorganizowanej, sprawnie działającej sieci kanalizacyjnej;
- obiekty nieprzyłączone do zbiorczego systemu odprowadzania ścieków muszą posiadać rozwiązania zastępcze (zbiorniki bezodpływowe lub oczyszczalnie indywidualne);
- zaleca się prowadzenie monitoringu wód podziemnych i powierzchniowych w kontekście ewentualnego zanieczyszczenia wynikającego z działalności obiektów produkcyjnych / przemysłowych;
- zaleca się wykorzystanie zorganizowanego, zbiorczego systemu grzewczego, zwłaszcza w nowopowstających budynkach/osiedlach oraz wszędzie tam, gdzie wykonanie takiej sieci jest możliwe i ekonomicznie uzasadnione;
- zaleca się zabezpieczenie cieków przed napływem biogenów, głównie w formie pasów biofiltrów wzdłuż brzegów koryt i tworzenie „zamkniętych” systemów gospodarek wodno-ściekowych;
- budynki korzystające z indywidualnych systemów grzewczych powinny korzystać z wysokosprawnych, niskoemisyjnych źródeł ciepła oraz przyjaznych środowisku paliw dobrej jakości paliw;
- dopuszcza się wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii;
- zaleca się prowadzenie monitoringu stanu powietrza atmosferycznego w kontekście ewentualnego zanieczyszczenia wynikającego z działalności zakładu górniczego oraz pozostałych obiektów produkcyjnych / przemysłowych, jak również stosowanie nowoczesnych, niskoemisyjnych technologii;
- zaleca się zachowanie istniejących korytarzy przewietrzania, które wpływają na ogólną poprawę jakości powietrza atmosferycznego;

- zaleca się bezwzględne zachowanie funkcji hydrologicznej i przyrodniczej doliny płynących przez gminę rzek, zbiorników wodnych, stawów i śródleśnych jezior;
- zaleca się ochronę zasobów przyrodniczych na terenie Miasta Rydułtowy;
- zaleca się właściwe kształtowanie przestrzeni terenów wskazanych do pełnienia funkcji przyrodniczej, w szczególności wprowadzenie systemów zadrzewień śródpolnych, wzbogacających krajobraz oraz zabezpieczających gleby przed erozją;
- zaleca się zachowanie siedlisk roślinności oraz obszary łąkowe i żerowiska dla licznych przedstawicieli fauny przedmiotowego obszaru;
- zaleca się wyłączenie z zabudowy terenów znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie wód, co ma na celu nie tylko ograniczenie zagrożenia powodziowego, ale również ochronę zachowanych tu siedlisk przyrodniczych.

8. Ocena możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, ust. 2, pkt 1, litera d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Oddziaływanie realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie potencjalnie związane z przekształceniem powierzchni terenu i krajobrazu, powstawaniem ścieków i możliwością ich przedostawania się do wód powierzchniowych, podziemnych, powstawaniem odpadów różnego rodzaju oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza. Wpływy tego typu ograniczane dodatkowo zapisami planu będą miały charakter lokalny, ograniczony głównie do granic Miasta. Ponadto uwzględniając położenie przedmiotowego obszaru, jego powierzchnię, charakter planowanych zmian przeznaczenia terenu, można stwierdzić, iż realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przedstawiony do oceny wprowadza przeznaczenia terenów nawiązujące do już istniejących elementów zagospodarowania. Główne zamierzenia wprowadzone w projekcie planu to: utrzymanie na przedmiotowym obszarze terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, wyznaczenie terenów zieleni w dolinie cieką, terenów wód powierzchniowych a także utrzymanie terenów komunikacyjnych (tereny drogi publicznej klasy „dojazdowa” i drogi wewnętrznej).

W związku z powyższymi wskazaniami z zakresu ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, mają na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Realizacja ustaleń planu nie wymaga jednak prowadzenia stałego monitoringu kontrolującego stan powietrza, poziomu hałasu czy wibracji. Zaleca się jednak sezonowe pomiary w zakresie stanu wód powierzchniowych, podziemnych oraz poziomu zanieczyszczeń powietrza.

Do potrzeb niniejszej prognozy zastosowano metodę opisową. Prognoza odnosi się do projektowanego dokumentu. W ramach przeprowadzenia oceny oddziaływania, uzgodniona z kompetentnymi organami treść prognozy, wraz z projektem planu, będzie wyłożona do publicznego wglądu, zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Ze względu na wielkość, czas funkcjonowania i ewentualną szkodliwość przewidywanych inwestycji w ustaleniach dokumentu nie przewiduje się monitorowania. Przy ewentualnych zaobserwowanych negatywnych skutkach zaobserwowanych przez inwestora lub osoby postronne należy skierować taką informację do odpowiednich służb, w których kompetencjach jest monitorowanie negatywnego wpływu na środowisko. Jakość składowych elementów środowiska takich jak powietrze, wody powierzchniowe czy wody podziemne na terenie województwa śląskiego podlegają monitoringowi prowadzonemu przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach.

Zaleca się wykonanie monitoringu skutków realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie oddziaływania na środowisko, polegającego na analizie i ocenie poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, w sytuacji, gdy wystąpi podejrzenie, iż pogorszeniu uległ parametr któregośkolwiek z elementów środowiska.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadzono zapisy ustalające zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w postaci zapisów ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Celem prognozy jest analiza środowiska i identyfikacja zagrożeń oraz potencjalnych konfliktów (przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko), wskazanie zmian w środowisku mogących zajść w trakcie realizacji i po wdrożeniu projektu Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Rydułtowy, dla obszaru oznaczonego symbolem MP/1-Z/3. Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje obszar o powierzchni 9,46 ha.

Celem niniejszego opracowania jest:

- analiza środowiska,
- identyfikacja zagrożeń i potencjalnych konfliktów,
- prognoza zmian w środowisku mogących zajść podczas realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- sformułowanie alternatywnych rozwiązań ograniczających zagrożenie dla środowiska.

Jak ustalono w Opracowaniu ekofizjograficznym Miasta Rydułtowy – Aktualizacja i dostosowanie do aktualnych standardów, P.P.S.U.i.R. Terplan Sp. z o. o., Katowice, 2020 r.:

- Obszar objęty opracowaniem znajduje się w zasięgu pięciu złóż węgla kamiennego i jednego złoża kruszyw naturalnych (według danych PIG PIB, Midas, stan na 19 stycznia 2021 r.):
 - a. złożo węgla kamiennego Anna - ID 376,
 - b. złożo węgla kamiennego Rydułtowy - ID 378,
 - c. złożo węgla kamiennego Rydułtowy 1 - ID 18592,
 - d. złożo kruszyw naturalnych Rydułtowy I.
- Miasto Rydułtowy zlokalizowane jest w zasięgu dwóch obszarów górniczych oraz dwóch terenów górniczych (według danych PIG PIB, Midas, stan na 19 stycznia 2021 r.): obszar górniczy: Rydułtowy II i teren górniczy: Rydułtowy II.
- Przez przedmiotowy teren przepływa ciek Nacynka (Nacina), który odprowadza wody z południowej części miasta w kierunku cieku Nacyna (środkowa część miasta).
- Omawiany teren leży w zasięgu jednej Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP): RW60006115651 - Ruda do zbiornika Rybnik bez Potoków: z Przegędzy i Kamienia.
- Obszar objęty opracowaniem znajduje się poza obszarami, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie, średnie i niskie.
- Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego (PIG-PIB) udostępnianymi przez system MIDAS (stan na 19 maja 2020 r.) przedmiotowy teren zlokalizowany poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).
- Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w zasięgu jednej Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) PLGW6000144, która obejmuje centralną i wschodnią część Miasta.
- Gleby w Rydułtowach wytworzyły się na niejednorodnym podłożu. Na całym obszarze Miasta dominują gleby bielcowe i pseudobielcowe oraz gleby płowe. W części południowej i zachodniej Rydułtów przeważają nieznacznie gleby bielcowe. Zaznacza się także udział gleb antropogenicznych - przekształconych przez człowieka.
- W granicach opracowania nie występują tereny osuwiskowe oraz tereny zagrożone osuwiskami (zgodnie z informacjami przekazanymi przez Starostę Wodzisławskiego jako właściwy organ administracji geologicznej).

Natomiast zaznacza się, iż bezpośrednio za wschodnią granicą opracowania zlokalizowany jest teren zagrożony osuwiskami.

- Dominuje roślinność synantropijna oraz roślinność półnaturalna.
- Zwierzęta występujące to głównie gatunki typowe dla niżu polskiego i głównie gatunki zsynantropizowane (przystawczajone do życia w pobliżu siedlisk ludzkich).
- Krajobraz przedmiotowego terenu jest bardziej monotony – tworzą go w głównej mierze tereny zadrzewień i zakrzewień, tereny nieużytków oraz w części tereny o charakterze produkcyjno-usługowym (północna część przedmiotowego terenu) i tereny o charakterze usługowym (opuszczone, we wschodniej części przedmiotowego terenu). Dodatkowo w krajobrazie zaznaczają się formy liniowe: ciek Nacynka przepływający przez centralną część obszaru opracowania oraz drogi (ulica Nowa wzdłuż wschodniej granicy opracowania i droga gruntowa). W krajobrazie widoczne są liczne formy antropogeniczne (np. szlaki komunikacyjne, nasypy). W wyniku antropopresji szczególnym przeobrażeniem uległy doliny potoków, cieków, które wymagają regulacji, obwałowania, często zbliżając się formą do rowów.
- Wśród terenów atrakcyjnych dla potrzeb turystyki i rekreacji na przedmiotowym terenie wskazać można głównie obszary kontaktowe, ekotonowe, położone na styku wody, terenów trawiastych i zadrzewionych oraz tereny o zróżnicowanej kontrastowości krajobrazowej. Charakteryzując się one zwiększonym zróżnicowaniem gatunkowym roślin i zwierząt, zwiększoną dynamiką procesów biocenotycznych, zmiennością krajobrazu, pozwalają na odbiór pozytywnych wrażeń wzrokowych, słuchowych i zapachowych. Obszary najatrakcyjniejsze to wszystkie wymieniane wcześniej doliny rzeczne oraz obszary roślinności leśnej, cechujące się dużą dostępnością do penetracji turystycznej pieszej i rowerowej.
- W granicach przedmiotowego terenu nie są zlokalizowane formy ochrony przyrody w myśl Ustawy o ochronie przyrody.
- W granicach opracowania, jak i w granicach całego miasta, nie wskazuje się korytarze ekologicznych wskazanych w opracowaniu „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim”.
- W granicach przedmiotowego terenu nie wskazuje się obiektów zabytkowych.
- Nie znajdują się tu obszary NATURA 2000,
- Nie znajdują się obszary o wysokich walorach przyrodniczych,
- Na przedmiotowym obszarze nie są zlokalizowane zakłady zakwalifikowane do kategorii dużego lub zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W odniesieniu do istniejącej sytuacji planistycznej, głównym, zauważalnym kierunkiem przyjętym w ocenianym dokumencie jest utrzymanie na przedmiotowym obszarze terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, wyznaczenie terenów zieleni w dolinie cieku, terenów wód powierzchniowych a także utrzymanie terenów komunikacyjnych (tereny drogi publicznej klasy „dojazdowa” i drogi wewnętrznej).

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego Miasta Rydułtowy, jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając ograniczenia zawarte w zapisach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja projektu planu może być związana ze średnim oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przedstawiony do oceny wprowadza przeznaczenia terenów nawiązujące do już istniejących elementów zagospodarowania. Główne zamierzenia wprowadzone w projekcie planu to: utrzymanie na przedmiotowym obszarze terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, wyznaczenie terenów zieleni w dolinie cieku, terenów wód powierzchniowych a także utrzymanie terenów komunikacyjnych (tereny drogi publicznej klasy „dojazdowa” i drogi wewnętrznej).

W przygotowanym projekcie planu proponowane jest następujące przeznaczenie terenu:

- a) **PU** – teren zabudowy produkcyjno-usługowej,
- b) **WS** – teren wód powierzchniowych,
- c) **ZWS** – teren zieleni w dolinie cieku,
- d) **KDD** – teren drogi publicznej klasy „dojazdowa”,

e) **KDW** – teren drogi wewnętrznej.

Ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmują wprowadzenie (intensyfikacja) zabudowy produkcyjno-usługowej na terenach do tej pory wolnych od zabudowy, co spowoduje wzrost powierzchni utwardzonych, kosztem zmniejszenia powierzchni pokrytej roślinnością.

Aktualnie w granicach opracowania występuje już stałe oddziaływanie istniejącego zagospodarowania na środowisko, które jest powodowane przez istniejącą zabudowę (głównie o funkcji produkcyjno-usługowej), infrastrukturę komunikacyjną i techniczną oraz szeroko pojętą działalność człowieka. Realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie związana głównie z pogłębieniem się oddziaływań występujących na przedmiotowym terenie.

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu, jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając ograniczenia uwzględnione w zapisach projektu planu oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może być związana z istotnym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze. Zmiana przeznaczenia terenu spowoduje ograniczenia zasobów przyrodniczych w stopniu średnim, ponieważ wprowadzane przeznaczenia są częściowo spójne z przeznaczeniem już występującym na obszarach sąsiednich i stanowić będą kontynuację i rozwinięcie dotychczasowych funkcji.

Brak realizacji planowanej zmiany przeznaczenia terenu nie wpłynie na środowisko przyrodnicze. Tym samym brak realizacji ustaleń wynikających z opracowywanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie skutkowało pogorszeniem się kondycji środowiska przyrodniczego, w żadnym z jego elementów składowych. Można uznać, że brak realizacji zamierzeń planistycznych, przy zachowaniu aktualnego stanu zagospodarowania terenów, jest korzystny dla środowiska przyrodniczego.

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko ma na celu ustalenie, jak zapisy projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mogą wpływać negatywnie na środowisko. Zapisy przedstawione w prognozie mają na celu wykluczyć lub zminimalizować negatywny wpływ proponowanych zmian lub inwestycji na środowisko przyrodnicze.

Jak wynika z niniejszego opracowania, nie przewiduje się istotnych, znacząco wpływających, negatywnych oddziaływań na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wprowadzane ustalenia wpłyną częściowo na zmianę sposobu użytkowania terenów w stosunku do ich obecnych funkcji. Biorąc pod uwagę stan środowiska przedmiotowego terenu najważniejszymi przedsięwzięciami ograniczającymi zagrożenia dla środowiska byłyby:

- wprowadzenie właściwych parametrów dotyczących nowej zabudowy,
- ustalenie właściwego współczynnika powierzchni biologicznie czynnych,
- prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów umożliwiającą ich recykling,
- ograniczanie niskiej emisji,
- korzystanie ze zorganizowanej, lokalnej sieci kanalizacyjnej,
- bezwzględny zakaz odprowadzania ścieków komunalnych i gospodarczych do gleb, wód powierzchniowych, kanałów melioracyjnych,
- bezwzględny zakaz spalania śmieci,
- utrzymanie obszarów zadrzewień.

Powyższe ma częściowo swoje odzwierciedlenie w ocenianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Charakter i wielkość oddziaływań inwestycji na środowisko z przedmiotowego terenu wykazuje, że nie ma możliwości występowania jakichkolwiek oddziaływań transgranicznych.

1. Źródła informacji

Dane zebrane w czasie wizji terenowych;

- Absalon D., Jankowski A. T., Leśniok M., 1997: Komentarz do Mapy Hydrograficznej w skali 1:50 000. Arkusz M-34-61-D Wodzisław Śląski.
- Absalon D., Jankowski A. T., Leśniok M., Wika S., 1996: Komentarz do Mapy sozologicznej w skali 1:50 000, Arkusz M-34-61-D Wodzisław Śląski.
- Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (<https://bdl.stat.gov.pl>).
- Caban J., Maksym P., Marczuk A., Drożdżel P., 2016: Wybrane zagadnienia zanieczyszczenia środowiska hałasem pochodzącym z pracy maszyn i urządzeń rolniczych. Autobusy: technika, eksploatacja, systemy transportowe. 17(12):55-58. Instytut Naukowo-Wydawniczy "SPATIUM". sp. z o.o.
- Domaradzki K., Dobrzański A., Jezierska – Domaradzka A., 2013: Rośliny inwazyjne – występowanie, znaczenie i zagrożenie dla bioróżnorodności Post. Ochr. Roślin 53 (3): 613 – 620.
- Gilewska S., 1999, Rzeźba [w:] L. Starkel (red.), Geografia Polski. Środowisko przyrodnicze, PWN, Warszawa, 243–288.
- Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegł. Met Hydrolog., I, 1.
- Informacje o stanie środowiska w województwie śląskim w 2015 roku, WIOŚ w Katowicach.
- Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysiaj R.W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J.M., Zalewska H., Pilot M., 2005 (2011): Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża (aktualizacja, 2011).
- Klimaszewski M., 1972: Podział geomorfologiczny Polski Południowej, [w:] Klimaszewski M. (red.) Geomorfologia Polski t. I. Polska Południowa. Góry i wyżyny. PWN. Warszawa.
- Kondracki J., 2001: Geografia fizyczna Polski, PWN, Warszawa.
- Kondracki J., 2002: Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa.
- Kruczała A. (red.), 2000: Atlas klimatu województwa śląskiego. IMGW, Oddział Katowice. Katowice
- Mapa hydrogeologiczna Polski, skala 1:200 000.
- Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżeń, skala 1:100 000.
- Matuszczyk-Kotulska A., 1997: Rydułtowy zarys dziejów. Wyd. Rydułtowy.
- Matuszkiewicz, 2008: Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl)
- Matuszkiewicz, 2008: Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl)
- Meteorologia i hydrologia a zmiany klimatu, IMGW i Polskie Towarzystwo Geofizyczne, Warszawa, 2009 r.
- Opracowanie ekofizjograficzne Rydułtowy. Biuro Rozwoju Regionu Sp. z o.o., Katowice, opracowanie 2012 r., aktualizacja 2013 r.
- Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A., Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice, 2007 r.
- Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. 2008. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Ss. 113-120 (W:) Jędrzejewski W., Ławreszuk D. (red.) 2008. Ochrona łączności ekologicznej w Polsce. Materiały konferencji międzynarodowej „Wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych w Polsce”. Zakład Badania Ssaków PAN. Białowieża. Ss. 308. Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.). 2010. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Katowice. Ss. 280 [maszynopis].
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, KZGW, Warszawa 2011.
- Szafer W., 1972, Podstawy geobotanicznego podziału Polski. Szata roślinna Polski niżowej, [w:] W. Szafer, K. Zarzycki (red.), Szata roślinna Polski 11, PWN, Warszawa. 9-189.
- Szafer W., Zarzycki K., 1972: Szata roślinna Polski II. PWN. Warszawa.
- Szczegółowa mapa geologiczna Polski, arkusz Rybnik, w skali 1:50 000.
- Tokarska – Guzik B., Dajdok Z., Zając M., Urbisz A., Danielewicz W., 2011: Identyfikacja i kategoryzacja roślin obcego pochodzenia jako podstawia działań praktycznych. W: Kacki Z., Stefańska – Krzaczek E. (red.), Synantropizacja w dobie zmian różnorodności biologicznej. Acta Botanica Silesiaca 6: 23-53.
- <http://beta.btsearch.pl>
- <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh>
- <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/MIDASGIS>
- <http://geoservis.gdos.gov.pl/mapy/>
- <http://mapa.plk-sa.pl>
- <http://mapy.isok.gov.pl>
- <http://mjwp.gios.gov.pl/>
- <http://powietrze.katowice.wios.gov.pl/>
- [http://www.rydułtowy.pl/strona-387-pomniki_przyrody_ozywionej.html](http://www.rydułtowy.pl/strona-387-pomniki_przyrody_ozzywionej.html)

<https://www.meteoblue.com/pl/>

<https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-140-159/4519-karta-informacyjna-jcwpd-nr-142/file.html>

<https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-140-159/4521-karta-informacyjna-jcwpd-nr-144/file.html>

<https://www.rydułtowy.pl/strona-451-zawalisko.html>

https://www.rydułtowy.pl/strona-661-insygnia_miejskie.html

<https://www.zabytkitechniki.pl/Poi/Pokaz/3294/719/halda-szarłota>

www.katowice.pios.gov.pl

www.katowice.rdos.gov.pl

www.pig.gov.pl

www.wkz.katowice.pl

Załącznik 1. Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 grudnia 2020 r. (znak pisma WOOŚ.411.193.2020.AB)

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH**

WOOŚ.411.193.2020.AB

Katowice, 24 grudnia 2020 r.

**Burmistrz Miasta Rydułtowy
ul. Ofiar Terroru 36
44-280 Rydułtowy**

Odpowiadając na wniosek z 16 grudnia 2020 r. (data wpływu 21 grudnia 2020 r.) znak: UR.6722.000002.2019 dotyczący uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rydułtowy, dla obszaru oznaczonego symbolem MP1-Z/3, na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.)

uzgadniam

zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu planu.

Prognoza oddziaływania na środowisko powinna obejmować wszystkie elementy, o których mowa w art. 51 ust. 2 ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wszystkie elementy z ww. artykułu powinny zostać przeanalizowane i ocenione w stopniu i zakresie adekwatnym do charakterystyki obszaru objętego opracowaniem oraz proponowanych rozwiązań planistycznych.

W szczególności prognoza powinna dotyczyć wpływu realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na:

- 1) stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt,
- 2) lokalne ostoje przyrody istotne dla zachowania różnorodności biologicznej, a w szczególności: pąty roślinności nieleśnej, zadrzewienia śródpolne oraz zastoiska wodne i inne obiekty ważne dla ochrony pól,
- 3) drzewa predysponowane do objęcia ochroną,
- 4) funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych (np. ciągów zadrzewień i zakrzewień).

Ponadto prognoza oddziaływania na środowisko winna dostarczać informacji o występowaniu, lub jego braku, chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk objętych ochroną, występujących na obszarze objętym ww. planem lub w jego bliskim sąsiedztwie, ich szacunkowej liczebności, rozmieszczeniu, stanie ochrony, a także analizę zagrożeń dla populacji tych gatunków, a w przypadku negatywnego oddziaływania propozycję jego ograniczenia.

1/2

Wyniki analiz i ocen należy przedstawić zarówno w formie opisowej, jak i kartograficznej, obejmującej tereny planowanych zamierzeń oraz tereny pozostające w zasięgu oddziaływania.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
Edward Suski
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
podpisano elektronicznie

podpisano elektronicznie
Edward Suski
Regionalny Konserwator Przyrody

Do wiadomości:
WOOS-BB.aa

Załącznik 2. Pismo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 11 stycznia 2021 r. (znak pisma NS/NZ-522-152-15959/20/21).

	PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM	
	Kancelaria	
ul... Bogumińska 3 44-300 Wodzisław Śląski tel. 32 456 38 10, 456 38 11, 456 38 12	dn. 20. 01. 2021	www.gov.pl/psse-wodzislaw-slaski e-mail: psse.wodzislawslaski@pis.gov.pl
NS/NZ-522-152-15959/20/21	nr dziennej Skierowano do 3M	Wodzisław Śląski, dnia 11.01.2021r.
Podpis:		

Na podstawie art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 59 ze zm.), art. 53, art. 58 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 283 ze zm.) po rozpatrzeniu wniosku: Burmistrza Miasta Rydułtowy, ul. Ofiar Terroru 36, 44-280 Rydułtowy z dnia 16.12.2020r. znak UR.6722.000001.2019, UR.KW.000651.2020

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wodzisławiu Śląskim

uzgadnia

proponowany zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie o oddziaływaniu na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Rydułtowy, dla obszaru oznaczonego symbolem MP/1-Z/3 stwierdzając, iż prognoza zawierać będzie elementy wymagane w art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 283 ze zm.) z uwzględnieniem analizy i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań na poszczególne elementy środowiska, w tym zdrowie ludzi.

UZASADNIENIE

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wodzisławiu Śląskim wpłynął wniosek Burmistrza Miasta Rydułtowy z prośbą o uzgodnienie proponowanego zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Rydułtowy, dla obszaru oznaczonego symbolem MP/1-Z/3 .

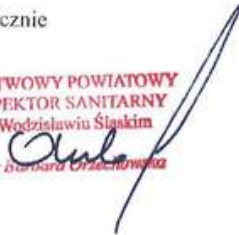
Mając na uwadze zapis art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 283 ze zm.) uzgodniono jak wyżej.

Otrzymuje:

- Burmistrz Miasta Rydułtowy
ul. Ofiar Terroru 36, 44-280 Rydułtowy

Do wiadomości:

- Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach - elektronicznie
- Sekcja NS/NZ a/a

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Wodzisławiu Śląskim**

mgr Barbara Orzechowska

Katowice, 16.02.2022 r.

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymogi, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2021 poz. 2373 z późn. zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

dr Kinga Mazurek-Matuszewska

